

VIII. sněm

Církve československé husitské

Průběh, dokumenty, poselství

2014

VIII. SNĚM CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Průběh, dokumenty, poselství

Uspořádal ThDr. Tomáš Butta

Technická spolupráce a jazyková korektura Mgr. Jana Krajčířiková

Grafická úprava: Milan Udržal

V edici Blahoslav vydala Církev československá husitská

Praha 2014

© Církev československá husitská 2014

ISBN 978-80-7000-103-5

Obsah

I. Slovo na úvod	4
II. Zpráva o VIII. sněmu CČSH a jeho průběhu (Tomáš Butta)	5
III. Přijaté dokumenty	9
Rezoluce VIII. sněmu Církve čs. husitské k 8. lednu 2000	9
Stručný komentář k Základům víry CČSH a některým jejich formulacím ...	12
Důvodová zpráva (Petr Šandera)	22
Služby v církvi	24
Důvodová zpráva (Petr Šandera)	35
Pastorální povzbuzení VIII. sněmu CČSH	37
Pastorální pravidla ke svátostem	40
Důvodová zpráva (Štěpán Klásek)	52
Kárný řád Církve československé husitské	53
Důvodová zpráva (Dana Kořínková)	66
Důvodová zpráva k Agendě 2. a 3. části (Josef Špak)	67
Odkaz minulosti pro dnešek	
– Církev československá husitská k proměně času	68
Důvodová zpráva (Bohdan Kaňák)	72
Sněmovní prohlášení historické sekce naukového výboru o bibliografii k Husovi, české reformaci a k dějinám CČSH	74
Církev československá husitská ve vztahu k ekumeně	75
Důvodová zpráva (Hana Tonzarová)	90
IV. Listy, poselství a prohlášení	91
Pastýřský list biskupského sboru k 80. výročí Církve československé husitské	91
Sněmovní poselství Církve československé husitské	92
Prohlášení 5. zasedání VIII. sněmu Církve československé husitské „Hledejte především Boží království a spravedlnost“	93
Slavnostní prohlášení CČSH k 600. výročí Mistra Jana Husa	96
V. Usnesení 6. zasedání VIII. řádného sněmu	101
VI. Složení předsednictva sněmu a sněmovních výborů	105
VII. Modlitby k jednotlivým zasedáním sněmu	107
VIII. Výběrová bibliografie k VIII. sněmu	114

I. Slovo na úvod

„Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.“

List Galatským 5,25

Milé sestry a milí bratři,

předáváme vám tímto publikaci, která je souborným vydáním dokumentů a textů z VIII. sněmu Církve československé husitské. Tento sněm probíhal v letech 2000 – 2014, symbolicky od 80. výročí jejího zrodu až k samotnému prahu 600. jubilea Mistra Jana Husa.

Publikace obsahuje připravené, dlouhodobě diskutované a nakonec přijaté dokumenty z tohoto období jako výsledky naší společné práce, rozhovorů a modliteb. Přesto tato kniha neobsahuje všechny sněmovní dokumenty, neboť Ústava a další řády církve, i Agenda ve třech částech, vycházejí jako samostatné knihy a tisky. Stejně tak jsou samostatnou publikací Základy víry se Stručným komentářem.

V této souborné publikaci v úvodním stručném pojednání je popisován celkový průběh VIII. sněmu – jeho jednotlivá zasedání – a jsou v chronologickém přehledu uvedeny jednotlivé přijaté dokumenty. Schválené předlohy věroučné, pastorační, historické, ekumenické a další jsou uveřejněny i s poznámkami a odkazy na prameny a literaturu. Součástí tohoto knižně vydaného souboru jsou důvodové zprávy k předlohám, personální složení předsednictva a sněmovních výborů, výběrová bibliografie a modlitby, které během sněmu v jeho jednotlivých zasedáních zaznívaly a kterými se shromáždění obracelo k Bohu Otci, Synu i Duchu svatému.

Chtěl bych vyslovit vřelý dík všem sestrám a bratrům, duchovním i laikům, kteří se na sněmovní práci podíleli svojí vytrvalou prací, svým zájmem i sdílením různých názorů v bratrské lásce.

Kéž Bůh ve své milosti požehná naše všelijak lidsky nedokonalé dílo!

Kéž výsledky našeho společného usilování během sněmu přinesou trvalejší užitek naší církvi i mnohým dalším a jsou k oslavě jeho jména!

Kéž Bůh před námi otevírá novou cestu jako čas služby Kristu a druhým lidem jeho evangeliem!

Kéž Bůh nás jako svůj lid vede, obnovuje a provází svým Duchem!

Tomáš Butta
patriarcha

II. Zpráva o VIII. sněmu CČSH a jeho průběhu

První zasedání v roce 2000

Zahájení **prvního zasedání** VIII. sněmu dne **8. ledna 2000** bylo časově spojeno s 80. výročím zrodu Církve československé husitské. Liturgii v chrámu sv. Mikuláše v Praze 1-Starém Městě vedl a kázal bratr patriarcha Josef Špak (jeho kázání v písemné podobě bylo otištěno v Českém zápase 2000, č. 1). K tomuto výročí církve byl formulován **Pastýřský list biskupského sboru**, který je kajícím a pokorným ohlednutím za vlastní minulost i výrazem naděje z Božího odpouštění. Vlastní smysl sněmu není pouze manifestační, ale především pracovní. Církev si na svých sněmech stanovuje pravidla a řády svého vnitřního života a připravuje misijní strategii vzhledem ke svému poslání ve společnosti. K těmto pravidlům a novým cestám dochází jen kvalifikovaným pracovním úsilím a společným rozhovorem. Obojí musí být spojeno s modlitbou a prosbami o Ducha svatého a otevřeností víry vůči zdrojům a autoritě Božího slova. V případě prvního zasedání VIII. řádného sněmu se jednalo o zahájení vlastní práce. Pro své časové vymezení nebylo jednání prostorem pro řešení mnoha aktuálních a tíživých otázek v husitské církvi přítomné doby. Tento prostor se však zahájením otevřel. Z prvního zasedání vzešly dva dokumenty. Tím prvním je **Poselství**. Po obsahové i formální stránce vychází ze Čtyř pražských artikulů, které jsou nosným motivem manifestů středověkých husitů. Patří mezi prameny tradice Církve československé husitské a jsou uvedeny v Základech víry. Sněmovní dokument je aktualizací ústředního programu husitské reformace, kterou je třeba vnímat v kontextu celého křesťanského náboženství a kultury. Druhým přijatým dokumentem je **Rezoluce**. Jestliže Poselství je slovem k veřejnosti, pak Rezoluce je určena církvi. Je to dokument teologický. Nacházíme v něm zhodnocení zrodu Církve československé husitské a připomenutí jejího poslání. Je naznačen úkol husitské teologie sloužící církvi, která se nachází v situaci globalizace a ekumenického dialogu. (Dokumenty byly otištěny v Teologické revue 1999, č. 4 a Českém zápase 2000, č. 3.). Struktura a úkoly jednotlivých výborů a sekcí jsou vyznačeny v Usnesení. K úkolům stanoveným na prvním zasedání patří: • vypracovat komentář k Základům víry, eventuálně ekleziologickou předlohu • vypracovat dokument o CČSH vzhledem k odkazu české reformace, ale současně zhodnotit roli CČSH v období dvojí totality • otevřít diskusi k Základům sociálně-etické orientace z roku 1981 a hledat nové vyjádření postoje naší církve k aktuálním etickým otázkám sociálních a individuálních vztahů současného člověka • pokračovat v práci na Agendě – obřadní knize • připravit pastorační pokyny k vysluhování svátostí • připravovat podklady pro stanoviska Církve k ekumenickým dokumentům • příprava Ústavy a navazujících základních řádů církve československé husitské v kontextu nové zákonné úpravy vztahů státu a církví • příprava zásadních změn v principech hospodaření s majetkem církve v souvislosti s organizačním uspořádáním církve.

Druhé zasedání v roce 2001

Druhému zasedání, které se konalo ve dnech 8. – 9. září 2001 v Husově sboru CČSH v Praze 6-Dejvicích, předsedal patriarcha Josef Špak. Jeho obsažná zpráva, kterou na sněmu přednesl, zachycuje situaci církve druhé poloviny 20. století i jeho vlastní prakticko-teologické důrazy a pastorační zkušenosti. Patriarchova zpráva vychází z výsledků analýzy a jejího zpracování prof. ThDr. Milanem Salajkou. O stavu a postupu sněmovních prací podal zprávu generální tajemník sněmu ThDr. Tomáš Butta. Zprávy zástupců jednotlivých výborů přiblížily stav naplňování aktuálních sněmovních úkolů husitské církve a konkrétní výsledky práce výborů od zahájení sněmu v lednu roku 2000. Na pořad jednání se z deseti připravovaných předloh dostaly čtyři a po diskusi byly schváleny tři z nich. Dva přijaté dokumenty jsou deklarativní povahy. Třetí je liturgický text. Schválená předloha č. 2 *Od-kaz minulosti pro dnešek – Církev československá husitská k proměně času* je zaměřena na dějinné kořeny a cestu novodobé husitské církve, tedy na minulost. Má být impulsem k badatelské práci vztahující se k vlastní církevní a národní tradici. Naproti tomu přijatá předloha č. 7 s názvem *Pastorální povzbuzení* je slovem pro přítomnost a budoucnost. Dává podněty k intenzivnějšímu duchovnímu životu a k účinnějšímu svědectví víry v soudobých podmínkách naší společnosti. Sněm schválil také předlohu č. 4 *Agenda I.* část, která byla vydána jako samostatná publikace – liturgická kniha pro vysluhování svátostí a konání některých dalších obřadů. Sněmovní diskuse a práce se soustřeďovala především na novou Ústavu, která nebyla ještě na 2. zasedání v konečné podobě předložena. K tomuto stěžejnímu dokumentu byla soustředěna pozornost v následujícím časovém horizontu, proběhla celocírkevní sněmovní diskuse a text byl připravován pro 3. zasedání. V dlouhodobějším horizontu pokračovala práce na přípravě předloh věroučných, sociálně-etických, liturgických, pastoračních a dalších, jak bylo vyznačeno sněmovními úkoly.

Třetí zasedání v roce 2002

Po složitém procesu její tvorby v legislativně-právním výboru a celocírkevní diskusi byla na třetím zasedání VIII. sněmu dne 19. října 2002 přijata *Ústava Církve československé husitské* a nahradila tak dosavadní Zřízení CČSH z roku 1961. Ústava CČSH byla vytištěna samostatně a byla vyhlášena v Úředních zprávách č. 3/2002 ze dne 7. listopadu 2002. V návaznosti na přijatou Ústavu došlo k tvorbě, diskusi a schválení *Organizačního řádu, Řádu duchovenské služby a Hospodářského řádu* na církevním zastupitelstvu ve dnech 8. – 9. října 2004.

Čtvrté zasedání v roce 2005

Čtvrté zasedání VIII. řádného sněmu Církve československé husitské se konalo v čase krize církve dne 25. června 2005 v Husově sboru v Praze 6-Dejvicích. Úvodní ka-jící bohoslužbu slova vedl bratr emeritní patriarcha Josef Špak na základě vůle, kterou sněm na začátku jednoznačně vyjádřil. Vzhledem k odstoupení ThDr. Jana Schwarze z funkce patriarchy předsedal sněmu ing. Karel Rauš, předseda stálého předsednictva církevního zastupitelstva. Čtvrté zasedání VIII. sněmu schválilo po projednání předlohy legislativně-právního výboru VIII. sněmu, vyjádření naukového výboru a po diskusi novelizaci Ústavy Církve československé husitské ve znění schválených pozměňovacích

návrhů, které se týkaly zvláště výkonu církevní funkce biskupa a patriarchy a její zastupitelnosti. Po skončení sněmu se dne 25. června 2005 konalo církevní zastupitelstvo svolané podle čl. 61, odst. 2 platné Ústavy ČČSH biskupskou radou, na kterém byl jmenován královéhradecký biskup Štěpán Klásek správcem církve.

Páté zasedání v roce 2008

Původně bylo další zasedání VIII. sněmu plánováno na rok 2007. Materiály zpracovávané jednotlivými výbory však nebyly připraveny a dotvořeny tak, aby mohly být předloženy ke schválení. **Páté zasedání VIII. sněmu se konalo 26. ledna 2008** a mělo v programu navrženém předsednictvem dvě stěžejní témata. Prvním tématem sněmu bylo projednání novelizace Ústavy ČČSH ve věci **parity duchovních a laiků** na diecézním shromáždění a církevním sněmu. Nové řády – Ústava a další, které byly přijaty v průběhu VIII. sněmu, procházely obdobím prověřování. Jako velmi aktuální se ukázala otázka, kdo má právo hlasovat a rozhodovat v církevních orgánech, kterými jsou diecézní shromáždění nebo sněm, kdo má být jejich členem s hlasovacím právem. Podle schválené novelizace Ústavy to jsou především zástupci náboženských obcí a duchovní – kněží a jáhni. Kazatelé a pastorační asistenti novelizací Ústavy ztratili hlasovací právo ze své funkce. Mohou však být voleni jako laičtí představitelé náboženských obcí.

Druhým tématem bylo projednání **návrhu Zákona o nápravě některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem v době nesvobody a o narovnání vztahu mezi státem a církvemi**. Nebylo sice možné předpokládat vývoj hlasování v Poslanecké sněmovně a Senátu ČR o tomto připravovaném zákonu, přesto tento proces dospěl již do tak zásadní fáze, že bylo nezbytné, aby se k němu vyjádřila církev jako celek ve svém nejvyšším orgánu, kterým je sněm. Ministerstvo kultury připravilo v průběhu léta 2007 návrh věcného záměru zákona, který byl postupně připomínkován také expertní a církevní komisí. Dne 13. prosince 2007 došlo ke konečné shodě představitelů státu a církví o věcném záměru zákona. Historickým okamžikem byla shoda všech sedmácti církví a náboženských společenství, které se musely dohodnout na rozdělení finanční náhrady za nevydaný majetek. Finanční odškodnění je cestou k určité hospodářské nezávislosti na státu. Na 5. zasedání sněmu bylo přijato **prohlášení „Hleďte především Boží království a spravedlnost“**. Sněm za předpokladu přijetí Zákona o nápravě některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem v době nesvobody a o narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společenstvími zmocnil církevní zastupitelstvo k rozhodnutí o přistoupení k podpisu smlouvy o finančním vyrovnání mezi ČR a ČČSH. Dne 19. listopadu 2011 církevní zastupitelstvo vzalo se souhlasem na vědomí Parametry majetkového vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společenstvími ve znění ze dne 29. září 2011. Vzhledem ke změně parametrů zákona se záležitostí zabývala Právní rada a dne 25. ledna 2013 svým usnesením rozhodla, že zmocnění církevního zastupitelstva, které obdrželo od VIII. církevního sněmu z 26. 1. 2008 k rozhodnutí o přistoupení k podpisu smlouvy o finančním vyrovnání mezi ČR a ČČSH, se vztahuje i k zákonu č. 428/2012 Sb. Smlouva o vypořádání mezi Českou republikou a ČČSH na základě zákona č. 428/2012 Sb. byla podepsána statutárními zástupci dne 22. února 2013.

Šesté zasedání v roce 2014

Šesté – závěrečné zasedání VIII. řádného sněmu Církve československé husitské (CČSH), kterému předsedal bratr patriarcha Tomáš Butta, se konalo ve dnech **17. – 18. října 2014** v Husově sboru CČSH v Praze 6–Dejvicích. Předcházela mu generální synoda duchovních a kazatelů svolaná na 17. října 2014. Sněmovní bohoslužbu se svátostí večeře Páně vedl biskupský sbor a kázal bratr plzeňský biskup Mgr. Filip Štojd. Obsahem jednání byly dlouhodobě připravované předlohy věroučné, ekumenické, liturgické a pastorační, které byly sněmem projednány a postupně schváleny: Předloha č. 1 – **Stručný komentář k Základům víry CČSH a některým jejich formulacím**; předloha č. 2 – **Služby v církvi** – předložené za naukový výbor doc. ThDr. Jiřím Vogelem, Th.D; předloha č. 3 – **CČSH ve vztahu k ekumeně** – předložená Mgr. Hanou Tonzarovou, Th.D, předsedkyní ekumenicko-zahraničního výboru; předloha č. 4 – **Agenda – 2. část** (pohřební obřady) a předloha č. 5 – **Agenda – 3. část** (pověřovací a další obřady) - předložené bratrem emeritním patriarchou Josefem Špakem, předsedou liturgického výboru; předloha č. 6 – **Pastorální pravidla ke svátostem** – předložená bratrem emeritním biskupem Štěpánem Kláskem, předsedou pastoračně-výchovného výboru, a předloha č. 7 – **Kárný řád CČSH**, předložená JUDr. Danou Kořínkovou, předsedkyní legislativně-právního výboru. Vzhledem k blížícímu se 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa v roce 2015 sněm projednal a schválil předlohu č. 8 – **Slavnostní prohlášení CČSH k 600. výročí Mistra Jana Husa**, kterou představil bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. V souvislosti s touto přijatou předlohou sněm vyzval biskupský sbor, aby zveřejnil Slavnostní prohlášení církve k 600. výročí Mistra Jana Husa, a diecéze, náboženské obce a církevní zařízení, aby se aktivně zapojily do připomínání odkazu Mistra Jana Husa v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku a všech dalších místech v roce 2015. Sněm vzal s poděkováním na vědomí **Sněmovní prohlášení historické sekce** naukového výboru o zpracovávané **bibliografii k Husovi, české reformaci a dějinám CČSH** a vyslovil poděkování autorům za její vytvoření. V závěrečném usnesení bylo konstatováno, že VIII. sněm CČSH zasedal ve svých šesti zasedáních v letech 2000 - 2014. V rámci těchto šesti zasedání byly přijaty nové řády církve, dokumenty věroučné, ekumenické, liturgické, historické i pastorační. Sněm dále ve svých zasedáních přijímal poselství a sněmovní rezoluce. Sněm uložil Ústřední radě CČSH vydat soubornou publikaci o VIII. sněmu CČSH a samostatně vydat **Základy víry CČSH se Stručným komentářem a Agendu 2. část a 3. část**. Sněm ukládá církvi **další práci v oblasti věroučné, liturgické, sociálně-etické, historické a právní**. Sněm vyzval členy církve, aby se modlitebně i svým svědectvím víry a konkrétní službou připravovali na 100. výročí církve v roce 2020. Tímto 6. zasedáním byl VIII. sněm CČSH ukončen. Určitá etapa v dějinách Církve československé husitské tím byla završena a další se otevírá.

T. B.

III. Přijaté dokumenty

REZOLUCE VIII. SNĚMU CÍRKVE ČS. HUSITSKÉ K 8. LEDNU 2000

Proč byl svolán VIII. sněm Církve československé husitské

VIII. sněm otevřela bohoslužba v Mikulášském chrámu na Starém Městě pražském, kterou vedl patriarcha Josef Špak. Večeři Páně vysluhovali členové biskupského sboru: Karel Bican, Štěpán Klásek, Michael Moc, Petr Šandera, Jana Šilerová, Josef Špak. Pracovního zasedání v dejvickém Husově sboru se zúčastnilo 395 zástupců z 217 náboženských obcí, dále členové diecézních orgánů, ústředních orgánů a sněmovníci Husitské teologické fakulty, celkem tedy 420 sněmovníků. Zasedání předsedal patriarcha Josef Špak a členové předsednictva: Karel Bican, Jana Šilerová a Alois Volkman jako místopředsedové, Jitka Bednářová (Brno), Jan Hradil (Slovenská republika), Miroslav Palčovič (Plzeň), Karel Potoček (Hradec Králové) jako zástupci diecézí a generálního vikariátu.

Zasedání potvrdilo generálním tajemníkem VIII. sněmu Tomáše Buttu. Ustavily se sněmovní výbory: naukový s předsedou Zdeňkem Kučerou, liturgický s předsedou Josefem Špakem, pastorační a ekumenický s předsedou Zdeňkem Sázavou, legislativně-právní s předsedou Jiřím Čápem a hospodářský s předsedou V. Vyskočilem. Po projednání stanoveného pořadu sněm vyslovil souhlas s poselstvím, s rezolucí a soupisem sněmovních úkolů; poté se usnesl na odročení. Nové zasedání VIII. sněmu bude svoláno v souvislosti s konáním shromáždění k volbě patriarchy, jež má zasedat 8. září 2001.

Čas a místo konání VIII. sněmu byly zvoleny symbolicky jako připomínka zrození církve dne 8. ledna 1920 a jejího prohlášení 11. ledna při bohoslužbách, které vedl Dr. Karel Farský právě v mikulášském chrámu. Za důvod svolání VIII. sněmu pokládáme, abychom „zjišťovali, zda jsme tu správně“ s Ježíšem (patriarchovo kázání k otevření sněmu). Chceme ve víře vydat Pánu církve počet ze svého díla a požádat ho, aby nám ukázal cestu pravou.

Jak vidíme poslání Církve československé husitské

O zrodu Církve československé husitské věříme a vyznáváme, že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevíře a beznaději (Základy víry ČČSH, ot. 42). Teologické oprávnění existence své církve vidíme v tom, „aby usilovala o Boží církve bez poskvrny“ (tamtéž).

V úctě se skláníme před činem svých otců zakladatelů, od nichž jsme přijali Zvěst Evangelia, svědectví o přítomnosti Ducha Kristova v církvi a naučili se víře i jejímu myšlenkovému vyjádření v teologii. „Naše husitská teologická tradice je postavena biblicky, proto tvoří součást obecně křesťanského ekumenického bohosloví; přitom se její vyjádření vzhledem k dějinnému proudu spásy i současné zvěstovatelské situaci liší v hlavních bodech ode všech jiných církevních tradic.“ Činí tak důrazem na nejvyšší autoritu Ducha Kris-

tova, zásadou svobody svědomí, užíváním mateřského jazyka v bohoslužbě, jejichž ohnisky jsou zvěstování Evangelia a Zpřítomnění Pána Ježíše Krista, úctou k vědecké pravdě a požadavkem uplatnění Boží vůle ve všech oblastech života (ZV, ot. 46). Tyto postoje jsou výsledkem zápasu, jenž přinesly osobnosti a hnutí evropského katolického modernismu i českého reformního katolicismu. Tento zápas byl podstatně inspirován životem a postoji reformátora Jana Husa i tradicí následující české a světové reformace. Vznik demokratické Republiky československé a idea osvobození, jež rozvoj nového státoprávního uspořádání provázely, otevřely možnost uplatňovat požadavky reformy náboženského života v naší vlasti. Jejich prosazení v tehdejší historické situaci nebylo možné jinak než *via facti* - cestou činu. Dnes se mnohé z reforem jeví jako samozřejmé včetně uznání Jana Husa za reformátora. Právě tak jsou vztahy v českém náboženském a církevním prostředí jiné, než byly při zrodu naší církve. Naznačené proměny byly a jsou neseny myšlenkami a činy mnohých, často i zapomenutých vyznavačů, které vedl a posiloval Duch Kristův. Do řetězce vyznavačů a služebníků se řadíme i my svou vírou, životem a dílem. Právě živě zakoušená poslušnost víry v našem církevním společenství a tradici, jakož i společné eschatologické výhledy nás naplňují nadějí, že naše konání a bytí není marné. Věříme, že nás, shromážděné v Církvi československé husitské, v současné situaci Pán volá a posílá k lidem i úkolům. K nim nás vybavuje svou milostí a pro ně jsme právě my určeni - při vši své nedostatečnosti - a za ně se budeme jemu zodpovídat. Společenství sněmovních modliteb i práce má naši víru posilovat a v bratrském rozhovoru pomáhat k jasnému vymezení místa a úkolů, jež jsou v Boží ekonomii spásy nám dány jako nezastupitelné.

Co má Církev československá husitská v současné situaci činit

Předně je nutné, aby v pokání zkoumala sama sebe, svou cestu z minulosti do budoucna a svou nadějí skládala v Hospodina. Jedině z tváře Kristovy může na CČSH padnout odlesk, který jí může propůjčit duchovní autoritu i přitažlivost. Má studovat a zkoumat seriózní hlasy, zabývající se postavením Církve československé husitské v současnosti. Studium může nastavit zrcadlo, v němž se odkryjí vrásky církve, ale i její zvláštní dary - charismata. Ta nezáleží jen v nauce, v liturgii a ve zřízení, nýbrž i v tvořivých věřících a věrných členech duchovenského sboru a rad starších. Jim patří dobré slovo, pohlazení, pomoc a uznání, posílení jejich motivace a odborné vedení a rady pro teologickou orientaci i v praktických otázkách. Pastýřské vedení předpokládá věcnou znalost myšlenkových proudů v církvi, jejich spravedlivé posouzení a především nestranný, porozumivý a uctivý přístup mezi duchovními navzájem. Jen v ovzduší bratrského a sesterského respektu a solidarity je možné rozvíjet kladné tendence a hodnoty, i kriticky se vyrovnávat s ostatními. Úsilí o kladné vztahy předpokládá vést věcné diskuse v církevní společnosti i v tisku, ctít svobodu projevu a dbát o mírnost a slušnost. Jen v dělném ovzduší se otvírá pole pro objektivizaci, tj. vnášení poznání a argumentů v teologii i v církevní praxi. Pravda v teologii není citovým hnutím, nýbrž je pevným a věčným vztahem ke Kristu, z jehož zjevení teologie těží své poznání a postoje. Hlavním úkolem naší husitské teologie je budit úctu před obsahem zjevení, jež platí jako Boží vůle nezávislá na nás. V základním směřování, které dává páteř i jistotu církvi, nutno zabývat se výkladem přítomnosti Kristovy ve večeri

Páně a církevního úřadu. Tyto diskuse byly násilně přerušeny a nevyústily v předpokládanou sněmovní předlohu o církvi, jež měla přijít na pořad VII. sněmu. Právě tak nepřišel na pořad VII. sněmu podnět konstituovat církevní právo jako promyšlený, ekleziologicky zakotvený soubor předpisů, umožňující trvalou spirituální formaci údů církve. Z vědomí vlastní totožnosti pak vyrůstá evangelizační a misijní aktivita, především vůči těm, kteří mají svou přirozenost k církvi nejbližší. S nimi souvisí další trvalý úkol naší teologie: studium husitské reformace, jejíž živý odkaz může vést k ekumenickému sblížení církví. Jen cesta nové věčnosti, osobní a myšlenková komunikace a upřímné pokání každého z duchovních církve, především těch, kteří mají větší odpovědnost, může vést k aktivizaci a angažovanosti celé církve a k jejímu růstu. Při hledání správné cesty má nepopiratelné úkoly Husitská teologická fakulta UK. Potřebujeme se plně podřídit Boží ekonomii spásy a přijmout její strategii za svou strategii. Jiná cesta, než přijmout strategii Boží ekonomie spásy a teologickou věčnost, není.

Kam půjde Církev československá husitská ve třetím tisíciletí

Náš VIII. církevní sněm se otvírá v jubilejním roce 2000 - roce milénia, zlomu do XXI. století a třetího tisíciletí, kdy si připomínáme narození našeho Pána a Spasitele. Uplynulý čas od narození, díla, smrti a vzkříšení Ježíše Krista je v pohledu dějin spásy novým věkem, kdy jsou lidstvu dány zjevené pravdy a milosti; na každém člověku záleží, zda je přijme, nebo odmítne. I když z hlediska dějin kultury a mravnosti došlo k nespornému projasnění, nová civilizační situace, jež se vytvořila zejména v uplynulém století a jež se rýsuje do budoucna, klade nesmírně vysoké nároky na Církev Boží a její myšlenkové i organizační schopnosti. Současná situace, zejména globalizace světa a soužití různých kultur, staví Církev Boží před elementární úkoly jak žít a zvěstovat Evangelium, připomínající v některých rysech doby, kdy křesťanství se vydalo na dějinnou pouť v antickém světě. Nové okolnosti vedou jednotlivé církevní organizace ke společnému prameni Písem svatých, společným modlitbám i k hledání odvěké pravdy a zákonů soužití. Cesta „realistického ekumenismu“ nemůže a nechce škrtnout historické tradice, z nichž jsme vyšli, ani zahladit současné rozdíly naukové a organizační; naopak žádá, aby si každá církevní organizace ujasnila svoje charismata. Ty pak nechť nabídne ekumenické rodině a dá si posloužit charismaty, jež nemá. Věrnější služba Kristu vede i k novému určení role církve ve vztahu ke společnosti, jejíž perspektivy jsou v rukou Božích a životnost v moci Ducha svatého. Církev není k tomu, aby vládla či vlastnila, nýbrž aby prostě sloužila a srozumitelně svědčila o svém Pánu a Spasiteli:

„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,19-20)

STRUČNÝ KOMENTÁŘ K ZÁKLADŮM VÍRY ČČSH A NĚKTERÝM JEJICH FORMULACÍM

I. VÍRA CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ V SOUČASNÉM EKUMENICKÉM KONTEXTU

Věříme v jediného Boha Otce i Syna i Ducha svatého, pramen dokonalé lásky, jednoty a života, jak je dosvědčen v Písmu a v starokřesťanské tradici, zejména v Apoštolském a Nicejsko-cařihradském vyznání. Tímto vyznáváním jsme včlenění do ekumenického společenství všech křesťanských církví.

Věříme v Boha Otce, Stvořitele všeho. Věříme, že v jeho stvořitelském záměru i činu spočívá počátek a cíl všeho a že v něm všechno nalézá i svůj trvalý smysl a plnost.

Doznáváme, že vztah člověka k Bohu je porušen a zatemněn hříchem.

Bůh však člověka a celé tvorstvo ve své dobrotě a lásce nenechává na pospas ničivé moci hříchu, *sestupuje* do lidských dějin, povolává si svůj lid, starozákonní Izrael, aby skrze něj pozval a přivedl všechno tvorstvo zpět k sobě a připravil je na přijetí plnosti života v Pánu Ježíši Kristu.

Věříme, že tento Boží vstup do lidských dějin a jeho jednání ke spáse lidí a všeho stvoření vrcholí v životě a díle Ježíše z Nazareta, kterého společně vyznáváme jako Pána a Spasitele podle Písem.¹

Věříme, že toto Boží dílo záchrany člověka, dokonané Ježíšovou smrtí kříže, jeho vzkříšením a sesláním Ducha svatého, se v moci Ducha svatého zpřítomňuje, aktualizuje a šíří prostřednictvím jedné, svaté, obecné a apoštolské Boží církve, Kristem povolané a zmocněné.

Očekáváme konečné završení Božího spásného díla eschatologickým zjevením Boží slávy a plným nastolením Božího království, kdy bude „*Bůh všechno ve všem*“ (1 K 15,28).

II. TEOLOGICKÉ DŮRAZY CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

1. Společnou víru založenou v Písmu a starokřesťanské tradici žijeme, vyznáváme a vyjadřujeme ve spojitosti s duchovními tradicemi našeho národa, zejména s tradicí české reformace (husitství a Jednota bratrská) a též tradicí katolického modernismu, v němž má Církev československá husitská své historické kořeny.

2. Z těchto zdrojů a těmito cestami se vytvořila vlastní tradice Církve československé husitské, kterou chápeme jako specifickou součást a jako náš příspěvek k ekumenickému společenství církví. Součástí této vlastní tradice Církve československé husitské jsou také vlastní formulace vyznání víry – Velké krédo ČČSH používané při liturgii a Malé krédo používané při katechezi. Tato kréda chápeme jako aktualizaci starokřesťanských vyznání víry.

¹Srov. tzv. věroučnou bázi SRC: „jako Boha a Spasitele podle Písem Starého i Nového zákona“.

3. Charakteristické rysy tradice Církve československé husitské:

- 1) svrchovanou autoritou církve i každého věřícího je Duch Kristův,
- 2) základem a cílem liturgie je rozhovor a sjednocení s Kristem obětovaným a vzkříšeným, jejím Pánem a Zachránce,
- 3) obecné i svátostné kněžství mají základ v kněžství Kristově, v povolání od Krista a ve společné službě Kristu i lidem.

4. Důrazem na svrchovanost Ducha Kristova vyjadřujeme přesvědčení, že nejvyšší autoritu ve věcech nauky a praxe církve i osobního života věřících představuje vzkříšený Pán Ježíš Kristus, dosvědčený Písmem, v Duchu svatém přítomný a jednající ve své církvi. Duch Kristův oživuje literu Písma, uvádí Boží církev do veškeré pravdy a probouzí víru v srdci člověka. Důrazem na Ducha Kristova se nestavíme proti učitelskému úřadu církve ani proti tradici či textu Písma, nýbrž tyto skutečnosti stavíme pod autoritu a moc vzkříšeného Krista. Z důrazu na svrchovanost Ducha Kristova vyplývá též princip svobody svědomí, kterou chápeme ne jako libovůli, nýbrž jako svobodnou poslušnost a podřízení se autoritě Krista jako nejvyššího Pána, který promlouvá v Písmu a náboženské zkušenosti církve.

5. Teologická tradice Církve čs. husitské se utvářela od počátku v zápase o nové porozumění některým formulacím Písma i starokřesťanské tradice a v úsilí o jejich interpretaci. Tím nechtěla zpochybnit zvěstný obsah křéd a dalších věroučných textů, ale vyrovnat se s pojmovým aparátem a myšlenkovými systémy, ze kterých tato vyjádření pocházejí.

6. Centrálními body liturgie jsou čtení Písma s výkladem, modlitba a zpřítomnění Poslední večeře Páně. Věříme, že se vzkříšený Kristus jako Pán a hlava církve s celým svým spásným dílem ze své iniciativy a věrnosti na základě svých zaslíbení mocí Ducha svatého stává v liturgickém úkonu církve reálně přítomným a jednajícím zcela jedinečným způsobem. Jeho povahu vyjádřil sám Ježíš: „*Toto je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.*“ (Jan 15,12n)

7. Ze své milosti povolává Kristus Ježíš v Duchu svatém věřící ve svátosti křtu k obecnému a ve svátosti svěcení kněžstva ke svátostnému kněžství a obdařuje je charismaty, dary Ducha svatého k budování církve, svého těla, jehož je hlavou. Duchovní i volení laikové se proto rovným dílem podílejí na správě všech struktur církevní organizace.

8. Vysluhování svátostí a pravomoci spojené s odpovědností za řádné zvěstování, vyučování, konání bohoslužeb a veškeré pastýřské péče jsou svěřeny vysvěceným duchovním (jáhnům, kněžím a biskupům).

9. Svou službou připravují rady starších a členy náboženských obcí ke službě ve světě.

III. VÝZNAM ZÁKLADŮ VÍRY V DĚJINÁCH CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

1. Naukový vývoj Církve československé husitské dospěl k vytvoření (1954-1958) věroučného dokumentu zvaného Základy víry Církve československé husit-

ské a jeho následnému schválení na VI. sněmu (1971) za oficiální naukovou normu Církve čs. husitské.

2. V době tvrdého ateistického útlaku posloužily Základy víry k posílení a upevnění biblické orientace v Církvi československé husitské, k obnovení a pochopení trvalého smyslu a nezastupitelného místa církve v Božím spásném dějství, jakož i vytvoření ekumenicky otevřené nauky a praxe.

3. Konstatujeme, že Základy víry mají trvalý a stále platný význam pro víru, život i teologii Církve československé husitské. V tomto smyslu jsou nadále „základem věrouky i východiskem pro neustálou aktualizaci evangelia v následující generaci“ (Předmluva).

4. Současně se však při diskusi nad Základy víry ukazuje potřeba určité formulace vyložit a vyjádřit v nových souvislostech.

Vyjádření a výklad některých formulací Základů víry obsahuje tento předkládaný text ve své IV. části. Tato část nepodává komplexní výklad současné nauky Církve československé husitské, nýbrž jen rozpracovává některá konkrétní témata obsažená ve sněmem schváleném znění Základů víry.

IV. VYJÁDŘENÍ K NĚKTERÝM KONKRÉTNÍM OTÁZKÁM

1. Boží církev jako tělo Kristovo

Text Základů víry:

27. Kdo je „hlavou“ Boží církve?

„Hlavou“ Boží církve je Kristus, který ji vede, oživuje a řídí svým Duchem skrze svědectví Písma svatého a svátosti jako své tělo.

Ef 1,22-23; Ef 4,15-16; Ko 1,18

28. Co vyjadřujeme obrazem těla a jeho hlavy?

Obrazem těla a jeho hlavy vyjadřujeme úzké duchovní obecenství Boží církve s Kristem jako svým Pánem.

1 K 12,27; Ř 12,4; Ef 1,20.22-23

Komentář:

Biblický obraz církve jako těla Kristova, jehož hlavou je obětovaný, vzkříšený a oslavený Kristus, představuje trvalý a základní ekleziologický důraz Církve československé husitské.

Církev jako tělo Vzkříšeného oživané Duchem svatým je jedinečným nástrojem, jímž Vzkříšený Kristus v tomto světě koná spásné Boží dílo až do jeho naplnění ve věčnosti.

Obraz hlavy a těla vyjadřuje jednak „úzké duchovní obecenství Boží církve s Kristem“, ale současně také Kristovu svobodnou vládu nad církví, jakož i podřízenost a odpovědnost, kterou církev vůči Kristu jako svému Pánu má.

2. Základem Boží církve je obecenství s Bohem a účast na Božím spásném díle

Text Základů víry:

6. Co jest Boží církev?

Boží církev jsou ospravedlnění hříšníci žijící v osobním obecenství s Bohem

v Kristu a v bratrství společného života v místních křesťanských obcích obnovovaných Slovem Božím a liturgickým společenstvím večeře Páně.

1 K 6,11; Ef 2,19-21; 1 K 12,25-26; 1 K 10,16-17

31. Na čem je založeno obecnství Boží církve?

Obecnství Boží církve je založeno na oběti Ježíše Krista ukřižovaného a potom vzkříšeného a oslaveného, jehož smrti i věčného života je účastno vírou.

Ř 3,21-25; 1 K 2,2; Žd 7,26-27; 1 P 1,3,18-19; 1 K 15,14. 20; J 12,27-28; Sk 3,13; Ř 5,17

Komentář:

Výraz „obecnství“ znamená vzájemnou účast a sdílení, společenství založené na osobních vztazích, soucítění a ochotě se jeden za druhého obětovat. Označuje tedy jednotu v lásce. Dokonalým obecnstvím je společenství Otce, Syna i Ducha svatého.

Bůh se v Kristu, v jeho životě i evangeliu, v oběti kříže, vzkříšení a seslání Ducha konkrétně a jednou provždy vydává lidem, chce se s nimi sdílet a nabízí jim účast na Božím životě.

Církev je účastí na těle a krvi Kristově (1 K 10,16-17) a v naději též účastí na Kristově slávě.

Výrazem vzájemného obecnství s Bohem prostřednictvím Krista je slavení večeře Páně.

Církev je dějinným znamením přijetí jedinečného Božího sebedarování v Kristu a účasti člověka ve víře na něm.

Je základem nových vztahů a obnovené jednoty mezi lidmi.

Obecnství církve tak má svůj základní vertikální rozměr (mezi Bohem a člověkem), avšak jeho ovoce se projevuje i v rozměru horizontálním (mezi lidmi a stvořením), neboť Bůh se stal v Kristu Ježíši člověkem a setkává se s námi v našich bližních a v našem světě. Tak se obecnství církve stává znamením jednoty všeho a všech pod Kristovou vládou (Ef 1,10; 1,22-23), která má svůj počátek v seslání Ducha svatého o letnicích a bude dokonána v jeho druhém příchodu ve slávě.

3. Historickým původem Boží církve je kruh učedníků

Text Základů víry:

4. Jak vznikla církev Kristova?

Církev Kristova vznikla tak, že Pán Ježíš Kristus si vyvolil, vyučil, k účasti a dílu na Božím království posvětil, novou smlouvou ve své oběti zavázal a posláním své církve pověřil kruh učedníků, jež po svém vzkříšení Duchem svatým obdařil, rozmnožil a zůstal s ním spjat svou ustavičnou přítomností.

Mk 3,13-19; L 22,19-20; J 15,16; J 20,22; Mt 28,20

Komentář:

Počátkem církve Kristovy je kruh prvních učedníků, které Ježíš vyvolil, zmocnil, připravil a po svém vzkříšení vyslal do celého světa. Zvěstování evangelia má svůj původ v apoštolském kruhu a v něm má i svou normu.

Církví československé husitské se otevírá smysl a význam toho, co je tradičně nazýváno apoštolskou poslušností. Chápeme to jako věrné dynamické setrvá-

vání církve v nauce apoštolů (Sk 2,42), za něž nesou zodpovědnost především biskupové.

Akt svěcení je výrazem jednoty církve od apoštolů po Druhý Kristův příchod.

Církev československá husitská se v rámci ekumenických rozhovorů o vzájemném uznání ordinované služby neuzavírá dialogu o apoštolské poslušnosti v souvislosti s pojetím úřadu. Předpokládáme, že bude zachováno její pojetí církve a ordinované služby a tím nebude zpochybněna její dosavadní praxe.

4. Základní podobou Boží církve je místní obec

Text Základů víry:

5. Kolik jest církví Božích?

Boží církev je jen jedna, ale žije pouze v útvarech místních obcí, které proto Nový zákon nazývá také církvemi.

1 K 1,2; Ř 16,16

Komentář:

Každá jednotlivá obec je církví Boží jen ve své otevřenosti a společenství s ostatními místními obcemi. Základy víry tak označují konkrétní místní společenství, které se setkává k modlitbě, zvěstování Božího slova a ke slavení večere Páně.

Výraz „místní obec“ má v Základech víry jiný význam než církevně-právní termín „náboženská obec“.

5. Vztah církve k Izraeli

Text Základů víry:

3. Proč jest církev Kristova církví Boží?

Církev Kristova jest církví Boží proto, že ji jako dědičku Boží církve izraelské svolává, oživuje a spravuje v Ježíši Kristu Bůh sám.

Jr 23,3; Jr 31,33; Ř 11,5; Žd 1,2; J 10,30; Mt 5,17; Ga 3,7

74. Kdo byl Izrael?

Izrael byl první církví, kterou si Pán Bůh svolal, vedl, smlouvou svou zavázal a Slovem svým káral i utěšoval, aby byla jeho lidem uprostřed hříšného lidstva.

Dt 26,18-19; Iz 1,2-4; Iz 43,1-3; Ř 11,1-2.5-6

Komentář:

Na základě Písma (Ř 11,1.11-12.25-26) jsme přesvědčeni, že vyvolení Božího lidu Izraele dál trvá a že má spolu s církví Kristovou své místo v Božím plánu spásy.

6. Kristův lidský původ (Kristova dějinná existence)

Text Základů víry:

134. Co soudíme o Ježíšově lidském původu?

O Ježíšově lidském původu soudíme, že Ježíš byl synem Josefovým a Mariiným.

Mt 13,55-56; Mk 6,3; L 4,22; J 1,45; J 6,42

135. Jakou zvěst přináší evangelní vyprávění o Kristově zrození z Panny?

Evangelní vyprávění o Kristově zrození z Panny přináší zvěst, že Bůh si Mesiáše svého království formoval od jeho vstupu do tohoto světa v dokonalé jednotě s ním.

Mt 1,1-25; L 1,5-2,20

Komentář:

Výpověď Základů víry odráží Ježíšův právní stav v rámci židovství.

Vycházel z rodiny Josefa a Marie z Nazareta (Mt 13,55-56). Současně však Písmo hovoří i o Ježíšově původu v Otcí (viz zejména J 1,1, dále např. J 7,27nn).

Podle biblického svědectví jsou Ježíšovo početí z Ducha svatého a podivuhodné narození z Marie jedinečným způsobem spjaty s Boží mocí v Duchu svatém. Jsou znamením nového počátku v hříšném lidstvu, vycházejícího čistě z iniciativy Boží.

Marie zosobňuje a zastupuje společenství věrných Božího lidu, očekávající a přijímající naplnění Božích zaslíbení.

Je nám tu zvěstováno jedinečné tajemství, které ve víře vděčně přijímáme.

7. Ježíšovo vzkříšení a prázdný hrob

Text Základů víry:

148. Je vzkříšený Ježíš Kristus podle naší víry tělo nebo Duch?

Vzkříšený Ježíš Kristus podle naší víry není tělo, nýbrž Duch.

Sk 9, 3-7; 2 K 3, 17-18

149. Co soudíme o Ježíšově prázdném hrobu a tělesném zmrtvýchvstání?

O Ježíšově prázdném hrobu a tělesném zmrtvýchvstání soudíme, že jsou plodem pozdější víry.

Mt 28,5-6; L 24,1-3; J 20,2

150. Co podání o prázdném hrobu a tělesném zmrtvýchvstání vyjadřuje?

Podání o prázdném hrobu a tělesném zmrtvýchvstání vyjadřuje skutečnost, že Ježíš Kristus jako prvotina vzkříšených nezůstal ve smrti, ale byl vzkříšen, a že Vzkříšený je totožný s Ježíšem Nazaretským.

Komentář:

Základy víry svým vyjádřením v ot. 149 nechťejí zpochybňovat fakt prázdného hrobu.² Víra učedníků ve zmrtvýchvstání Kristovo nebyla založena na víceznačném faktu prázdného hrobu, nýbrž na osobním setkání učedníků se Vzkříšeným.

Toto setkání představuje zkušenost nového druhu, kterou nazýváme eschatologickou. Vzhledem k charakteru této zkušenosti bude každá lidská výpověď o ní shledána nedokonalou a nedostatečnou. Přesto o ní nelze mlčet. Přijímání, sdílení a dosvědčování této zkušenosti tvoří základ života Boží církve.

Základy víry vyjadřují reálnou dimenzi setkání učedníků se Vzkříšeným dosvědčeného evangelii. Vyjadřují tak, že Vzkříšený i se svým tělem nezaujímá v „nebi“ určitý prostor, ale patří do jiné dimenze.³

²viz: Trtík Z.: Uvedení do Základů víry. In Theologická revue 1/2004 s. 109n.

Z hlediska biblické antropologie tvoří člověk jednotu těla, duše i ducha. Není izolovaným jedincem, ale žije v síti vzájemných vztahů. Vzkříšení a spása se týkají celého člověka i všech jeho vztahů. Tento aspekt vzkříšení vyjadřují Základy víry ot. 201.

Vzkříšením dochází mocí Boží lásky k transformaci „těla fyzického“ v „tělo duchovní“ (1 K 15,42-45). Výraz „duchovní tělo“ znamená „zcela naplněný Duchem svatým“ a označuje nové bytí v Božím království.

Věříme, že proniknutí veškeré skutečnosti, včetně hmoty, Duchem, je cílem spásného Božího dění a představuje absolutní budoucnost celého vesmíru. Tak je třeba rozumět i místům, kde se v Základech víry hovoří o zduchovnění (zejména ot. 200).

Základy víry ot. 148 pojednávají o tématu vztahu Vzkříšeného a Ducha svatého. Každé setkání se Vzkříšeným je zkušeností v Duchu svatém. Skrze Ducha svatého Vzkříšený Kristus dál jedná v církvi a prostřednictvím církve v dějinách (viz např. celá kniha Skutků apoštolských).

8. Vzkříšení, věčnost a čas

Text Základů víry:

184. Kdy se děje vzkříšení?

Vzkříšení se děje hned po smrti.

L 16,22-23; L 23,42-43; srov. J 5,25-29; 1 Te 4,15-18

Komentář:

Dotýkáme se skutečností přesahujících obzor naší pozemské zkušenosti. Proto i naše výpovědi jsou nedokonalé a nedostatečné.

Věříme, že Ježíš Kristus svým dílem zlomil osten smrti i pro nás a díky účasti na Boží spáse v Kristu patříme i my Bohu v životě i ve smrti. Nikdo a nic v celém tvorstvu nemůže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu (viz. Ř 8,38-39). To je základní jistota podle Písem (1 K 15,3-4).

Smrt chápeme jako ukončení pozemského života a jeho zpečetění ke konečnému soudu. V Kristu se smrt stává přechodem z časnosti do věčnosti a setkáním s Bohem tváří v tvář (viz 1 K 13,12). Přechodem do věčnosti ztrácejí pozemská časová měřítka význam.

V této souvislosti se v církvi též diskutuje otázka modliteb za zesnulé, k níž se Základy víry nevyjadřují.

Liturgická modlitba za zesnulé v Pánu (memento defunctorum) patří k velmi staré křesťanské tradici. Křesťané tak poroucheli své zemřelé Bohu s prosbou, aby se jim dostalo podílu na slávě vzkříšení a života věčného. Církve československá husitská tuto praxi liturgických modliteb za zesnulé převzala a stále ji drží. Liturgickou modlitbou za zesnulé vyjadřujeme víru, že společenství církve i působení lásky a Božího milosrdenství přesahují hranice života a smrti, času i věčnosti.

³viz: Trtík Z.: Uvedení do Základů víry. In Theologická revue 1/2004 s. 109n.

9. Večeře Páně, zejména otázka Kristovy přítomnosti ve večeři Páně

Text Základů víry:

330. Je Ježíš Kristus přítomen věřícím jen při společné večeři Páně?

Ježíš Kristus je při společné večeři Páně přítomen obci jako hlava svého těla zvláště významným způsobem, ale chce být věřícím přítomen při každém shromáždění a společném jídle, je-li to obecenství v jeho jménu.

Mt 28,20; Zj 3,20

331. Jak je Ježíš Kristus při večeři Páně přítomen?

Ježíš Kristus je při večeři Páně přítomen v moci Ducha svatého těm, kdo v něho věří a vírou jej přijímají v jednotě srdcí s ním.

Ef 4,15; Ř 8,9-10; J 15,5

332. Je Ježíš Kristus přítomen v chlebě a víně?

Ježíš Kristus není přítomen v chlebě a víně, ale přichází do našich srdcí skrze svátostnou zvěst, jíž chléb a víno slouží.

Komentář:

Církev československá husitská vyznává reálnou přítomnost Krista ve svátosti večeře Páně. Kristus Ježíš se svým spásným dílem, stává se na základě svého příslibu mocí Ducha svatého v liturgickém jednání církve osobně a zcela jedinečně přítomným.⁴ Dává se Otcí i lidem a jedná ke spáse všech.

Křesťanské obce i jednotliví křesťané mají skutečnou účast na Kristu a jeho díle spásy.

V dějinách křesťanů došlo k jednostrannému důrazu na živly večeře Páně. Základů víry (ot. 332) kladou důraz na eucharistické společenství.

Chléb a kalich s vínem jsou znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti ve společenství církve slavící večeři Páně.

10. Vztah ke svátostným žvlům

Text Základů víry:

245. Co patří do modloslužby?

Do modloslužby patří služba mamonu, prokazování bohoocty obrazům, sochám a ostatkům, žvlům chleba a vína při večeři Páně i knize Písma svatého.

Komentář:

Ze způsobu, jakým Církev československá husitská chápe večeři Páně, vyplývá uctivý a zbožný vztah také ke svátostným žvlům a liturgickým předmětům.⁵

Formulace Základů víry se dotýká také ekumenických vztahů.

Respektujeme praxi a formy zbožnosti jiných církví, i když je nesdílíme.

⁴Teologické pojmosloví Církve československé husitské pro tuto skutečnost užívá také výrazu „kvalifikovaná přítomnost“.

⁵Trtík Z.: Uvedení do Základů víry In Theologická revue 1/2004 s. 115: „Liturgie dr. Farského předpokládá mnohem uctivější a zbožnější vztah k svátostné kněžské službě a k svátostným žvlům chleba a vína, než jaký je dosud běžný.“

11. Zástupné přijímání kněze

Text Základů víry:

329. Které jsou formy zevního přijímání?

Při pravidelných bohoslužbách přijímá za shromážděnou obec kněz, kdežto přijímání celou obcí je obvykle vázáno na svátost pokání se zpovědí.

Komentář:

Praxe zástupného přijímání již léta neodpovídá životu našich náboženských obcí. Věřící mají možnost přistoupit k večeři Páně každou neděli nebo i častěji.

12. Kněžství

Text Základů víry:

342. Co je svěcení kněžstva?

Svěcení kněžstva je svátost, v níž Boží církev na modlitbách přenáší služby svého kněžství na osoby způsobilé a osvědčené a v níž Duch svatý přistupuje ke svěcenci, aby dokonal jeho vnitřní povolání ke kněžskému poslání.

J 20,21-22; Sk 6,5-6; Sk 13,2-3; Sk 14,23

343. V čem záleží zevní úkon svěcení kněžstva?

Zevní úkon svěcení kněžstva záleží v tom, že zástupci církve vzkládají na svěcenec ruku, říkájíc: „Osvěcuj a posiluj tě Bůh Duchem svým svatým, amen.“

344. V čem záleží kněžství Boží církve?

Kněžství Boží církve záleží v milosti vyvolení k obětímu obecenství v jedině pravé oběti Ježíše Krista a tak i k účasti věčného života v Ježíši Kristu vzkříšeném a oslaveném, i v poslání zvěstovati spásu všem lidem.

Žd 3,1-14; 1 P 2,5.9; Mk 16,15

345. Co znamená přenesení služeb kněžství na svěcence?

Přenesení služeb kněžství na svěcence znamená pověření k všestranné péči o obětí obecenství obce konáním bohoslužeb, hlásáním Slova Božího, vysluhování svátostí a pastýřskou službou.

1 P 5,2-3; 1 Tm 4,14

Komentář:

K otázce služby, obecného a svátostného kněžství se vyjadřuje církev v dokumentu zvaném Služby v církvi.

Pravým knězem Božího lidu je Kristus sám. Na *Kristově kněžství* se podílejí všichni pokřtění (*kněžství Boží církve neboli obecné kněžství*). Od kněžství Ježíše Krista a Boží církve jako jeho těla se odvozuje také *kněžství svátostné*. Jeho posláním je budování církve a péče o duchovní růst pokřtěných.

Služby obecného i svátostného kněžství v Církvi československé husitské chápeme jako podíl na univerzální kněžské službě celé Boží církve.

Církev při přenášení služeb svého kněžství ve svátosti svěcení koná ve jménu Pána církve. Vysvěcený kněz je služebníkem Krista i Boží církve. Kněžskou službu vykonává vždy v konkrétním společenství jako součásti církve Boží.

SVÁTOSTNÝ AKT SVĚCENÍ JE NEOPAKOVATELNÝ A TRVALE ZAVAZUJE KNĚZE, ABY SVOU SLUŽBU ROZVÍJEL A UPLOTŇOVAL VE SPOLEČENSTVÍ BOŽÍ CÍRKVE. VÝKON SLUŽBY SE USKUTEČŇUJE PO POVĚŘENÍ ZE STRANY PŘÍSLUŠNÉHO CÍRKEVNÍHO ORGÁNU. KNĚŽSTVÍ JE VYKONÁVÁNO V CÍRKVI A PRO CÍRKEV VŽDY V KONKRÉTNÍM SPOLEČENSTVÍ, KTERÉ JE POVINNÉ ZAJISTIT PODMÍNKY PRO JEHO SLUŽBU.

Církev československá husitská uchovává tři základní podoby svátostného kněžství – jáhenskou, kněžskou a biskupskou, tak jak jsou ve svých zárodcích zachyceny v Novém zákoně.

V. DALŠÍ TEOLOGICKÁ TVORBA A ÚKOL CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Tímto výkladem a rozpracováním některých článků Základů víry není a ani nemůže být ukončen či uzavřen další teologický vývoj Církve československé husitské. Život víry a poslušnost vůči Kristovu velkému poslání (Mt 28,19-20) v měnících se podmínkách dějin stavějí církev neustále před nové otázky a úkoly dalšího promýšlení a aktualizace evangelia.

Ctíme zásadu, jež provázela v době útlaku lidu Kristova zápasy o biblickou orientaci Církve československé husitské, že „na víře našich sborů je třeba stále odpovědněji ve světle Božího Slova a pod mocí Kristova Ducha pracovat, ale že nic podstatného nemusí být v ní měněno. Smíme pokorně doufat, že Pán Bůh nám bude své Slovo stále zřetelněji otvírat.“⁶

Tuto naději uchováváme tváří tvář nové situaci církve, společnosti i světového uspořádání, charakterizovanou nástupem globalizace, informatiky a medializace, provázenou střetem civilizací a náboženských tradic. Jsme si vědomi toho, že úkoly, jež stojí před námi, jsou velmi náročné a naše možnosti jsou velmi omezené. Vyznáváme, že všechny projekty naukové, liturgické nebo kanonické mají své jediné oprávnění, „*jestliže činíme vůli Otce, který je v nebesích*“ (Mt 7,21)

⁶Trtík Z.: Víra našich sborů In Zpěvník Církve československé 1957.

STRUČNÝ KOMENTÁŘ K ZÁKLADŮM VÍRY ČČSH A NĚKTERÝM JEJICH FORMULACÍM

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Věřoučná sekce naukového výboru VIII. sněmu předkládá sněmovnímu plénu návrh věroučného textu zvaný Stručný komentář k Základům víry ČČSH a některým jejich formulacím (dále jen Stručný komentář).

1. Text je plodem diskusí ve věroučné sekci sněmovního naukového výboru probíhajících od r. 2000, které navázaly na rozhovory a podněty z církve z období po přijetí Základů víry ČČSH na VI. sněmu L. P. 1971 (práce učitelů Husovy čs. bohosloveské fakulty a po roce 1990 Husitské teologické fakulty UK, vyjádření teologických konferencí, synod a teologických poradních sborů).

2. Stručný komentář obsahuje tyto části:

I. Víra Církve československé husitské v současném ekumenickém kontextu je souhrnem nauky na základě biblického zjevení a starokřesťanské tradice (Apoštolské a Nicejsko-Čaňhradské vyznání), vyjadřující to, co ČČSH spojuje s křesťanskými církvemi.

II. Teologické důrazy Církve československé husitské. Tato část obsahuje specifické důrazy (proprium) Církve československé husitské v ekumeně (specifický vztah ke společné tradici: norma Ducha Kristova, zásada svobody svědomí, pojetí liturgie jako zpřítomnění, kněžství vycházející ze všeobecného kněžství pokřtěných a povolání Kristova k této službě).

III. Význam Základů víry v dějinách Církve československé husitské. Tato část potvrzuje dosavadní teologickou linii a současně odpovídá potřebě vyložit a vyjádřit určité formulace v nových souvislostech. Církev své učení formuluje v horizontu současného teologického poznání i v úctyplné návaznosti na dílo předcházejících generací.

IV. Vyjádření k některým konkrétním otázkám. Obsahuje celkem 12 částí týkajících se

- eklesiologie (1. církev jako tělo Kristovo; 2. základ církve - obecnství s Bohem; 3. kruh učedníků jako historický původ církve; 4. místní obec jako základní podoba Boží církve; 5. vztah církve k Izraeli),
- christologie (6. lidský původ Ježíšův; 7. Ježíšovo vzkříšení a prázdný hrob),
- eschatologie (8. Vzkříšení se děje hned po smrti) a
- sakramentologie (9. Kristova přítomnost ve večeři Páně; 10. vztah ke svátostným žvlům; 11. zástupné přijímání kněze; 12. kněžství).

Každý oddíl uvádí citaci Základů víry včetně biblického aparátu a na ni navazuje vlastní text komentáře.

V. Další teologická tvorba a úkol Církve československé husitské. Tato závěrečná část stručně shrnuje současnou situaci a vyzývá k dalšímu promýšlení věroučných

otázek a ke svědectví víry. Teologická práce a odpovědné vyznávání pramení z trvalého dialogu s Bohem nad Bibli a tradicí církve v měnícím se dějinném horizontu světa a církve.

3. Základní přístup. Stručný komentář zasazuje stávající formulace Základů víry CČSH do nového kontextu a v tomto smyslu je vykládá. V některých otázkách (např. apostolicita, eucharistická přítomnost) Stručný komentář přibližuje nauku CČSH ekumenické tradici. Činí tak ovšem v souladu se základní linií teologického přístupu CČSH a jejích tradičních důrazů (návaznost na českou reformaci a katolický modernismus, biblický personalismus). Publikováním dosud neuveřejněného textu prof. ThDr. Zdeňka Trtíka „Uvedení do Základů víry“ (datováno 1973) v Theologické revui 1/2004 se ukázalo, že tento základní přístup Stručného komentáře odpovídá intenci Základů víry.

4. Postup práce a celocírkevní diskuse nad návrhem. Návrh Stručného komentáře prošel několikrát celocírkevní diskusí. Během ní nebyly proti němu vzneseny žádné podstatné námitky či výhrady. Řada podnětů a pozměňovacích návrhů doručených písemně sněmovnímu centru byla do konečné podoby návrhu zapracována. V konečné fázi prošel návrh ještě jednou důkladným kritickým čtením ve výboru, při kterém doznal řadu dalších změn. Předkládaný návrh Stručného komentáře byl tedy vícekrát kriticky diskutován ve výboru i v církvi. Na tomto základě lze říci, že odpovídá myšlení víry současné CČSH a vyjadřuje současný stav teologického poznání v církvi.

5. Shrnutí. Obsahově návrh Stručného komentáře odpovídá celkovému duchovnímu a teologickému směřování Církve československé husitské. Neznamená zásadní změnu teologické a duchovní orientace církve, nýbrž pouze upřesňuje a v nových souvislostech formuluje některá její věroučná vyjádření.

Po přijetí návrhu Stručného komentáře sněmem budou naukovou normu církve tvořit Základy víry Církve československé husitské v aktualizované podobě (revidovaný biblický aparát; aktuální název církve, znění dekalogu podle Českého ekumenického překladu, svátostné formule podle současné Agendy) ve spojení s předkládaným Stručným komentářem.

Věřoučná sekce naukového výboru doporučuje sněmovnímu plénu schválit ve smyslu této důvodové zprávy předkládaný „Stručný komentář k Základům víry Církve československé husitské a některým jejich formulacím“.

3. 7. 2014

ThDr. Petr Šandera,
předseda naukového výboru

SLUŽBY V CÍRKVI

I. POSLÁNÍ BOŽÍ CÍRKVE KE SLUŽBĚ

1. Základ služby církve v Synově poslání Otcem

I.1. 1. Bůh Otec poslal do světa podle svého odvčkého a láskyplného záměru⁷ svého Syna, aby vykoupil svět i lidstvo a přinesl mu plnost života v Božím království. Toto poslání uskutečňoval Ježíš Kristus v jednotě s Otcem hlásáním evangelia a službou⁸ všem hříšným, nemocným a potřebným. Dověřil toto poslání svou smrtí na kříži, vzkříšením a sesláním Ducha svatého v plnosti.

I.1. 2. Syn, poslušný Otce, konal Boží dílo spásy a shromažďoval kolem sebe Dvanáct apoštolů a další učedníky, muže a ženy, které vyučoval a připravoval pro spoluúčast na díle evangelia.⁹

I.1. 3. Po svém vzkříšení Ježíš posílá apoštoly a další svědky ke všem lidem, aby získávali učedníky, křtili je a učili zachovávat vše, co jim přikázal.¹⁰ Při tom jim udílí zaslíbení své stálé přítomnosti a k tomuto dílu je zmocňuje Duchem svatým.

2. Základ služby církve v poslání a zmocnění apoštolů vzkříšeným Kristem

I.2. 1. V poslání a zmocnění apoštolů vzkříšeným Kristem má svůj trvalý základ poslání a zmocnění celé církve ke službě Bohu i lidem.

I.2. 2. Poslušným a věrným konáním tohoto poslání církve se ve světě zpřítomňuje a uskutečňuje Boží spásný záměr až do jeho konečného završení v plnosti Božího království.

I.2. 3. Každý věřící má na tomto poslání svůj osobní podíl odpovědnosti. K jeho naplňování se mu dostává i konkrétního zmocnění a obdarování (charisma) Ducha svatého.

3. Kněžství Boží církve - všeobecné kněžství pokřtěných

I.3. 1. Vlastním knězem Božího lidu je obětovaný a vzkříšený Kristus.¹¹

I.3. 2. Všeobecné kněžství Boží církve spočívá v konkrétní účasti na Kristově životě, zejména na oběti kříže i slávě vzkříšení, v oslavě Boha¹² a ve zmocnění každého věřícího Duchem svatým ke svědectví evangeliu slovem i životem.¹³

I.3. 3. Účast na kněžství Boží církve je každému pokřtěnému výzvou a úkolem, aby

⁷Ef 1,9-10.

⁸Viz např. starý christologický titul SLUŽEBNÍK (hebr.: ebed; ř.: dúlos event. diakonos), výrazně Fp 2,7 v návaznosti na prorocství Iz zejména Iz 52,13-53,12 a další tzv. evedské texty. Také Ježíšův celý pozemský život a poslání je vykládáno jako služba, např. Mk 10,45.

⁹Mk 3,13-19; Mt 10,1-4; L 6,12-16.

¹⁰Mt 28,19-20; viz dále Mk 16,15; L 24,46-48; J 20,21; Sk 1,8.

¹¹sr. Preambule Řádu duchovenské služby ČČSH.

¹²Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil (J 17,4).

¹³sr. Základy víry ČČSH, ot. 344.

své osobní duchovní dary a povolání uplatňoval a rozvíjel. Těmito duchovními dary tak přispíval k růstu a jednotě církve, k šíření evangelia ve světě a sloužil k naplňování Božího spásného záměru s každým člověkem, lidstvem a celým stvořením.

I.3. 4. Toto uplatňování povolání a rozvíjení duchovních darů každého pokřtěného se děje rozmanitými způsoby: zejména jasným přiznáváním se ke Kristu Ježíši a jeho evangeliu za všech okolností, každodenní četbou Písma, přemýšlením o pravém křesťanském učení a modlitbou, aktivním zapojením se do života církevní obce, pravidelnou a aktivní účastí na bohoslužbě,¹⁴ slavením večeře Páně, přijímáním dalších svátostí, křesťanským vedením vlastní rodiny a výchovou dětí, zastáváním biblických principů a hodnot v osobním i společenském životě, konkrétními projevy pomoci potřebným a také vírou motivovaným zápasem o spravedlnost, svobodu a lidskou důstojnost.

4. Kněžství svátostné

I.4. 1. Svátostné kněžství je odvozeno od kněžství Ježíše Krista a Boží církve jako jeho těla. Nositelé svátostného kněžství přijímají zvláštní odpovědnost za vedení duchovní správy církve a za všestrannou péči o obětní obecenství obce.¹⁵

I.4. 2. Děje se tak zejména kázáním a vyučováním Božího Slova, vedením bohoslužeb, vysluhování svátostí a pastýřskou péčí. Svátostné kněžství znamená účast na jednotě tří úřadů Kristových: učitelském (prorockém), kněžském (obětním) a pastýřském (královském).

I.4. 3. Svátostné kněžství je v Církvi československé husitské podle převzaté tradice¹⁶ vnitřně strukturováno jako služba kněží, jáhnů a biskupů. Kněží a jáhni jsou k této službě svěceni. Biskupové jsou ke své službě zřizováni (ordinováni).

I.4. 4. Pojetí svátostného kněžství po teologické stránce formulují Základy víry CČSH a preambule Řádu duchovenské služby.

Po liturgické stránce Bohoslužebná kniha CČSH, Bohoslužebný řád a Obřadní příručka (Agenda).

Po církevně-právní stránce Ústava CČSH a další řády. Práva a povinnosti kněze jsou specifikovány Řádem duchovenské služby.

5. Učitelská služba církve

I.5.1 Ježíš Kristus je v evangeliích také nazýván učitelem, jenž přišel od Boha a má moc (J 3,2; Mt 1,22). Po Jeho ukřižování a vzkříšení se učení ujímají apoštolové (Sk 4,2;2,42). Učení věnuje zvláštní péči Pavel (1 K 4,17; Ko 1,28), který je odkazuje svým žákům (2 Tm 4,2; Tt 1,9). V novozákonních obcích byli nositeli charismat vedle apoštolů a proroků také učitelé (1 K 12,28nn, Sk 13,1). Posláním učitelské služby v CČSH je na učení CČSH a jejím výkladu Písma svatého odpovědně ve světle Božího

¹⁴Věřící se podílejí na přípravě a konání bohoslužby (hudební doprovod, zpěv, zapojení dětí do bohoslužby), lektoři při liturgii a svátostných obřadech slouží četbou příslušných biblických textů a modlitbami.

¹⁵Základy víry CČSH, ot. 345.

¹⁶zejména Farský, K.: Svěcení a zřizování duchovních CČS in Zpráva o I. sněmu CČS 1924.

slova a pod mocí Kristova ducha v akademické svobodě dále pracovat. V Církvi československé husitské je postavení učiteléské funkce symbolicky vyjádřeno a realizováno virilním členstvím husitského kněze - představitele učiteléského sboru Husitské teologické fakulty UK v Ústřední radě ČČSH a účastí učitelů na synodách a dalších shromážděních. Ke službě učiteléské v programu teologie, obor husitská teologie, na Husitské teologické fakultě UK uděluje Církev československá husitská svým příslušníkům zvláštní svolení.

6. Další služby podílející se na duchovní správě církve

I.6. 1. Na službě učiteléské a pastýřské se v Církvi československé husitské podílejí také kazatelé, katecheté a pastorační asistenti. K této službě jsou církvi pověřováni nsvátostným obřadem pověření a vyslání.

I.6. 2. Zvláštní formou je služba starších, která spočívá v účasti na správě a vedení konkrétní církevní obce, diecéze nebo celku církve. K této službě jsou členové církve voleni na určité funkční období a následně vyslání nsvátostným obřadem spojeným se slibem.¹⁷ Spolu s duchovními pečují o křesťanský život společenství.

II. SLUŽBA KAZATELŮ, KATECHETŮ A PASTORAČNÍCH ASISTENTŮ

1. Společný charakter služby kazatelů, katechetů a pastoračních asistentů

II.1. 1. Církev československá husitská vytváří rozmanité formy služby, kterými se věřící podílejí na činnosti učiteléské a pastýřské. Od počátků církve se jednalo o službu učitelů náboženství (katechetů), nejen duchovních, ale i laiků. Po II. světové válce byla vytvořena služba kazateléská. V nové situaci, kdy církve rozvíjí pastorační a sociální činnost, osamostatnila službu pastoračních asistentů.

II.1. 2. Základem těchto forem služeb je všeobecné kněžství všech věřících.¹⁸ Kazatelé, katecheté a pastorační asistenti se podílejí na duchovenské službě; speciálně službou učiteléskou, pastýřskou a sociální. Nekonají však službu svátostnou.

II.1. 3. Praxi těchto forem služby určují řády církve.¹⁹

2. Pověření ke službě kazatelů, katechetů a pastoračních asistentů

II.2. 1. Těmito službami církve pověřuje své členy, kteří splňují základní kritéria (víra, vokalce,²⁰ duchovní zralost, účast na životě obce a doporučení od obce; občanská a mravní bezúhonnost, odborná příprava, schopnost vykonávat daný úkol).

II.2. 2. Pověření k těmto službám koná církve podle svých řádů rozhodnutím příslušného svého orgánu a následnými mimosvátostnými liturgickými obřady zvanými „Pověření a vyslání kazatele“, „Pověření a vyslání katechety“, „Pověření a vyslání pastoračního asistenta“ obsaženými v Obřadní příručce (Agendě).²¹

¹⁷Obřadní příručka ČČSH. Agenda. První část. Slib rady starších.

¹⁸Základy víry ČČSH, ot. 344.

¹⁹zvláště Ústava ČČSH čl. 11 a Řád duchovenské služby ČČSH § 7.

²⁰Z lat. vox = hlas, volání. V případě kněží se vyžaduje jejich vocatio interna (vnitřní povolání) a vocatio externa (vnější pověření).

II.2. 3. Podstatným znakem těchto obřadů je slib kandidáta této služby, modlitba se vztaženými rukama konaná biskupem či jeho zástupcem za účasti shromážděné obce a jeho prohlášení kazatelem, (katechetou či pastoračním asistentem) podle řádů Církve československé husitské. Pověření k těmto službám narozdíl od svěcení kněžstva nemusí mít celoživotní charakter.

3. Služba kazatelů

II.3. 1. K pověření službou kazatele je podmínkou teologické vzdělání. Nutné je ale spoň úspěšné absolvování zkoušky z teologických základů ČČSH.²²

II.3. 2. O pověření a ustanovení do služby kazatele rozhoduje svým usnesením příslušný církevní orgán. Obřad „Pověření a vyslání kazatele“ koná biskup nebo jím pověřený zástupce za účasti shromážděné obce.

II.3. 3. Kazatel ustanovený v duchovní správě je odpovědný za svou činnost příslušnému duchovnímu a církevnímu orgánu podle svého ustanovení.

II.3. 4. Kazatel je oprávněn samostatně konat bohoslužbu Slova, pobožnosti s kázáním, vyučovat, konat pohřební obřady, pastorační návštěvy a rozhovory, rozvíjet misijní činnost.

II.3. 5. Církev rozlišuje ve své praxi službu kazatelů z povolání (ve služebním poměru) a kazatelů dobrovolných (externí výkon služby).

II.3. 6. Při obřadech kazatel užívá kazatelský talár.

4. Služba katechetů

II.4. 1. K pověření službou katechety na školách je podmínkou teologické a pedagogické vzdělání. K pověření vyučovat v náboženské obci se požaduje absolutorium zkoušky z teologických základů ČČSH, jehož součástí je i speciální katechetická příprava.

II.4. 2. O pověření a ustanovení do služby katechety rozhoduje svým usnesením příslušný církevní orgán. Obřad „Pověření a vyslání katechety“ koná biskup nebo jím pověřený zástupce za účasti shromážděné obce.

II.4. 3. Katecheté ustanovení při náboženské obci či výchovných a vzdělávacích zařízeních jsou odpovědní za svou činnost příslušnému církevnímu orgánu podle svých ustanovení.

II.4. 4. Katecheté vyučují náboženství ve školách a jiných výchovných a vzdělávacích zařízeních a v rámci náboženské obce vedou skupiny dětí, mládeže a dospělých. Mohou též vést katechetické přípravy ke svátostem. Organizují další práci s dětmi a mládeží včetně misijní činnosti.

II.4. 5. Katecheté vedou pobožnosti pro děti a mládež (s kázáním) či jiné obřady, které je oprávněn konat kazatel.

²¹Obřady ČČSH. Agenda 3. část.

²²O povolání a přípravě duchovních ČČSH 2007.

5. Služba pastoračních asistentů

II.5. 1. K pověření službou pastoračního asistenta je podmínkou teologické vzdělání. Nutné je alespoň úspěšné absolvování zkoušky z teologických základů ČČSH, se zvláštním zřetelem na pastorační a psychosociální studia.

II.5. 2. O pověření a ustanovení do služby pastoračního asistenta rozhoduje svým usnesením příslušný církevní orgán. Obřad „Pověření a vyslání pastoračního asistenta“ koná biskup nebo jím pověřený zástupce za účasti shromážděné obce.

II.5. 3. Pastorační asistenti ustanovení při náboženské obci či jiných zařízeních jsou odpovědní za svou činnost příslušnému duchovnímu a církevnímu orgánu podle svých ustanovení.

II.5. 4. Pastorační asistenti pomáhají při pastorační a sociální práci a při provozu obce. Konají pastorační návštěvy v domácnostech, zdravotnických a sociálních zařízeních, podílejí se na přípravách a realizování různých misijních a sociálních aktivit obcí. Konkrétní náplň jejich činnosti je specifikována podle místních potřeb a podmínek.

II.5. 5. Pastorační asistent při výkonu své činnosti neužívá duchovenský ani kazatelský talár.

III. SLUŽBA JÁHNŮ

1. Služba jáhnů v tradici a praxi Církve československé husitské

III.1. 1. Církev československá husitská ve svých počátcích v návaznosti na tradici obecné církve přejala praxi jáhenského svěcení.²³

III.1. 2. Ve svém dalším vývoji přistupovala v různých obdobích k praxi jáhenského svěcení různým způsobem. V některých případech předcházelo kněžskému svěcení. Jindy bylo kněžské svěcení udíleno bez předchozího jáhenského svěcení. Někdy byla jáhenská služba chápána jako celoživotní poslání.

III.1. 3. Praxi jáhenské služby v Církvě československé husitské určují řady.²⁴ Jáhen je duchovním podle stupně dosažené způsobilosti.

2. Trvalý a svátostný charakter jáhenské služby

III.2.1. Jáhenská služba je chápána jako trvalý dar, celoživotní úkol, stálé svědectví a přispívá k plnosti a rozmanitosti služeb Kristovy církve.²⁵

III.2. 2. Jáhni konají ve spolupráci s kněžími nejen zvěstovatelskou, pastorační a sociální práci, ale ve vymezené míře též svátostnou službu (křest, útěcha nemocných, svátost manželství).

III.2.3. Jáhenská služba může být podobně jako kněžská služba celoživotním posláním nebo může být pojata jako příprava na kněžskou službu.

²³Farský, K.: Svěcení a zřizování duchovních in Zpráva o I. sněmu ČČS 1924; Farský, K: ČČS Stručné informace o náboženských názorech 1925, str. 50; „Církev podržela svěcení jáhnů a kněží“; Farského Agenda in Zpěvník písní duchovních ČČS 1927, s. 358nn.

²⁴Především Ústava ČČSH čl. 10, odst. 2; Řád duchovenské služby ČČSH § 6.

²⁵Obřady ČČSH. Agenda 3. část. – Obřad jáhenského svěcení.

3. Obřad jáhenského svěcení

III.3. 1. Pro ustanovení ke službě jáhna je nezbytné předchodzí jáhenské svěcení.²⁶

III.3. 2. Toto svěcení se koná podle Obřadní příručky ČČSH (Agendy).²⁷ Tento obřad jáhenského svěcení vychází z Farského Agendy.

III.3. 3. Tento obřad podržuje podstatné prvky kněžského svěcení: vzývání Ducha svatého, slib, vzkládání rukou a slova „Osvěcuji a posiluji tě Bůh Duchem svým svatým.“ Tím se odlišuje od obřadu pověření službou kazatele.

IV. SLUŽBA KNĚŽÍ

1. Kněžská služba v tradici a praxi ČČSH

IV.1. 1. Církev československá husitská zachovává od svého počátku praxi svátostného kněžství. Její východisko představuje věroučný referát dr. K. Farského „Svěcení a zřizování duchovních ČČS“ přednesený na I. sněmu Církve československé 1924²⁸ a obsahující také řád svěcení kněží.

Kněží jsou svěceni po náležitě přípravě za účasti biskupa a spolusvětitelů (duchovních i laiků).²⁹ Od roku 1947 se v Církvi československé husitské uděluje kněžské svěcení také ženám.

2. Pojetí kněžské služby

IV.2. 1. Úkolem a smyslem svátostného kněžství je „všestranná péče o obětní obecnství obce konáním bohoslužeb, hlásáním Slova Božího, vysluhování svátostí a pastýřskou službou.“³⁰ Kněží jsou povoláni a pověřováni k tomu, aby v liturgickém dění shromážděné obce předsedali zpřítomnění Kristovy oběti, sloužili svátostmi, zvěštovali Boží slovo, vyučovali evangelium a pastýřsky pečovali o společenství Božího lidu.

IV.2. 2. Svátostné (služebné) kněžství sjednocuje podle nauky Církve československé husitské základní aspekty Kristova spásného díla (tradičně tři „úřady“ Krista): učitelský (prorocký), kněžský (obětní), pastýřský (královský). Proto kněz dostává při svěcení symbolicky Bibli (učitelská služba), kalich s vínem a patenu s bohoslužebným chlebem (kněžská služba) a štolu (pastýřská služba).

IV.2. 3. V Církvi československé husitské představuje služba kněží základní podobu svátostného kněžství v jeho plnosti.

IV.2. 4. Svěcení se v Církvi československé husitské neopakuje. Svátost svěcení je trvalým darem. Zavazuje kněze, aby jej ve společenství církve stále rozvíjel a uplatňoval ve službě Bohu a potřebným.

²⁶Ústava ČČSH čl. 10, odst. 2.

²⁷Obřady ČČSH. Agenda 3. část.

²⁸viz Zpráva o I. řádném sněmu ČČS, Praha 1924 s. 153nn.

²⁹cit. Farský, K.: *Odlišné názory v ČČS o věcech víry: „Svěcení kněžstva konáme jako zřízení osob způsobilých k úřadu duchovnímu, aniž by tím zřizovaný vyjímán byl z obecnství věřících. Obřad zřizovací koná biskup s kněžími i nekněžími skládáním rukou, které je symbolem pravomoci církevní. O tomto zřizování držíme, že jest původní souvislé posloupnosti z dob apoštolských.“*

³⁰Základy víry ČČSH, ot. 345.

3. Obřad kněžského svěcení

IV.3. 1. Podstatu a podobu svěcení kněžstva vyjadřují Základy víry ČČSH.³¹ Přesný průběh obřadu svěcení obsahuje Obřadní příručka Církve československé husitské (Agenda).³²

IV.3. 2. Svěcením je uchazeč zmocňován a vybavován potřebnými dary Ducha svatého ke službě učitelské, kněžské a pastýřské v Kristově církvi. Děje se tak vzýváním Ducha svatého a vzkládáním rukou ve společenství obce.

IV.3. 3. Podstatou svátosti svěcení kněžstva je prosba o Ducha svatého a vzkládání rukou se slovy: „Osvěcuj a posiluj tě Bůh Duchem svým svatým k věrné službě učitelské, kněžské a pastýřské.“³³

IV.3. 4. Podmínkou svěcení je povolání ke kněžské službě, duchovní zralost, odborná připravenost a schopnost vykonávat povolání kněze.

IV.3. 5. Církev udílí svěcení osobám způsobilým a osvědčeným. Proto dbá na pečlivou přípravu ke kněžství, která má charakter duchovního vedení (spirituální formace, modlitební zápas o povolání, osvojování si a prohlubování kněžské spirituality), odborného studia teologie³⁴ a praktické přípravy pro tuto službu.

IV.3. 6. Obřad kněžského svěcení vede biskup. Na obřadu svěcení se podle tradice a řádu církve podílejí také spolusvětitelé z řad duchovních i laiků.

IV.3. 7. Kandidát kněžství v liturgickém shromáždění vyznává víru církve a skládá kněžský slib. Tím vyjadřuje vědomí svého povolání, připravenost odevzdat se kněžské službě celým životem a konat ji věrně v poslušnosti Kristu a Božímu slovu podle řádů církve.

4. Ustanovení a uvedení do služby (instalace)

IV.4. 1. K vykonávání kněžské služby je vedle svátosti svěcení potřebné také ustanovení do funkce v církvi nebo ve specifických službách dle řádů ČČSH.

IV.4. 2. Faráři a další duchovní jsou do své funkce v obci uváděni nesvátostrným liturgickým obřadem „Uvedení do služby faráře (duchovního)“ obsaženým v Obřadní příručce ČČSH (Agendě).³⁵

5. Duchovní a etický nárok plynoucí ze svěcení

IV.5. 1. Ze svěcení – oddělení³⁶ ke kněžské službě vyplývá trvalý duchovní a etický nárok pro všechny oblasti života kněze. Kněžství obecné i svátostné má být celoživotní účastí v Kristově kříži a jeho oběti.³⁷ Kněz má svým způsobem života dosvědčovat duchovní a etické hodnoty evangelia Kristova.³⁸

³¹Základy víry ČČSH, ot. 342 a 343.

³²Obřadní příručka ČČSH. Agenda. První část, Praha 2006. Svátost kněžského svěcení s. 93-97.

³³cit. Obřadní příručka ČČSH. Agenda. První část, Praha 2006. Svátost kněžského svěcení s. 97.

³⁴Ústava ČČSH čl. 10 odst. 2; dokument O povolání a přípravě duchovních ČČSH přijatý CZ 2007.

³⁵Obřady ČČSH. Agenda 3. část.

³⁶Sk 13,2.

³⁷R 6,12-23; Ga 2,19b-20a; Ga 5,4.

³⁸1 Tm 4,12b.16.

IV.5.2. Svěcení je milníkem na cestě trvalé duchovní formace. Její nepostradatelnou součástí je každodenní četba Písma, modlitba chval i vytrvalá modlitba za svěřenou obec a celou církev i všechny potřebné, osobní zápas o rozněcování daru milosti, pravidelné zpytování svědomí, přijímání svátostí, zvláště pokání (doporučuje se osobní zpověď) a večere Páně, odpovědná příprava na službu i kolegiální přístup k sestřím a bratřím v duchovenské službě.

IV.5.3. Ze svěcení vyplývá také etický nárok na poctivý a čestný život kněze podle Božího přikázání. Kněz Církve československé husitské má možnost se rozhodnout pro život ve svátostném manželství.

V. SLUŽBA BISKUPŮ

1. Biskupská služba v tradici a praxi Církve československé husitské

V.1.1. Biskupskou službu převzala Církev československá husitská ve svých počátcích z tradice obecné církve a stále ji zachovává.

V.1.2. Biskup je kněz zvolený zástupci církve, duchovními i laiky, a pověřený konat v obvodu diecéze dozorcí službu³⁹ nad řádným zvěstováním Božího slova, konáním svátostí a řádným křesťanským životem jednotlivých obcí. Jeho služba není v Církvi československé husitské chápána jako vyšší stupeň kněžství, od něhož by se odvozovaly tzv. stupně nižší.

V.1.3. Ve svých počátcích usilovala Církev československá husitská o zajištění svěcení jí zvolených prvních biskupů jinou sesterskou křesťanskou církví v tradičně pojeté apoštolské poslušnosti podle biskupské linie. Na svém I. sněmu (1924) dospěla k rozhodnutí zřizovat své biskupy po kněžské linii. Na prosbách o Ducha svatého a vzkládání rukou se podílí duchovní a laici (starší),⁴⁰ neboť biskupská služba má svůj původ v kněžství Kristově i kněžství Božího lidu.⁴¹ Teologicky je toto pojetí církevního úřadu vyjádřeno v referátu dr. Karla Farského Svěcení a zřizování duchovních ČČS,⁴² předneseném na I. sněmu ČČS (1924), a v následně přijatém Řádu zřizování biskupů⁴³ (1924).

V.1.4. Apoštolské poslušnosti si ČČSH cení jako viditelného znamení přináležitosti k apoštolskému svědectví a prvotní církvi.

³⁹„... biskupské svěcení jest úkon pravomoci, kterým církev zmocňuje kandidáta k dozorcí činnosti nad životem církevním určitého okruhu.“ Farský, K.: Svěcení a zřizování duchovních ČČS in Zpráva o I. řádném sněmu Církve československé, Praha 1924, s. 177. Dále: „Biskup v ČČS je kněz, který je církví pověřen, aby dozíral nad duchovní správou celé církve nebo její části.“ Učení náboženství křesťanského pro věřící ČČS, IV, 5 G, Praha 1931.

⁴⁰ Toto pojetí úřadu a svěcení je odvozováno 1) biblicky ze Sk 13,1-4 (vyslání Pavla a Barnabáše) a Pavlovy praxe ustanovovat starší v jím založených církvích a 2) z praxe české reformace, zejména zřízení prvních biskupů Jednoty bratrské, jež bylo v podání Palackého součástí obřadu zřizování biskupů, viz Řád zřizování biskupů in Zpráva o I. řádném sněmu Církve československé. Praha 1924, s.178-179.

⁴¹Viz Řád duchovenské služby ČČSH, Preambule; Základy víry ČČSH, ot. 342, 344-346.

⁴²in Zpráva o I. řádném sněmu Církve československé. Praha 1924, s. 153-177.

⁴³Přijat na základě usnesení I. sněmu z 28. 8. 1924 následně naukovým výborem dne 8. 11. 1924, in Zpráva o I. řádném sněmu ČČS. Praha 1924, s. 177-186.

2. Biskupská služba v současných rádech a praxi církve

V.2. 1. Základní ustanovení týkající se biskupské služby a funkce obsahuje Ústava ČČSH⁴⁴ a další řády církve.⁴⁵

V.2. 2. Biskup je volen do své funkce diecézním shromážděním na stanovené funkční období. Podmínky volitelnosti a pravidla volby určují blíže ustanovení řádů církve.⁴⁶

V.2. 3. Základní práva a povinnosti biskupa vyjmenovává Řád duchovenské služby.⁴⁷

V.2. 4. Biskup, jemuž je svěřeno vést duchovní správu diecéze, koná dozorčí, učitelskou, svátostnou a pastýřskou službu ve svěřeném obvodu. „Biskup (patriarcha) vysluhuje se spolusvětiteli svátost svěcení kněžstva a s duchovním a s pověřeným členem rady starších svátost biřmování. Vysluhuje všechny další svátosti a koná mimosvátostné úkony“⁴⁸ a podílí se také na ordinaci zvolených biskupů.

V.2. 5. Vedle výše uvedených úkolů pastýřských se biskup též jako předseda diecézní rady a člen ústřední rady ve spolupráci s orgány diecéze a církve v příslušném státě či v celé církvi spolupodílí na celkové správě diecéze a církve.

3. Zřizování (ordinace) a uvedení do úřadu (instalace)

V.3. 1. Zvolený biskup je do služby uveden liturgickým obřadem, který je tradičně nazýván zřizování biskupa (ordinace), a do své funkce právním aktem uvedení v úřad (instalace).

V.3. 2. Úkon zřizování biskupa a uvedení v úřad (instalace) je obsažen v Obřadní příručce ČČSH (Agendě).⁴⁹

V.3. 3. Obřad zřizování biskupa spočívá v prosbě o Ducha svatého, následném vzkládání rukou se slovy: „Osvěcuj a posiluj tě, bratře (sestro) N. N., Bůh Duchem svým svatým k věrné službě biskupské.“ Ruce na zřizovaného biskupa vzkládají biskupové, duchovní, laici (starší) zpravidla v počtu dvanácti.

V.3. 4. Úkon zřizování biskupa se neopakuje v případě znovuzvolení biskupa na další funkční období. V tomto případě se koná pouze akt uvedení do úřadu (instalace). Z tohoto faktu vyplývá, že úkon zřizování biskupa byl a je v tradici Církve československé husitské⁵⁰ chápán jako neopakovatelný a trvalý.

V.3. 5. Obřad zřizování biskupa nese znaky svěcení: prosba o Ducha svatého doprovázená (symbolizovaná) vzkládáním rukou (svátostná materie), formule (svátostná

⁴⁴Ústava ČČSH čl. 33 odst. 1, čl. 40 a 41.

⁴⁵Organizační řád ČČSH § 46 a Řád duchovenské služby ČČSH § 8.

⁴⁶Ústava ČČSH čl. 42, odst. 2; Organizační řád ČČSH § 46-47; Řád duchovenské služby § 8, odst. 1; dále dokument věroučné sekce naukového výboru VIII. sněmu ČČSH ze dne 20. 10. L. P. 2005 zvaný Teologické podmínky volitelnosti do funkce patriarchy.

⁴⁷Řád duchovenské služby ČČSH § 8, odst. 2-3.

⁴⁸Cit. Obřadní příručka ČČSH. Agenda. První část. Praha 2006, s. 24.

⁴⁹Obřady ČČSH. Agenda 3. část. Obřad ordinace (zřizování) a instalace (uvedení do služby) biskupa.

⁵⁰Do roku 1946 byli biskupové voleni doživotně. Teprve II. sněmem ČČSH v roce 1946 bylo zavedeno limitované funkční období. Avšak ani po této úpravě nebyl obřad zřizování biskupa opakován.

forma) i neopakovatelnost tohoto aktu. Přesto není tento úkon v tradici Církve československé husitské chápán jako svátost. Tento způsob zřizování biskupa je návratem k prvokřesťanské praxi.⁵¹

V.3. 6. Obřad uvedení v úřad spočívá ve slibu zvoleného biskupa věrně a odpovědně plnit úkoly své služby podle řádů církve i ve slibu přítomné církve podporovat zvoleného biskupa, modlit se za něj a spolu se podílet na jeho zodpovědnosti.

4. Biskupský sbor, pojetí autority, emeritní biskupové

V.4. 1. Biskupská služba je vykonávána kolegiálně. V diecézi tuto službu koná biskup ve spolupráci s vikáři, duchovenským sborem, staršími a všemi pokřtěnými. V celé církvi ji vykonává biskupský sbor ve vzájemné spoluodpovědnosti a ve spolupráci s celým duchovenským sborem.

V.4. 2. Biskupský sbor tvoří patriarcha a biskupové jednotlivých diecézí. Členové biskupského sboru jsou si navzájem rovni. Patriarcha není ostatním biskupům nadřazen.

V.4. 3. Autorita biskupa či jakéhokoli nositele církevního úřadu se neuplatňuje mocí, nýbrž službou Bohu a církvi. Spočívá především v živé osobní víře, v jeho stálé podřízenosti Kristu a obdarování charismaty Ducha svatého. Biskupové svou službu nekonají nad církví, nýbrž v církvi a s církví.⁵²

V.4. 4. Biskup svou službou rozpoznává a podporuje rozmanitá charismata věřících, koordinuje je a napomáhá k růstu církve k jednotě těla Kristova. Tato služba jednotě má výrazný ekumenický rozměr.

V.4. 5. Biskupové, jimž skončilo funkční období (emeritní biskupové), zůstávají dále církvi zřízenými (ordinovanými) biskupy, avšak svou funkci nevykonávají, neboť nejsou instalováni pro dané funkční období. Mohou však v konkrétních případech při zachování řádů církve a se souhlasem nebo na základě pověření od biskupa v daném funkčním období či v situaci krajní nouze konat úkony příslušející biskupům.

VI. SLUŽBA BISKUPA-PATRIARCHY V CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

VI.1. 1. V čele duchovní správy v Církvi československé husitské je patriarcha.

VI.1. 2. Patriarcha jako kněz a ordinovaný biskup je členem společenství biskupů Církve československé husitské jako první mezi rovnými. Patriarcha se od ostatních biskupů neliší vyšším stupněm kněžství, nýbrž rozšířením biskupské pravomoci kněžské, učitelské a pastýřské na oblast celé církve.⁵³

VI.1. 3. Funkce patriarchy v Církvi československé husitské je chápána jako duchovní autorita a služba k jednotě a růstu církve. Je služebník církve a nikoli nositel centralistické moci. Předpokladem je, aby patriarcha byl v Kristově lásce bytostně spjat s církví, se sestrami a bratřími, pro které koná svou službu.

VI.1. 4. Postavení a úkoly patriarchy blíže určují řady církve.⁵⁴

⁵¹Sk 13,1-3.

⁵²např. Mk 10,42-45; viz také formule: „*Jsem připraven snášet všechno pro sestry a bratry, aby i oni dosáhli spásy v Kristu Ježíši*“ z obřadu Uvedení do služby patriarchy in Obřady ČČSH. Agenda 3. část.

⁵³Srov. Trtík, Z.: Kněžství Boží církve. in: Theologická revue 1976, s. 141.

VII. SLUŽBA JAKO NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA VE SPOLEČENSTVÍ LÁSKY

VII.1. 1. Duchovenská služba se uskutečňuje v následování Ježíše Krista ve společenství sesterské a bratrské lásky.⁵⁵

VII.1. 2. Všichni svěcení a pověření nositelé duchovenské služby jsou pod normou Kristova evangelia.⁵⁶

VII.1. 3. Církev československá husitská ve své ekleziologii od počátku zdůrazňuje princip služebnosti všech církevních úřadů, kolegiální duchovních a rovnost všech členů podílejících se na díle evangelia ve smyslu kněžství Boží církve.

VII.1. 4. Boží lid – duchovní i laici – jsou povoláni sloužit Bohu, světu i sobě navzájem svěřenými dary (charismaty), svědectvím o Kristu (martyria), bohoslužbou (leiturgia) a pomocí potřebným (diakonia). Cílem této služby je oslava Boha a spása člověka.

„Autorita v církvi může být založena jen na vnitřní intelektuální i morální převaze, duchovní síle, povahové, mravní velikosti a zbožnosti, nikdy na moci.“ (F. Kovář)

„Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké ziskovosti, ale s horlivou ochotou, ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevdaného vavřínu slávy.“ (1 Pt 5,2)

⁵⁴Ústava ČČSH čl. 48. odst. 1; čl. 58, odst. 1 a čl. 59; Organizační řád ČČSH § 48, 49; Řád duchovenské služby ČČSH § 11.

⁵⁵Fp 2,1-5.

⁵⁶Mk 10,35-45; Mt 12,15-21; 1 Pt 5,2-3.

SLUŽBY V CÍRKVI

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Věřoučná sekce naukového výboru VIII. sněmu předkládá sněmovnímu plénu návrh věroučného textu zvaný Služby v církvi.

1. Geneze textu

Věřoučná sekce naukového výboru postupně projednávala - částečně z vlastní iniciativy a částečně na základě podnětů z církve - rozmanité konkrétní a aktuální otázky týkající se duchovenské služby (služba jáhnů, jáhenské svěcení; služba kněží, postup při přijímání duchovních svěcených či ordinovaných v jiných křesťanských církvích ucházejících se o trvalou službu v Církvi československé husitské, duchovní a etický nárok vyplývající ze svěcení; služba kazatelů, pastoračních asistentů a katechetů, jejich vzájemné vymezení a začlenění do služby celé církve; biskupská služba, pojetí autority, zřizování biskupů, postavení emeritních biskupů, služba patriarchy; biblické pojetí autority). Na základě těchto dílčích studií se věroučná sekce naukového výboru rozhodla začlenit je do jednotného textu, který by zahrnoval komplexní teologický výklad služby církve (církve jako společenství služby založené ve službě Kristově) i konkrétní způsoby realizace jejích rozmanitých podob.

Výsledek své práce na tomto poli nyní předkládá věroučná sekce naukového výboru plénu VIII. sněmu pod názvem „Služby v církvi“.

Návrh prošel několikrát kritickou diskusí ve výboru i v církevní veřejnosti. Došlé připomínky byly projednány a v odůvodněných případech zapracovány do konečné podoby textu.

2. Stručná charakteristika návrhu

Předloha „Služby v církvi“ je rozčleněna na 7 částí (označeno I.-VII.) a ty dále rozvrženy do podkapitol a odstavců. Každý odstavec jednotlivě označen.

I. Poslání Boží církve ke službě vyjadřuje základní pojetí služby (účast na poslání Kristově, zmocnění Vzkříšeným Pánem ke službě, základ a výklad všeobecného kněžství, kněžství svátostné, učitelská služba, další služby podílející se na duchovní správě).

Následuje 5 částí týkajících se různých služeb. Struktura každé části zahrnuje: dosavadní tradici a praxi, současné úkoly a postavení, způsob uvedení do služby a případně další otázky s příslušnou podobou služby související.

II. Služba kazatelů, katechetů a pastoračních asistentů

III. Služba jáhnů

IV. Služba kněží

V. Služba biskupů

VI. Služba patriarchy

Závěrečná část VII. Služba jako následování Krista ve společenství lásky. Na základě zkušeností učiněných církví v období VIII. sněmu se zdůrazňuje jako základní předpoklad služby právě následování, kolegialita a jednota v lásce.

3. Význam a doporučení pro sněm

Církev československá husitská dosud nemá momentálně kromě preambule Řádu duchovenské služby aktuální a komplexní teologický výklad duchovenské služby (pojetí „úřadu“). Přitom diskuse i život církve v období VIII. sněmu (od L. P. 2000 dosud) přinesl celou řadu zásadních otázek týkajících se právě duchovenské služby, jejích nositelů a služby vůbec (např. zřízení funkce pastoračních asistentů, patriarcha a jeho postavení a úloha, postavení biskupa). Vzniklé otázky byly někdy řešeny ad hoc především organizačně a právně bez hlubší teologické reflexe a souvislosti.

Současně se však před církví otevírají nové, ještě hlubší a zásadnější otázky (postavení církve v nové společenské situaci a její služba; diakonie, misie, evangelizace, uspořádání rozmanitých forem duchovenské služby odpovídající měnícím se nárokům i možnostem církve, pojetí duchovenské služby.)

Věřoucí sekce naukového výboru se domnívá, že přijetím sněmovního návrhu „Služby v církvi“ získá ČČSH aktuální teologickou základnu potřebnou pro další promýšlení své služby v její rozmanitosti i pro diskusi na toto téma a realizaci jejích závěrů.

Předkládaný návrh není pouze pomocí pro řešení praktických otázek duchovenské služby, ale také vyjadřuje základní celkové pojetí církve. V tomto smyslu naplňuje záměr požadavku formulovaného 1. zasedáním VIII. sněmu jako „vypracovat komentář k Základům víry, eventuálně ekleziologickou předlohu“ (viz Úkoly sněmovních výborů VIII. sněmu). Sněmovní předloha „Služby v církvi“ nabízí výklad církve jako společenství služby, účasti na spásné službě Boží světu, jejímž vrcholným zjevením a realizací je služba Krista (srov. christologický titul Služebníka Hospodinova). V tomto pojetí církev není pouhým vykonavatelem či pokračovatelem této služby, ale svou podstatou je účastí na této službě Kristově.

Věřoucí sekce naukového výboru vycházela při své práci z dosavadní nauky, tradice i praxe církve (nauková normy Základů víry Církve československé husitské i ze současné diskuse nad nimi vyjádřené sněmovní předlohou zvanou „Stručný komentář k Základům víry a některým jejích formulacím“) a současně v rámci svých možností brala zřetel na aktuální otázky života církve a probíhající teologické diskuse.

Při projednávání sněmovní předlohy „Služby v církvi“ nebyly proti této předloze ze strany církevní veřejnosti vzneseny žádné podstatné věroučné námitky či výhrady. Lze tedy konstatovat, že předkládaný návrh je v souladu s dosavadním věroučným a teologickým směřováním církve, odpovídá současnému myšlení víry Církve československé husitské a vyjadřuje současný stav jejího teologického poznání.

Po přijetí návrhu bude církvi sloužit jako naukový základ pro promýšlení dalších praktických (koncepčních, organizačních, právních) otázek služby v jejích rozmanitých podobách.

Věřoucí sekce naukového výboru doporučuje sněmovnímu plénu schválit ve smyslu této důvodové zprávy předkládaný věroučný dokument zvaný „Služby v církvi“.

3. 7. 2014

ThDr. Petr Šandera,
předseda naukového výboru

PASTORÁLNÍ POVZBUZENÍ VIII. SNĚMU CČSH

„Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, jež si zvolil za dědictví“ (Ž 33,12).

CČSH

„Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!“ (2-K 6,2)

Na počátku 3. tisíciletí, my, účastníci VIII. sněmu Církve československé husitské, s vděčností Pánu církve vyznáváme, že právě v této církvi chceme plnit svěřené poslání - nést evangelium Ježíše Krista tak, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevíře a beznaději. Čas, který je nám svěřen, přijímáme jakožto výzvu Bohem nám darovanou, abychom pokračovali v díle započatém našimi předky.

Pokání

„Obratťe se ke mně a dojdete spásy, veškeré dánavy země. Já jsem Bůh a jiného už není...“ (Iz 45,22)

Před svatým Bohem doznáváme, že jsme častokrát dávali přednost iluzi snazšího života a zrazovali svou víru. Stíny minulosti dávné i nedávné nás pronásledují a rozkládají. Východisko hledáme v Božím odpuštění. Pokojujeme se a přiznáváme, že ani ve společenství církve, ani v našich soukromých životech, vždy nebylo a není dost lásky, čistoty a věrnosti Bohu. Každé naše selhání se obrací proti nám a trápí nás. Proto prosíme: Bože, odpusť nám! V důvěře, že tvé milosrdenství se nad námi stále klene, očisti nás. Dej nám odvahu přijmout radost z tvého plného odpuštění. Ať je nám novým začátkem cesty s tebou.

Vděčnost

„Ale Pán je věrný; on vás posílí a ochrání od zlého“ (2 Te 3,3).

Jsmo vděční Pánu za ty sestry a bratry, duchovní a laiky, kteří v době ateistického útlatku zůstali věni Kristovu evangeliu a své církvi, nepropůjčili se ke spolupráci s vládnoucí mocí ani za cenu odnětí státního souhlasu k duchovenské službě či ztráty zaměstnání. Jejich statečnost ať je nám příkladem pro budoucí časy. Povzbuzení náleží také všem, kteří nově přicházejí, aby posílili naše církevní společenství, a jsou odhodláni spolu s námi být následovníky Kristovými a osvědčovat svou víru skutky.

Obnova v Kristu

„S bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí“ (Fp 2,12-14).

Bohem obnoveni se vzájemně povzbuzujeme k odpovědnému plnění závazku našeho křtu: zvěstovat Krista. Nejsme povoláni, abychom svět poučovali o jeho nemocech, neboť i my jsme jimi poznamenáni. Ale poznali jsme lék, který pomáhá z každé bolesti. Ten lék je Boží slovo sdílené v obecnství církve a ve svátostech. Ježíš Kristus je cesta, pravda i život. Jeho zvěstujeme a k němu chceme přivádět bližní tak, aby se království Boží ve světě šířilo.

Otevřenost církve

„Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse“ (Sk 2,46-47).

CČSH je nám duchovním domovem, kde se pod Božím vedením učíme rozlišovat dobré a zlé, požehnání a zlořečení: v ní posilujeme důvěru v platnost Božího zákona. Otvíráme tedy své náboženské obce všem okolo nás, hříšným i spravedlivým, skeptikům i očekávajícím, lidem bez ohledu na sociální postavení, na barvu pleti či zemi původu, ať jsou z rodin věřících, nebo se víře odcizili, či víru nikdy nepoznali. Pomáhejme jim nalézt pevný bod v nejistotách a nebezpečích. Každý nový příchozí je nám darován Kristem. Učme se přijímat bližní takové, jací jsou, ne jaké bychom je chtěli mít. Zvěme je do společných shromáždění v neděli i během týdne do biblických hodin, do skupinek dětí a mládeže na fary a do škol. Pořádejme a účastněme se i déletrvajících setkání, ať jsou to společné výlety, víkendové pobyty, setkání duchovní obnovy či semináře a tábory pořádané diecézemi, ústřední radou nebo vaší obcí. Ať v rodině církve nikdo není osamělý, bez odpuštění, tápající. Pomáhejme každému nacházet důvěru v autoritu Boží, která neselže.

Mnohost obdarování

„Jsou rozdílná obdarování, ale tentýž Duch, rozdílné služby, ale tentýž Pán... Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu“ (1 K 12, 4nn).

Jako do pozemského domova přinášíme každý svůj vklad, aby byl co nejkrásnější, vnášíme i do církve - svého sboru - obdarování, která nám byla Bohem dána. Obec nepatří duchovnímu, ale její podobu dotváříme my všichni, kdo v ní žijeme. Zapojme se do práce své obce s důvěrou, že ten, kdo je aktivní, poznává i plnost obdarování. Církev je Kristovo tělo, v němž jsme si rovni v obecném kněžství a každý v ní má své poslání.

Nové podmínky práce

„Nikdo nezalátá starý šat záplatou z neseprané látky; nebo se ten přišitý kus ze šatu vytrhne a díra bude ještě větší. A mladé víno se nedává do starých měchů, jinak se měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se dává do nových měchů, a tak se uchová obojí“ (Mt 9,16-17).

Naše církev ztratila mnoho členů, ale to ať nám není důvodem k malomyslnosti. Neidealizujme si její stav, poznávejme pravdu a učme se žít v těchto nových podmínkách bez pocitu oddělenosti, elitářství či poraženectví. Neuzavíráme se novým způsobům práce, které by lépe odpovídaly současnosti. Postavení církve ve společnosti se změnilo. Víme, že postaru to nejde, ale nevíme s jistotou, jak pracovat nově. A proto nové způsoby přijímejme i s rizikem, že nemusejí být úspěšné. Znovu a znovu se dávejme do práce s důvěrou, že vpsledu nejde o naši šikovnost, ale o plnění Boží vůle s nadějí, že on za nás dokončí náš zápas.

Nové komunikační prostředky

„Bůh totiž člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost. Hříšníka však nechá lopotit se, shánět a hromadit věci, které nakonec musí předat tomu, kdo se zalíbí Bohu...“ (Kaz 2,26).

Patrně nejvýrazněji ovlivňuje naši dobu rozvoj komunikačních prostředků. Neodmí-
tejme je. Plně je využívejme ve své práci ve sborech, připravujeme odborníky v této oblas-
ti. Pořádejme semináře a setkání na téma výměny zkušeností z oblasti informatiky, která
usnadňuje naši práci v obcích. Přes tato pozitiva jsme svědky toho, že televize, počítače
a internet v některých případech jen polykají čas, přinášejí únavu z pasivního přijímání
programu bez osobní aktivity a nakonec rozmrzlost a nespokojenost nad prázdnotou
takového života. A co hůř: vytrácí se schopnost navazovat přátelské vztahy, vztahy sku-
tečné, nevymyšlené, nepředstírané. V těchto případech musíme varovat před odlidště-
ním, které přinášejí.

Ekumenismus

***„Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden
Duch, k jedné naději jste byli povoláni. Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh
a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech“ (Ef 4,3-5).***

Naše církve je jednou z ratolestí Božího stromu. Ekumenismus ať je naší samozřej-
mou potřebou, ač místně narážíme na zavřené dveře. Ať toto zavření dveří nepochází
od nás. Učme se překonávat dříve pěstovanou nedůvěru k jiným církvím. Máme je čím
obdarovávat, stejně jako bez obav ze zrady vlastní církve můžeme přijímat z bohatství
ostatních.

Pán Bůh nás posílá, abychom byli jeho svědky zde a nyní. Svědky jeho lásky, věrnosti
a moci, svědky naděje pro dny příští, svědky Božího „ano“ k našemu světu i světu těch,
kteří přijdou po nás. Také dnes nám předkládá požehnání i zlořečení: ***„Požehnání, když
budete poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, a zlořečení, když nebudete poslou-
chat příkazy svého Boha“ (Dt 11,26-27).***

PASTORÁLNÍ PRAVIDLA KE SVÁTOSTEM

Církev koná službu svátostmi na základě posláním daného Ježíšem Kristem a v odpovědnosti vůči němu.

Bůh vynesl na světlo tajemství stvoření, naplněného v Ježíši Kristu, skrze církev, v jejímž svátostném konání můžeme k Bohu ve víře přistupovat svobodně a s důvěrou (Ef 3,9nn). Ve svátostech má církev již nyní v přítomnosti podíl na věčném životě, „kdy očekává blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“ (Tt 2,13).

Církev československá husitská (dále ČČSH) na základě zásady svobody svědomí ponechává rozhodnutí k účasti na svátostech na svědomí toho, kdo o svátostnou službu církev žádá (ve smyslu 1 K 11,28).

Církev dbá na řádnou přípravu, jejímž cílem je, aby svátosti byly přijímány ve víře a v souladu víry a křesťanského způsobu života. Příprava ke svátostem a obřadům (místo konání, časové rozvržení) je v kompetenci faráře. Konáním této přípravy může farář pověřit jiného duchovního či kazatele. Konkrétní obsah přípravy se uvádí níže u jednotlivých svátostí a obřadů.

Pokud duchovní shledá u přijímajícího svátosti závažné porušení zásad křesťanského života (porušení přikázání a biblických zásad) a nechotu k nápravě, je jeho povinností na toto přijímajícího upozornit, vyzvat jej k nápravě a sdělit, že mu přijímání svátosti, dokud nedojde k nápravě, nedoporučuje.

Každý jednotlivý případ musí být posuzován individuálně a citlivě s uvážením všech souvislostí osobní situace přijímajícího. Pro rozhodnutí je kompetentní farář. V případě pochybností a otázek řeší farář konkrétní případ s biskupem.

I. část: KŘEST

„Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života. Jestliže jsme s ním sjednoceni, protože máme účast na jeho smrti, jistě budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání.“ (Ř 6,4-5)

„Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni, jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.“ (Ef 4,4-6)

1. Charakteristika svátosti křtu

Křest je svátost první duchovní obrody, která znamená včlenění do Kristova lidu, přijetí milosti Kristova kříže a vzkříšení a z toho plynoucího závazku.

Ve svátosti křtu působí Duch svatý. Křest stojí na počátku cesty osobního vztahu k Bohu, jehož působení křtěnec vidí a prožívá zejména s obcí a jejím duchovním. Proto kromě pečlivé přípravy před křtem je důležitá i následná duchovní péče o pokřtěné.

(ZV ot. 312-319)

2. Podmínky udělení svátosti

a) Vnější podmínky

Svátost uděluje duchovní (kněz nebo jáhen) po řádné pastorační a katechetické přípravě, ve sboru (výjimečně i mimo něj). Duchovní je oblečen do taláru se stolou (kromě výjimečných případů, o kterých následně informuje biskupa), křtí vodou za pronesení křestní formule dle Základů víry. V případě krajní nouze svátost udílí i laik.

Doporučené minimum k přípravě křtěnců (rodičů, kmotrů) představuje: Vyznání víry ČČSH, Otčenáš, Desatero a učení o svátostech křtu a večeře Páně, průběh obřadu podle Agendy ČČSH.

b) Vnitřní podmínky

Před křtem dospělého je třeba tolika setkání, aby křtěnec sám vyznal svou víru a vyjádřil touhu přijmout křest a plnit závazek z něj vyplývající, tj. život v církvi a přijetí jejího spirituálního života a věrouky.

Za nedospělého skládají slib víry rodiče a kmotr (kmotři – minimálně osmnáctiletí). „Dospělost“ v tomto případě znamená vědomě vyznat víru a učinit křestní slib.

3. Příprava

Před křtem dítěte je třeba v rozhovoru s rodiči a kmotry vysvětlit význam křtu a připomenout jeho závazek. Kromě mimořádných případů: minimálně 3 setkání s rodiči, kmotry. Při nich budou seznámeni i s tím, že včlenění do obce zahrnuje víc než jen návštěvu bohoslužeb. Duchovní nabídne a povzbudí k účasti na dalších aktivitách obce a církve. Kromě toho pozve zúčastněné k osobním setkáním na faře či v soukromí. Obvyklá příprava ke křtu by měla trvat minimálně tři měsíce.

Už během přípravy se křtěnec, rodiče a kmotři začleňují do života obce při bohoslužbách, biblických hodinách a poznávají další aktivity církve.

Duchovní i obec pomáhají s výběrem kmotra, zejména tehdy, nemá-li křtěnec ve svém okolí podporu pro své rozhodnutí. Kmotr (kmotři) má nepochybný význam i pro dospělého křtěnce. Nejméně jeden z kmotrů má být členem ČČSH a má umět pomáhat svému křtěnci na jeho duchovní cestě, a proto je potřeba věnovat pastorační péči i kmotrům.

Nemůže-li se křtěnec z vážných důvodů účastnit pravidelných setkání obce (např. není-li v místě jeho bydliště sbor ČČSH), duchovní jej může připravovat individuálně.

Křtěnec má zakoušet a poznávat, že je „přivtělen“ k církvi a že ho podporuje celá obec, která má též účast na jeho křtu. „*My všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo*“ (1 K 12,13).

Výjimečné (problematické) případy je nutné prohodit s biskupem.

Péče o křtěnce pokračuje i po udělení svátosti, a to nejen ze strany duchovního, kmotrů, ale od celé obce: provázejí a povzbuzují pokřtěného na jeho cestách víry. V případě pastoračních „neúspěchů“ je nutno se obrnit trpělivostí, laskavostí a modlitbou.

Duchovní věnuje přípravě křtu veškerou péči s vědomím, že křest sám se děje mocí Ducha svatého. V odpovědnosti duchovního jsou také přípravné i následné

přímluvné modlitby za křtěnce, rodiče a kmotry. Modlí se i za pokřtěného, který křestnímu slibu nedostal. „*On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování. Zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého*“ (Tt 3,5).

4. Způsob udělení svátosti

Při přípravě křtu dbá duchovní na to, v jakém shromáždění bude svátost udělena (dle Agendy: ve sboru, ve zvláštním shromáždění; zda půjde o dítě, dospívajícího, dospělého, společný křest, křest mimo sbor, křest v krajní nouzi).

Udělení křtu ve sboru usnadňuje plnění následné péče o křtěnce. Křest mimo sbor by měl být vysluhován jen v mimořádných případech a i zde se doporučuje účast aspoň části sborového společenství.

Zařazení křtu nemluvněte je z praktických důvodů nevhodnější na začátku liturgie před vstupním čtením nebo na konci před závěrečným požehnáním. U dospělého doporučujeme křest zařadit po kázání. Pak může následovat slavnostní přijetí do obce. Se souhlasem biskupa lze udělit zároveň i svátost biřmování. V takovém případě musí křtu a následnému biřmování předcházet odpovídající příprava. V případě křtu dítěte duchovní slavnostně uvede dítě a jeho rodiče do společenství církve.

5. Vztah k ostatním svátostem.

Svátost křtu je základem křesťanského života, otevírá přístup k ostatním svátostem.

„Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“ (J 3,5)

II. ČÁST: BIŘMOVÁNÍ

„Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. Jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha, někomu zase víra v témž Duchu, někomu dar uzdravování v jednom a témž Duchu, někomu působení mocných činů, dalšímu zase prorocství, jinému rozlišování duchů, někomu dar mluvit ve vytržení, jinému dar vykládat, co to znamená. To všechno působí jeden a týž Duch, který uděluje každému zvláštní dar, jak sám chce.“ (1 K 12,7-11)

„Usilujte o vyšší dary!“ (1 K 12,31a)

1. Charakteristika svátosti biřmování

Ve svátosti biřmování upevňuje Duch svatý křesťana na cestě víry a uděluje mu dary ke službě v církvi i ve světě. Svátostné jednání otevírá nitro člověka pro působení Ducha svatého. Biřmovanec vyznává svou víru, prosí o dary Ducha svatého a vyjadřuje slib věrnosti církvi.

Svätost biřmování potvrzuje svátostné působení v životě věřícího člověka, které bylo započato křtem, to je přijetím do obecnství Božího lidu - církve. Přijal-li biřmovanec svátost křtu jako nemluvně, je pro něho biřmování současně potvrzením křestního slibu.

(ZV ot. 320-321)

Svätost biřmování má napomáhat k utvrzení a posílení víry toho, kdo byl pokřtěn a přijal svátost pokání a svátost večeře Páně, i k hlubšímu prožívání skutečnosti vyjádřené liturgickým vyznáním „Bůh v nás a my v Bohu“ a „Kristus vprostřed nás“.

Obecnství církve a biskup vyprošují dary Ducha svatého pro věřícího, který byl na tento okamžik připraven živou touhou, vlastním úsilím a prostřednictvím duchovní péče a katecheze.

Dnešní (zvláště mladý) člověk, pokud projeví zájem o náboženský a duchovní život, nespokojuje se jen s přijetím věroučných informací, touží po osobním prožitku, po osobní náboženské zkušenosti, a proto hledá duchovního učitele, který by mu k tomuto zážitku ukázal cestu.

Nemá-li se stát svátost biřmování jen formální záležitostí, je nutno vést biřmovance v upřímném modlitebním procesu k poznání, že v této svátosti jde o posvěcení dosavadního života dary Ducha svatého.

Je potřeba udělat vše ze strany duchovního i ze strany biřmovanců (mládeže i dospělých), aby se svátost biřmování nestala pro biřmovance slavnostním odchodem z církve, ale přejitím na duchovní hlubinu života, kdy si člověk neustále uvědomuje Boží přítomnost a v ní žije.

2. Podmínky udělení svátosti

Předpokladem k vysluhování svátosti biřmování je předcházející přijetí svátosti křtu.

Dolní věková hranice pro udělení svátosti biřmování je zpravidla 13 let, horní hranice věku není stanovena.

Sporné otázky ohledně udělení této svátosti se doporučují konzultovat s biskupem nebo s jeho určeným zástupcem.

3. Příprava

a) Společná příprava

Obsahem společné přípravy je rozvíjení základních křesťanských znalostí a spirituálních projevů: modlitba, modlitba Páně, Bible, Desatero, liturgie, svátosti, dary a ovoce Ducha svatého, vyznání víry, církevní rok, CČSH, křesťanské vzory, seznámení s obřadem svátosti biřmování. Biřmovanec si ujasňuje své místo před Boží tváří a cíl svého života v lásce k Bohu a lidem. Učí se řešit své problémy a utvářet svůj život podle evangelia.

Délka přípravy je podle konkrétních podmínek. Doporučená délka je jeden rok. Je-li biřmovanec ve vzdálené diaspoře, je možno přípravu absolvovat částečně též písemnou formou.

b) Osobní příprava

Spočívá ve vybrání vhodného biblického textu, jeho promýšlení s aplikací na osobní život víry. Biřmovanec má možnost volby biřmovacího jména. Biřmovanec je již během přípravy zapojován do konkrétních sborových služeb.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost biřmování udílí biskup nebo pověřený zástupce při bohoslužebném obecenství církve po kázání. Biřmovanci a jejich kmotři přistupují před biskupa stojícího před stolem Páně a) po jednom, b) stojí v řadě a biskup s příslušným duchovním a zástupcem rady starších jdou od jednoho k druhému. Každý biřmovanec je vyzván, aby řekl svůj biblický text, který si vybral a promýšlel v rámci své přípravy. Pak biskup skládá ruce na biřmovance se slovy: „Přijmi pečeť darů Ducha svatého.“ V tom okamžiku kmotr svou pravicí spočívá na rameni svého biřmovance. V případě b) se biřmovanci se svými kmotry ubírají na svá místa až po udělení svátosti poslednímu z řady.

5. Vztah k ostatním svátostem

Svátost biřmování je přijímána jedenkrát v životě a předchází jí svátost křtu, zpravidla též svátost pokání a svátost večeře Páně.

„Proto také vynaložte všechnu snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání, k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost, k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku. Máte-li tyto vlastnosti a rozhojňují-li se ve vás, nezůstanete v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce.“ (2 Pt 1,5-8)

III. část: POKÁNÍ

„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ (Mt 3,2)

„Je dobré, když člověk potichu čeká na spásu od Hospodina... Ať usedne a ztichne.“ (Pl 3,26)

1. Charakteristika svátosti pokání

Pokání jako čin lítosti, doznání vin, předsevzetí nápravy života a smíření s Bohem, s bližními i se sebou samým, je plně v Boží správě. Je to Bůh, kdo odpouští, vymazává hříchy a ukazuje příležitost k narovnání toho, co bylo pokříváno. Církev (duchovní, obec) pomáhá kajícímu k odvaze hříchy rozpoznat, doznat, přijmout odpuštění a usmířit se. Svátost pokání je naplněna přijetím odpuštění a smířením. Důsledkem pokání je obnovená láska a důvěra ke Kristu, projevující se ve vztazích k lidem laskavostí a ochotou odpouštět.

(ZV ot. 333-336)

2. Podmínky udělení svátosti

Podmínkou udělení a přijetí svátosti pokání je víra, že Bůh může odpustit i to, co lidé neodpouštějí, a že jeho odpuštění obnovuje život. („*Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné.*“ Ř 5,6)

3. Příprava

Příprava se liší podle toho, zda půjde o pokání obce v liturgii či pokání jednotlivce.

a) V každém případě je třeba vysvětlit smysl této svátosti, její průběh a cíl, rozlišit, co záleží na člověku (doznání a náprava) a co je dílo Boží (odpuštění a smíření), a objasnit, co je hřích a co Boží odpuštění, co může a má člověk očekávat od sebe, od Boha, od církve.

b) Při společném přijímání svátosti pokání je vždy nebezpečí, že doznání vin ve své obecnosti povede k nejistotě, co může být odpuštěno, co se dotýká osobního provinění. Je dobré ve všeobecnosti doznání dát přijímajícím čas k osobnímu zamýšlení (ztišení v liturgii).

c) Při přípravě zpovědního zrcadla se duchovní vyhne formalismu, moralizování a vyčítání. Toto není cesta Ducha svatého, který kajcíníkům pomáhá, neodrazuje je od hledání. Duchovní kajcíníka vede nejen k upřímnému pokání, ale i k odvaze přijmout odpuštění a dojit smíření.

d) Osobní příprava před společně přijímanou svátostí pokání zahrnuje čtení přípravných kajcíních modliteb či soukromého zpovědního zrcadla v předvečer přijetí svátosti nebo s dostatečným časovým předstihem před bohoslužbou nebo zvláštním shromážděním se svátostí pokání.

e) Příprava na přijetí svátosti jednotlivce je náročnější časově i celkovým nasazením, ale ve svém dosahu nese dobré ovoce. Kajcíník si musí v denním rozvrhu udělat čas na samotu a sebezpytování i čas k setkáním a rozhovorům s duchovním nebo důvěrníkem.

4. Způsob udělení svátosti

Vnější podoba pokání zahrnuje: čtení z Bible, zpovědní zrcadlo (lze konkretizovat dle situace jednotlivce, ve sboru apod.), doznání vin, vyjádření lítosti a prosbu za odpuštění, předsevzetí a slib pro nový život, rozhřešení (stvrzení Boží milosti a Božího odpuštění).

Svátost pokání připravuje a vysluhuje duchovní s kněžským svěřením. Je vázán zpovědním tajemstvím. V přípravě může pomoci i kterýkoli věřící, který o této svátosti může vydat osobní svědectví a který má důvěru jak duchovního, tak kajcíníka. Duchovní vedle osobní zkušenosti s Božím odpuštěním osvědčuje též laskavost, trpělivost v naslouchání a nadějeplnost. Víc než morální apely a přísnost pomáhá svědectví o Boží lásce, která vždy překvapuje. Není silná církev, která nutnost pokání připomíná a ukládá, ale je silná církev, která se odvažuje odpuštění přijmout a proměnit se podle Božího zaslíbení. Duchovní pomáhá kajcíníkovi odmítnout prostřednost a nerozhodnost, pomáhá zahlédnout naději nového života. Vyvaruje

se analogií podle svého příkladu a neukládá pokání stereotypně. Pomáhá přemoci odpor k proměně, kterou žádá a působí Bůh. Ukazuje posilu obecenství věřících i cenu samoty a půstu, spojeného s modlitbami, a rozjímání nad Písmem. Vede k samostatnosti, k důvěře kajícího, že s pomocí Boží dokáže přijmout rozhodnutí o novém životě a uskutečnit je. Svá předsevzetí by měl kající formulovat sám. Duchovní jen pomůže, aby v nich byla láska ke Kristu, odpor k přetvářce, laskavost k lidem, poslušnost přikázání, vztah k církvi, zbožnost, prosby o dary Ducha a vytrvalost v započaté cestě.

Případně uložená askeze (samota k modlitebnímu ztišení a s tím související omezení toho, na čem je člověk běžně závislý – např. televize, počítač apod.) nemá být popíráním života, ani není ve vnějškovosti, ale vydává všechno vnitřní úsilí vůle k ovládnutí těla a ducha, aby se osvobodil k lásce a službě Bohu a bližnímu („*Řekne-li někdo, já miluji Boha, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.*“ 1 J 4,20)

Rozhřešení je vyhlášením milosti Božího odpuštění, je zřetelně proneseno a přijato s důvěrou v Boží moc. Smíření se neomezuje jen na ústní konstatování, ale je prožitkem zakoušeným v rozhovoru s duchovním a stvrzeným podáním ruky – možno i ve shromáždění. („*Jdi a už nehřeš!*“ J 8,11)

Po přijetí svátosti pokání kající plně prožívá hodnotu obecenství věřících. Duchovní je mu taktně nablízku, aby mu pomohl řešit případné těžkosti a radoval se s ním z plnění předsevzetí.

Doporučujeme častější vysluhování svátosti pokání, v rámci Liturgie se zpovědním zrcadlem a otázkovou formou nejméně 3x ročně (před velkými církevními svátky, před přelomovými daty – Nový rok atp.).

Duchovní povzbuzuje touhu věřících po přijetí svátosti pokání a objasňuje její dar i význam.

U dětí doporučujeme přijetí svátosti pokání před prvním přijímáním, dále je vhodné přijmout tuto svátost před přijetím svátosti manželství, před kněžským svěcením a zvláště vhodné je spojení se svátostí útěchy nemocných.

5. Vztah k ostatním svátostem

- před večeří Páně, manželstvím, svěcením

„Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý.“ (Ž 34,9)

IV. ČÁST: VEČEŘE PÁNĚ

„Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku. Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“ (1 K 11,23-25)

1. Charakteristika svátosti večeře Páně

Večeře Páně je hod lásky s Ježíšem Kristem, který je reálně přítomen, aby věřící vedl a svou láskou proměňoval. Jako nás pokrm a nápoj sytí k životu časnému, tak Ježíš Kristus, který je chlebem z nebe, nás sytí duchovně k životu věčnému. „*Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit*“ (J 6,35). Přijetí chleba a vína při svátosti večeře Páně sjednocuje s Ježíšem Kristem a tak znovu oživuje církev jako tělo Kristovo. Zároveň otevírá přístup Boží lásce do našich srdcí a přináší vnitřní sílu a radost do každodenního života.

(ZV ot. 322-332)

2. Podmínky udělení svátosti

a) *Podmínky pro přijímajícího*

1/ Víra v Krista a křest v křesťanské církvi,

2/ Duchovní péče a katecheze před prvním přijímáním večeře Páně u dětí i dospělých,

3/ Kajícnost zahrnující zpytování svědomí, doznání hříchů, lítost nad nimi a smíření s Bohem i bližními,

4/ Touha po novém životě v Kristu.

b) *Podmínky pro vysluhujícího*

1/ Kněžské svěcení,

2/ Dodržování liturgických zásad a řádu: doznání hříchů, modlitba a čtení Písma, obětování, zpřítomnění, sjednocení.

3. Příprava

a) *Příprava duchovního a věřících*

1/ Vědomí, že jediným pravým Hostitelem je Ježíš Kristus, předpokládá pokorné a upřímné modlitební ztišení duchovního a společenství církve.

2/ Součástí přípravy je prohlubování vědomí, že večeře Páně duchovně prospívá těm, kdo otevírají své srdce i nitro Ježíši Kristu jako svému Pánu, neustále potřebují Boží odpuštění a sami také odpouštějí svým bližním. K večeři Páně přistupuje nehodně ten, kdo nelituje svých hříchů, nechce se nechat Kristem proměnit a věst a není ochoten odpustit druhým.

3/ Rozhodnutí, jak často přijímat svátost večeře Páně, je otázkou svobody svědomí a vnitřní připravenosti člověka k této svátosti.

4/ Péče věnovaná liturgickým předmětům ať je v souladu se závažností večeře Páně. Za jejich stav odpovídá především duchovní. Jejich vhodnost a stav je součástí dohledu prováděného biskupem v rámci péče o bohoslužbu církve.

b) *Příprava dětí*

Příprava dětí k prvnímu přijetí svátosti večeře Páně předpokládá duchovní péči a katechezi (prvouka a vybrané části dějepavy ze Starého i Nového zákona související s pochopením této svátosti přiměřeně věku dítěte). Tato příprava je naplňováním křestní slibu a vede k pokání, jehož součástí má být zpovědní zrcadlo. Nedoporučuje se vysluhovat svátost večeře Páně dětem bez řádné přípravy.

4. Způsob vysluhování večeře Páně

Večeře Páně se vysluhuje věřícím pod obojí způsobou. Věřící by měl mít možnost přijímat svátost večeře Páně při každých bohoslužbách. Nejběžnějším způsobem je vysluhování večeře Páně při bohoslužbě, kdy duchovní namáčí chléb (hostii) ve víně a podává jej věřícím se slovy: „Bůh s tebou v Kristu, bratře (sestro)“ nebo „Pán Ježíš Kristus je s tebou, bratře (sestro).“ Při příležitostných shromážděních je možno vysluhovat svátost večeře Páně vzájemným vysluhováním věřících na základě obecného kněžství za vedení duchovní(-ho) s kněžským svěcením, místo hostie používat běžný chléb a přijímat formou z kalicha. Za mimořádných okolností je možné místo vína použít produkty z vinné révy bez obsahu alkoholu.

Mimo Liturgii: platí požadavky z oddílu 2. Doporučuje se sloužit večeři Páně u prostého stolu se všemi náležitostmi stolu Páně (svíce, květina) a v taláru se štolou.

5. Vztah k ostatním svátostem

Časově svátosti večeře Páně předchází křest a pokání. S ostatními svátostmi může být úzce spjata (zejména svátost útěchy nemocných).

„V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.“ (1 J 4,9)

V. ČÁST: MANŽELSTVÍ

„Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.“ (Ef 5,31-33)

1. Charakteristika svátosti manželství

Ve svátosti manželství se jeden muž a jedna žena přijímají jako dar a pomoc od Boha, odevzdávají své manželství Bohu a dobrovolně se před Bohem a před lidmi zavazují, že setrvají v tomto manželství až do smrti jednoho z partnerů. Bůh jejich manželství posvěcuje, dává jim sílu ke snášení dobrého i zlého a uděluje své požehnání. Svátost si udělují snoubenci vzájemně.

(ZV ot. 337-338)

2. Podmínky udělení svátosti

Svátost manželství si udělují muž a žena za asistence duchovního a dvou plnoletých svědků po předložení buď oddacího listu nebo osvědčení k uzavření církevního sňatku. Svátost manželství nemůže být vysluhována homosexuálnímu páru.

Podmínkou k udělení svátosti manželství je křest a zpravidla členství v CČSH alespoň jednoho ze snoubenců. V případě rozvedených se nevyžaduje dispens, ale svátost pokání.

Před novým sňatkem rozvedeného duchovního je nutná zvláštní pastorační péče, kterou koná biskup.

3. Příprava

Vzhledem k tomu, že dodržet slib věrnosti po celý život není snadné, je velmi důležitá pastorační péče před přijetím svátosti manželství i po přijetí této svátosti, zejména vedení obou partnerů k podřízení jejich postojů Boží autoritě. Předchozí individuální příprava by měla obsahovat rozhovory o Bohu, Ježíši Kristu, Duchu svatém, o církvi, svátostech, Desateru, modlitbě Páně a současně o výchově dětí, o životních hodnotách, o duchovní zralosti. Podrobně je třeba správně vyložit obřad svátosti manželství a objasnit jeho smysl.

4. Způsob udělení

Svátostný obřad konaný podle Agendy ČČSH obsahuje slovo ustanovení manželství podle Písem (Mk 10,6-9), modlitby, zvěstování, vzájemné sliby, pití z kalicha a požehnání. Posílením manželského vztahu jsou i obřady s obnovením manželských slibů.

Právním aktem je prohlášení o právoplatnosti sňatku, které je spojeno s dalšími nezbytnými úředními náležitostmi.

5. Vztah k ostatním svátostem

Obvykle se koná svátost manželství v samostatném shromáždění mimo Liturgii. Je-li konána během Liturgie Farského, zařazujeme ji po kázání. Součástí svatebního obřadu věřících snoubenců v rámci Liturgie je společná večeře Páně.

Doporučuje se, aby uzavření manželství předcházela vždy svátost pokání, nejen v případě rozvedených.

„Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni, neboť neřestné a nevěrné bude soudit Bůh.“ (Žd 13,4)

VI. ČÁST: SVÁTOST ÚTĚCHY NEMOCNÝCH

„Apoštolové potírali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je.“ (Mk 6,13b)

„Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ (Jk 5,14-16)

1. Charakteristika svátosti útěchy nemocných

Svátost útěchy nemocných, přijímaná ve víře, posiluje nemocného duchovně

i tělesně. Je určena nejen umírajícím, ale i vážně nebo dlouhodobě nemocným, těm, kdo se chystají na operaci apod. Proto je třeba věnovat této svátosti větší pozornost a povzbuzovat členy církve, aby ji častěji požadovali a přijímali i opakovaně, neboť má i uzdravující účinky.

Nemocný je Duchem svatým posilován skrze Boží slovo a modlitby a utvrzován ve víře ve všemocného Boha.

(ZV ot. 339-341)

2. Podmínky udělení

Podmínkou přijetí této svátosti je víra a touha nemocného či psychicky vyčerpaného člověka. Předpokladem je křest. U nepokřtěných nejde o svátost, ale o modlitbu za nemocného dle Písma (Jk 5,14-16).

Překážkou není ani věk ani skutečnost zastřenéno vědomí či bezvědomí.

3. Příprava

Svátost by měla být vyvrcholením pravidelné duchovní péče o nemocného. V krajním případě je možné ji vykonat kdykoliv.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost útěchy nemocných vysluhuje kněz nebo jáhen. V případě, že součástí je svátost pokání a svátost večeře Páně, koná ji duchovní s kněžským svěcením.

Svátost se může konat kdekoliv - ve sboru, doma v soukromí, v nemocnici, ústavu apod.

Obecenství víry posiluje i účast věřících členů rodiny nebo sboru, kteří mohou být přítomni při udělení svátosti. Osobní zpověď nemocného je však pouze s duchovním.

Ke svátosti útěchy nemocných patří čtení z Písma, modlitby a znamenání nemocného křížem, které je spojeno s dotykem.

5. Vztah k ostatním svátostem

K této svátosti se může připojit svátost pokání a svátost večeře Páně.

„Hospodin ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním.“ (Ž 103,3-4)

VII. ČÁST: SVĚCENÍ KNĚŽSTVA

„V Antiochii byli v církvi proroci a učitelé: Barnabáš, Simeon zvaný Černý, Lucius z Kyrény, Manahem, který býval druhem tetrarchy Heroda, a Saul. Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.“ A tak po modlitbách a postu na ně vložili ruce a vyslali je k dílu.“ (Sk 13,1-3)

1. Charakteristika svátosti svěcení kněžstva

Ve svátosti svěcení kněžstva dává Bůh mocí Ducha svatého svěcenci podíl na kněžském, prorockém a pastýřském poslání Ježíše Krista. Boží církev na svěcence přenáší služby kněžství Boží církve. Svěcenec přijímá Boží povolání k jáhenské nebo kněžské službě a s ním posilu, pomoc a dary Ducha svatého.

(ZV ot. 342-347)

2. Podmínky pro udělení svátosti

Svátost svěcení kněžstva předpokládá, že kandidát splňuje biblická hlediska a má schopnost povolání duchovního vykonávat. Dalšími předpoklady jsou vokalce, zakotvení v Církvi československé husitské, aktivní účast na životě náboženské obce, uvědomělé rozhodnutí pro duchovenskou službu, předepsané vzdělání a mravní a občanská bezúhonnost.

3. Příprava

Příprava na svátost svěcení kněžstva je komplexní, průběžná a dlouhodobá. Zodpovídá za ni Ústřední rada Církve československé husitské, z jejích členů zejména biskupové. Pro bohoslovce HTF UK zajišťuje církev podmínky pro jejich společnou i individuální spirituální a svátostnou výchovu prostřednictvím Bohoslovecké koleje Dr. Karla Farského. Kandidáti svátosti kněžství jsou začleňováni do života náboženských obcí, pověřováni konkrétní službou v nich, prací v komisích (případně mládežnických organizacích). Je jim doporučována, popř. ukládána účast na společných setkáváních, duchovních obnovách, teologických konferencích, kurzech, táborech, synodách i mezinárodních soustředěních. Vzdělávání a spirituální výchovu zajišťují HTF UK a jiné vzdělávací instituce podle řádů CČSH prostřednictvím přednášek, konzultací, teologických bloků „praxe v náboženských obcích“, dále prostřednictvím studentských bohoslužeb, pravidelných setkávání studentů s patriarchou a biskupy i spoluprací s církevním tiskem.

Na péči o budoucí duchovní CČSH se podílejí vedle biskupů i duchovní a náboženské obce, z jejichž diecéze kandidáti kněžství pocházejí. Pastorační péče by měla být pravidelně vyhodnocována jednak v Radě pro výchovu duchovních a kazatelů, jednak v pohovorech biskupů, spirituálů a učitelů HTF UK, kteří jsou členy CČSH.

4. Způsob udělení svátosti

Svátost uděluje po souhlasu příslušného orgánu, na doporučení zpravidla HTF UK, uprostřed církevního společenství biskup CČSH spolu s ostatními spolusvětiteli. Děje se tak vzkládáním rukou na svěcence, pro kterého je v modlitbách vyprošována posila a osvěcení Duchem svatým.

5. Vztah k ostatním svátostem

Svátost svěcení kněžstva předpokládá předchozí udělení svátosti křtu a biřmo-

vání, eventuálně jáhenskou službu. V rámci celé přípravy na kněžské povolání počítá s průběžným přijímáním svátosti pokání a večeře Páně.

I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. (1 Pt 2, 5)

PASTORÁLNÍ PRAVIDLA KE SVÁTOSTEM

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Pastorální pravidla k vysluhování každé svátosti jsou v tomto návrhu pojednána podle jednotné struktury. V úvodu i v závěru jsou zarámována biblickým slovem vztahujícím se k dané svátosti. V 1. části je svátost stručně charakterizována, ve 2. části jsou stanoveny podmínky pro udělení svátosti, ve 3. části se hovoří o přípravě na udělení svátosti, 4. část se věnuje způsobu vysluhování svátosti a 5. část vztahu k ostatním svátostem.

Celý tento návrh je uveden připomenutím zásady svobody svědomí, kterou je třeba respektovat u toho, kdo o svátostnou službu žádá. Zároveň však církve nese odpovědnost za řádnou přípravu přijímajících. Na jedné straně vnímáme potřebu stanovení určitých jasných kritérií zakotvených v biblické zvěsti, ale zároveň jsme si vědomi potřeby velké citlivosti při zvážení všech souvislostí osobní situace přijímajícího.

Za pastoračně-výchovný výbor

2. 7. 2014

Štěpán Klásek,
předseda

KÁRNÝ ŘÁD CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

přijatý na 6. zasedání VIII. řádného sněmu Církve československé husitské dne 18. 10. 2014 a vyhlášený v Úředních zprávách CČSH č. 3/2014 ze dne 21. 10. 2014

ČÁST PRVNÍ

§ 1

Církevní kázeň a její porušení

- 1) Církev československá husitská (církev) rozumí církevní kázní poslušnost Božímu zákonu, zachovávání církevních předpisů a plnění povinností vyplývajících z církevní funkce nebo úřadu. Zaviněné závažné nebo opětovné porušení církevní kázně je kárným proviněním.
- 2) Za kárné provinění se považuje zejména:
 - a. jednání vůči spolusestrám a spolubratřím, jímž se dotýkají jejich cti a vážnosti a snižuje se význam a váha církevního společenství na veřejnosti,
 - b. jednání, která hrubě znevažují ustanovení řádně projednaných a přijatých řádů církve,
 - c. zkreslování údajů o hospodaření s majetkem církve a jejích organizačních jednotek a dále o evidenci členů církve,
 - d. porušení mlčenlivosti duchovního či kazatele v souvislosti s výkonem práva zpovědního tajemství,
 - e. porušení povinnosti vyučujícího provádět výuku náboženství v souladu s přijatým učením církve,
 - f. nedodržení či porušení právních předpisů, zejm. upravujících omezení práv v dále uvedených místech, kterého se dopustí pověřená osoba vykonávající duchovenskou činnost v ozbrojených silách ČR a v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova.
- 3) Chybuje-li člen církve, ať z nedbalosti nebo úmyslně, upozorní ho bratři nebo sestry na zásady křesťanského života. Chybuje-li dále, napomene jej předseda příslušné rady nebo služebně nadřízený. Jestliže napomenutý ani potom od svého nesprávného jednání neupustí, může mu příslušná rada nebo služebně nadřízený dát výstrahu. Jestliže ani výstraha nepomůže, může příslušná rada dát návrh na zahájení kárného řízení k příslušnému kárnému výboru.
- 4) Jestliže porušením církevní kázně byly vážně ohroženy nebo poškozeny zájmy církve, nebo jestliže k porušení vedla zjištěná nebo jiné pohnutky nízké a nečestné, nebo k porušování církevní kázně dochází opakovaně, může být kárné řízení zahájeno bez předchozího napomenutí nebo výstrahy.

§ 2

Kárné výbory a jejich úkoly

- 1) Zvláštní péči o dodržování církevní kázně svěřuje církev kárným výborům, které

ve svém obvodu sledují stav církevní kázně. Kárný výbor jedná na základě vlastního zjištění nebo z podnětu kteréhokoliv církevního orgánu nebo člena církve.

2) Pokud je kázeň v církvi narušována nebo její narušení hrozí, usilují kárné výbory o nápravu vhodnými prostředky, především osobní domluvou člena nebo členů kárných výborů. Pokud je potřeba, kárné výbory upozorní na porušování církevní kázně příslušnou radu nebo služebně nadřízeného.

3) Pokud postup podle předchozího odstavce nevede k nápravě nebo z dalších důvodů stanovených církevními předpisy, kárné výbory zahájí kárné řízení.

4) Církevní orgány jsou povinny poskytovat kárným výborům součinnost k plnění jejich úkolů.

§ 3

Příslušnost kárných výborů

1) Kárné výbory jsou diecézní a církevní.

2) Diecézní kárný výbor

a. rozhoduje jako orgán prvního stupně v kárných záležitostech vedených proti členům církve, duchovním, kazatelům i laikům, kteří jsou ustanoveni do funkce nebo jsou členy náboženské obce v obvodu diecéze, vyjma kárných řízení týkajících se biskupa.

b. je odvolacím orgánem proti rozhodnutím biskupa učiněným vůči duchovním podle čl. 41 odst. 3 Ústavy ČČSH.

3) Nelze-li zjistit příslušnost diecézního kárného výboru, nebo bydlí-li kárně obviněný mimo obvod jakékoli diecéze, je k projednání záležitosti příslušný diecézní kárný výbor pražské diecéze.

4) Církevní kárný výbor působí v celé církvi včetně zahraničí.

a. Sleduje, koordinuje a řídí práci diecézních kárných výborů.

b. Je odvolacím orgánem proti rozhodnutí diecézního kárného výboru, vyjma případů, kdy je rozhodnutí diecézního kárného výboru konečné. Rozhoduje-li o odvolání, je jeho rozhodnutí konečné.

c. Je příslušný k projednání případů porušení církevní kázně svými vlastními členy, členy Ústřední rady, Církevního revizního finančního výboru, diecézních kárných výborů, a to jako orgán I. stupně.

d. Je odvolacím orgánem proti rozhodnutí senátu církevního kárného výboru ve věcech, kdy církevní kárný výbor rozhoduje jako orgán I. stupně. V těchto případech o odvolání rozhoduje senát v jiném složení (§ 32 odst. 1 písm. b).

§ 4

Ustavení kárných výborů

1) Kárné výbory jsou voleny podle platných církevních předpisů (Ústava⁵⁷ a řády).

a. diecézní kárný výbor je volen diecézním shromážděním na dobu šesti let v počtu šesti členů a potřebného počtu náhradníků;

⁵⁷ Viz Ústava čl. 30 odst. 2 a 3 a čl. 50 odst. 1

b. církevní kárný výbor je složen z předsedy voleného církevním zastupitelstvem a šesti členů volených diecézním shromážděním na dobu šesti let. Každá diecéze volí jednoho člena. Zpravidla polovina členů kárných výborů jsou duchovní. Členy kárných výborů mohou být zvoleni pouze členové církve, kteří dosáhli věku 25 let a nejsou členy diecézních rad, diecézních revizních finančních výborů, ústřední rady a církevního revizního finančního výboru.

2) Ustavující zasedání diecézního kárného výboru svolá do třiceti dnů od provedení volby biskup nebo místopředseda diecézní rady. Ustavující zasedání církevního kárného výboru svolá do třiceti dnů od provedení volby jeho předseda.

3) Pokud nedojde ke svolání ustavujícího zasedání kárného výboru ve stanovené lhůtě, svolá diecézní kárný výbor jeho nejstarší zvolený člen. Církevní kárný výbor svolá patriarcha nebo místopředseda ústřední rady, a to ve lhůtě prodloužené o dalších třicet dnů.

4) Diecézní kárný výbor na svém ustavujícím zasedání zvolí předsedu, místopředsedu a zástupce, který má právo účastnit se zasedání diecézní rady.

5) Církevní kárný výbor na svém ustavujícím zasedání zvolí místopředsedu a zástupce, který má právo účastnit se zasedání ústřední rady.

6) Zvolený zástupce kárného výboru má na zasedání rady hlas poradní.

7) O ustavujícím zasedání se provede zápis, v němž je uveden podstatný obsah jednání. Zápis podepisuje předseda nebo místopředseda kárného výboru a člen pověřený jeho sepsáním.

§ 5

Mlčenlivost

Členové kárných výborů jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech věcech, které se dozvěděli při výkonu své funkce, a to i po skončení funkce. Jednotlivě se nevyjadřují ani k průběhu jednání ani k přijatému rozhodnutí.

§ 6

Zásady činnosti kárných výborů

1) Kárné výbory jsou při svém jednání nezávislé, jsou vázány pouze platnými právními a církevními předpisy.

2) Povinností kárných výborů je zjistit přesně a úplně skutečný stav projednávaného případu.

§ 7

Jednání kárných výborů

Kárné výbory jednají v plenárních zasedáních nebo v tříčlenných senátech. O průběhu každého jednání se vždy pořizuje zápis.

§ 8

Plenární zasedání

1) Kárné výbory se scházejí k řádným plenárním zasedáním podle potřeby, nejmé-

ně však jednou za rok. Na řádném plenárním zasedání projednávají stav církevní kázně v obvodu své působnosti, navrhnou vhodná opatření k jeho zlepšení, rozhodují o osvědčení kárně postiženého při podmíněných kárných opatřeních, o obnově kárného řízení a zahlazení kárných opatření.

2) Plenární zasedání řídí předseda nebo místopředseda, který při zahájení určí z přítomných členů zapisovatele. Zasedání jsou neveřejná.

3) Plenární zasedání je usnášeníschopné při účasti nadpoloviční většiny svých členů. Rozhoduje prostou většinou hlasů. Hlasování se děje aklamací. Předseda hlasuje jen při rovnosti hlasů.

4) Mimořádné plenární zasedání kárných výborů jsou předsedové povinni svolat do třiceti dnů ode dne, kdy jim byl příslušným církevním orgánem, nebo tím, kdo se chce dobrovolně před kárným výborem zodpovídat, doručen písemný návrh na zahájení kárného řízení (dále jen „návrh“), nebo oznámení o porušení či ohrožení církevní kázně (dále jen „oznámení“).

5) Návrh nebo oznámení musí obsahovat jméno, příjmení, funkci a bydliště toho, proti kterému směřuje, stručné vylíčení porušení církevní kázně s uvedením data, kdy k němu došlo (popis kárného činu) a případně následků, které porušením kázně nastaly, včetně označení důkazních prostředků.

6) Vyžaduje-li obsah návrhu nebo oznámení předběžné objasnění skutečností, předseda kárného výboru pověří některého člena nebo členy kárného výboru jejich prošetřením nejdéle do třiceti dnů. K tomu si mohou vyžádat stanoviska účastníků řízení a dalších osob, listinné důkazy, nebo mohou provést další šetření. Na základě zjištěných skutečností předloží pověřený člen kárnému výboru písemný návrh buď na zahájení kárného řízení, zamítnutí nebo jeho odložení, nebo na jiné vyřízení věci. Předseda svolá k projednání návrhu do třiceti dnů mimořádné zasedání kárného výboru. O výsledku jednání je nutno neprodleně vyrozumět navrhovatele nebo oznamovatele a osobu, proti níž návrh nebo oznámení směřovalo.

7) O své činnosti podává diecézní kárný výbor zprávu diecéznímu shromáždění a církevní kárný výbor církevnímu zastupitelstvu.

§ 9

Promlčení

Kárné řízení lze zahájit nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy se církevní kárný výbor o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do tří let ode dne, kdy bylo kárné provinění spácháno.

§ 10

Vyloučení odpovědnosti

Kárně stíhaný není odpovědný za své jednání:

a. jestliže nebyl schopen posoudit následky svého jednání nebo svoje jednání ovládnout,

b. přivedl-li se však kárně obviněný do tohoto stavu sám svou vinou, nelze odpovědnost z tohoto důvodu vyloučit.

§ 11

Odložení věci

Plenární zasedání usnesením věc odloží

- a. byl-li návrh na kárné řízení podán opožděně,
- b. jestliže kárně obviněný zemřel anebo vystoupil z církve,
- c. je-li vyloučena odpovědnost kárně obviněného,
- d. byl-li návrh nebo oznámení zjevně bezdůvodné.

§ 12

Zamítnutí kárného řízení

Při zamítnutí návrhu má navrhovatel nebo oznamovatel právo odvolat se do patnácti dnů od doručení usnesení k církevnímu kárnému výboru. Ten o odvolání rozhodne s konečnou platností do třiceti dnů.

§ 13

Jiné vyřízení věci

Plenární zasedání může rozhodnout, že k nápravě postačí postup podle § 2 odst. 3. Provedením osobní domluvy pověří předseda jednoho nebo více členů kárného výboru.

§ 14

Dobrovolné podřízení se kárnému řízení

Člen církve má právo podat příslušnému kárnému výboru žádost, aby byl sám podroben kárnému řízení, jestliže byly dotčeny jeho důležité osobní zájmy.

§ 15

Kárný senát

1) Rozhodne-li plenární zasedání o zahájení kárného řízení, ustanoví z řad členů kárného výboru tříčlenný senát, který řízení povede, a zapisovatele. Senátu předsedá předseda nebo místopředseda kárného výboru. Jeden z přisedících musí být duchovní.

2) Kárný senát je usnášení schopný při účasti všech tří členů. Rozhoduje prostou většinou hlasů v tajné poradě, již nemůže být přítomen nikdo další, kromě zapisovatele. Při hlasování o usnesení hlasují nejprve přisedící senátu, a to mladší věkem před starším. Předseda hlasuje poslední. Usnesením se stává mínění většiny. Hlasování se zaznamenává v protokolu o této poradě, který podepíší všichni tři členové senátu.

§ 16

Vyloučení člena kárného výboru z projednávání věci

1) Člen kárného senátu je vyloučen z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci nebo k osobě, proti které návrh nebo oznámení směřuje, případně vůči jeho obhájci, anebo osobám, kterých se návrh dotýká, lze důvodně pochybovat o jeho nepodjatosti.

2) Jakmile se člen kárného výboru dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to předsedovi kárného výboru a zdrží se další činnosti ve věci.

3) Námitku podjatosti může vznést i ten, proti němuž návrh nebo oznámení směřuje, jakmile se dozví skutečnosti zpochybňující nepodjatost člena. Svoji námitku musí současně odůvodnit.

4) O námitce podjatosti a o vyloučení z projednávání věci rozhodne předseda kárného výboru. Jestliže předseda kárného výboru shledá důvod pro vyloučení člena senátu a rozhodne o jeho vyloučení, povolá zároveň do senátu jiného člena kárného výboru.

5) Pokud předseda diecézního kárného výboru nemůže senát sestavit z důvodu podjatosti členů diecézního kárného výboru, oznámí tuto skutečnost předsedovi církevního kárného výboru, který projednáním věci pověří jiný diecézní kárný výbor.

§ 17

Neveřejnost řízení

Kárné řízení je zpravidla neveřejné. Veřejně se řízení vede pouze na výslovnou žádost kárně obviněného. Pokud je kárně stíhaných víc, je nutný souhlas všech.

ČÁST DRUHÁ

§ 18

Zahájení kárného řízení

1) Plenární zasedání kárného výboru rozhodne o zahájení kárného řízení vždy, jestliže

a. okolnosti nasvědčují, že došlo k porušení církevní kázně nebo

b. člen církve podal příslušnému kárnému výboru žádost, aby byl sám podroben kárnému řízení.

§ 19

Účastníci řízení

Účastníkem kárného řízení je navrhovatel nebo oznamovatel a kárně obviněný. Kárně obviněný si může zvolit z řad členů církve svého obhájce, který má právo účastnit se celého řízení společně s kárně stíhaným. Účastníci řízení i obhájce jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle § 5.

§ 20

Prozatímní suspense

Pokud by ponecháním kárně stíhaného ve výkonu funkce nebo úřadu během kárného řízení byl podstatně ztížen průběh řízení nebo ohroženy zájmy církve, může příslušný kárný výbor usnesením pléna navrhnout příslušné radě (diecézní nebo ústřední) prozatímní suspensí kárně stíhaného. Příslušná rada provede suspensí do patnácti dnů od doručení usnesení. Prozatímní suspense trvá do pravomocného

skončení kárného řízení. Proti usnesení kárného výboru může kárně stíhaný podat odvolání. Odvolání nemá odkladný účinek. Po dobu suspense může příslušná rada kárně stíhaného pověřit jinými úkoly, nejdéle však na dobu jednoho roku.

§ 21

Spisová dokumentace

- 1) Kárný spis obsahuje identifikaci kárně stíhaného, navrhovatele nebo oznamovatele. Dále zápis z jednání plenárního zasedání kárného výboru, které rozhodlo o zahájení kárného řízení, složení kárného senátu, popis kárného činu, protokol z ústního jednání a záznamy o všech skutečnostech důležitých pro rozhodnutí kárného senátu.
- 2) Do spisu mají právo nahlížet a činit si poznámky účastníci řízení a členové příslušného kárného výboru.
- 3) Spisová dokumentace se archivuje v souladu s příslušnými právními a církevními předpisy.

§ 22

Příprava jednání

- 1) Má-li předseda kárného senátu za to, že byly shromážděny potřebné podklady k projednání návrhu, zašle písemné vyhotovení návrhu účastníkům řízení.
- 2) Předseda kárného senátu předvolá kárně stíhaného k ústnímu jednání a vyzve jej, aby nejpozději při zahájení ústního jednání navrhl důkazy na svoji obhajobu. V předvolání jej poučí o jeho právech a povinnostech vyplývajících z tohoto Kárného řádu.
- 3) Je-li třeba ve věci vyslechnout svědky, předvolá předseda senátu i tyto osoby.

§ 23

Doručování

Předvolání k jednání musí být doručeno nejpozději patnáct dnů před stanoveným termínem do vlastních rukou na poslední známou adresu. Povinnost doručení je splněna, jakmile obesílaný písemnost převezme, nebo ji výslovně odmítne převzít, nebo se zásilka vrátí jako nevyzvednutá v úložní lhůtě nebo nedoručitelná, protože obesílaný neoznámil změnu adresy. Způsob doručení se uvede v zápise z jednání.

§ 24

Opatrovník pro řízení

Pokud se kárně stíhaný ani jeho obhájce k jednání nedostaví, ač mu bylo řádně doručeno předvolání, ustanoví mu předseda kárného výboru opatrovníka, který bude při řízení hájit jeho zájmy.

§ 25

Dokazování

- 1) Dokazování se provádí prostřednictvím listinných a jiných důkazů (např. stanoviskem odborníka) a svědeckou výpovědí.

2) Za svědky se povolávají především členové církve. Je jejich morální povinností se k svědectví dostavit. Nemohou-li se dostavit z důvodů zdravotních nebo jinak závažných, vyslechne je předseda senátu nebo jím pověřený člen senátu v místě jejich bydliště. Kárně obviněný a jeho obhájce mají právo být při svědecké výpovědi přítomni a klást svědkovi otázky. Předvolaní svědkové mohou svědectví odmítnout, jsou-li s kárně obviněným v příbuzenském poměru nebo by výpovědi mohli být osobně poškozeni. Svědkové jsou povinni vypovídat pravdivě. Jednání senátu mohou být přítomni pouze po dobu své svědecké výpovědi.

3) Kárně stíhaný a jeho obhájce mají právo navrhnout doplnění řízení o další spisový materiál nebo výpovědi dalších svědků. Senát v tiché poradě rozhodne, zda doplnění připustí. V kladném případě odročí řízení na nezbytně potřebnou dobu, a to zpravidla jen jednou v průběhu řízení. Senát má právo doplnění odmítnout, zvláště když je zřejmá snaha kárně stíhaného řízení protahovat.

§ 26

Zahájení ústního jednání

1) Ústní jednání se koná v přítomnosti účastníků řízení. Na počátku jednání zjistí předseda senátu, nebo jím pověřený člen senátu, zda byli účastníci řádně obesláni a zda se k jednání dostavili.

2) Nedostaví-li se k řízení oznamovatel nebo navrhovatel, může se jednání konat i v jejich nepřítomnosti.

3) V nepřítomnosti kárně stíhaného se jednání koná, pokud se odmítne zúčastnit jednání bez důvodné omluvy. Jestliže si kárně stíhaný zvolil obhájce, může se místo něj jednání zúčastnit jeho obhájce.

4) Lze-li ústní jednání zahájit, představí předseda členy senátu a zapisovatele a dotáže se účastníků řízení, zda proti nim nevznášejí námitku podjatosti.

§ 27

Průběh ústního jednání

1) Ústní jednání vede předseda senátu tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci. V úvodu jednání konstatuje předseda obsah spisu. Potom udělí slovo navrhovateli, případně přečte písemný návrh a vyzve kárně stíhaného, aby se k obvinění vyjádřil. Dále zjistí, zda účastníci řízení navrhují další důkazy a provede všechny důkazy nezbytné k přesnému a spolehlivému zjištění skutečného stavu věci.

2) Kárně stíhaný a jeho obhájce nebo opatrovník mají právo se k spisovému materiálu a výpovědím svědků vyjádřit. Kárně stíhaný ztrácí právo na doplnění nebo opakování výpovědi svědků, kteří byli vyslechnuti v jednání, k němuž se bez vážného důvodu nedostavil.

3) Otázky kárně stíhanému a svědkům mohou klást také přisedící senátu. Rovněž kárně stíhaný a jeho obhájce mohou po souhlasu předsedy klást otázky svědkům. Předseda má právo odmítnout nevhodnou otázku.

4) Předseda senátu dbá na pořádek při jednání. Při jednání nesmí hovořit nikdo, komu předseda neudělil slovo. Kárně stíhaného, který vzdor napomenutí ruší prů-

běh jednání, může předseda vyloučit z jednání, a to popřípadě až do počátku jeho závěrečného slova. Před ním mu sdělí průběh jednání, k němuž došlo za jeho nepřítomnosti.

5) Po provedení důkazů se dotáže členů senátu, zda žádají nějaká další vysvětlení od účastníků. Poté vyzve účastníky, případně obhájce, aby ve věci učinili poslední návrhy.

6) Na závěr udělí předseda senátu závěrečné slovo kárně stíhanému, které nemá zpravidla přesáhnout dobu 15 minut. Předseda může kárně stíhaného přerušit napomenutím, když by se vyjadřoval nevěcně či nevhodně, a odejmout mu slovo, kdyby napomenutí nedbal.

7) Po závěrečném slovu kárně stíhaného se jednání přeruší k poradě senátu bez přítomnosti účastníků a obhájce. Poradě je přítomen zapisovatel.

8) Po poradě senátu vyhlásí předseda přítomným účastníkům řízení rozhodnutí a dá poučení o opravném prostředku.

9) O průběhu ústního jednání i poradě senátu se pořizuje protokol. Protokol o ústním jednání podepisuje předseda a zapisovatel. Protokol o poradě senátu podepisují všichni členové senátu a zapisovatel.

§ 28

Zastavení kárného řízení

1) Vezme-li navrhovatel svůj návrh zpět v průběhu kárného řízení, rozhodne senát příslušného kárného výboru, zda řízení zastaví nebo v něm bude pokračovat.

2) Senát řízení zastaví také, dozví-li se v průběhu řízení, že nastaly skutečnosti uvedené v § 11 písm. a), b) a c). Senát může rozhodnout, že není potřeba ukládat kárné opatření a k nápravě postačí postup podle § 2 odst. 3 a řízení zastaví. Provedením osobní domluvy pověří předseda jednoho nebo více členů kárného výboru.

§ 29

Kárná opatření

1) Za porušení církevní kázně členem církve uloží kárný senát podle jejich tíže a významu pro církev přiměřené kárné opatření, a to:

a. napomenutí,

b. dočasné zbavení aktivního a pasivního volebního práva do všech církevních orgánů až na dobu tří let,

c. zbavení aktivního a pasivního volebního práva do všech církevních orgánů,

d. zbavení členství v církvi.

2) Za porušení církevní kázně duchovním, kazatelem, pastoračním asistentem nebo katechetou může kárný výbor uložit samostatně nebo vedle opatření podle odst. 1 jedno z těchto kárných opatření:

a. dočasné snížení nebo zastavení nadstandardních složek platu, poskytovaných církví v peněžní nebo naturální podobě až na dobu tří let,

b. dočasné nebo trvalé zbavení funkce v určitém místě. Možnost jejího zastávání v jiném místě zůstává přitom zachována,

- c. dočasné zbavení funkce, kterou kárně stíhaný zastává, až na dobu tří let,
 - d. trvalé zbavení funkce, kterou kárně stíhaný zastává,
 - e. propuštění ze služebního poměru.
- 3) K opatřením uvedeným v odst. 2 písm. a), b), c) a d) lze uložit zároveň zákaz výkonu činností v církvi stanovených kárným opatřením.

§ 30

Kárný nález

- 1) Pokud senát dospěje k závěru, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, rozhodne kárným nálezem, že je vinen, a uloží mu některé z kárných opatření (§ 29) anebo od uložení opatření upustí, jsou-li pro to důvody. Kárné opatření lze podmíněně odložit, jestliže kárně obviněný lituje svého provinění a projevuje účinnou snahu po nápravě. Zkušební doba činí až dva roky podle závažnosti kárného provinění a počíná běžet dnem, kdy kárný nález nabyl právní moci.
- 2) Pokud senát dospěje k závěru, že se kárně obviněný nedopustil jednání, které mu bylo přičítáno, anebo že toto jednání není kárným proviněním, rozhodne kárným nálezem o zproštění obvinění. Stejně rozhodne, dospěje-li k závěru, že se nestal skutek, pro který bylo kárné řízení vedeno, anebo že obvinění nebylo dostatečně prokázáno.
- 3) Kárný nález se vyhotovuje v písemné podobě a musí obsahovat označení kárného senátu včetně jmen předsedy a členů, jméno, příjmení, funkci a adresu kárně obviněného, stručný výrok popisující porušení kázně, výrok o vině, případně výrok o zproštění viny, odůvodnění a poučení o opravném prostředku.
- 4) Kárný nález je třeba písemně vyhotovit ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho vyhlášení. Písemné vyhotovení kárného nálezu se doručí kárně obviněnému do vlastních rukou, současně se doručí rovněž navrhovateli a obhájci nebo opatrovníku kárně obviněného.

ČÁST TŘETÍ

§ 31

Odvolání

- 1) Proti kárnému nálezu se může kárně obviněný i navrhovatel odvolat do 15 dnů ode dne, kdy jim bylo doručeno písemné vyhotovení kárného nálezu. O odvolání rozhoduje církevní kárný výbor. Odvolání má odkladný účinek.
- 2) Odvolání se podává písemně ve dvojím vyhotovení zaslaném doporučeně poštou kárnému výboru, který kárný nález vydal. V případě kárného nálezu vydaného diecézním kárným výborem na adresu příslušné diecézní rady a v případě kárného nálezu vydaného senátem církevního kárného výboru na adresu ústřední rady. Lhůta je zachována, podá-li odvolatel odvolání k poštovní přepravě nejpozději poslední den lhůty. Příslušná rada je povinna jedno vyhotovení odvolání neprodleně předat předsedovi kárného výboru a další vyhotovení druhému účastníku kárného řízení. Předseda kárného výboru je povinen odvolání, jež bylo podáno včas, předat nejdéle

do patnácti dnů s příslušným spisovým materiálem o kárném řízení církevnímu kárnému výboru. Podá-li kárně obviněný odvolání přímo u úřadu ústřední rady v odvolací lhůtě, považuje se za včas podané.

3) Pro jednání před odvolacím senátem se použijí přiměřeně ustanovení § 22 až § 27.

§ 32

Odvolací řízení

1)

a. Po doručení odvolání ustanoví plenární zasedání církevního kárného výboru ze svých členů tříčlenný senát, který řízení povede, a zapisovatele. Senátu předsedá předseda nebo místopředseda církevního kárného výboru. Jeden z přisedících musí být duchovní. Předseda senátu prostuduje spisový materiál a svolá v přiměřené lhůtě jeho zasedání.

b. Jde-li o odvolání proti kárnému nálezu vydanému senátem církevního kárného výboru, je jeho předseda povinen pověřit projednáním odvolání senát v jiném složení včetně předsedajícího.

c. Odvolací řízení může být doplněno o další důkazy, a to jak důkazy navržené účastníky řízení, tak i důkazy, které senát považuje za vhodné provést. V tomto případě předseda senátu zajistí předvolání svědků, případně zajistí předložení listinných důkazů tak, aby bylo možno o odvolání rozhodnout při prvním jednání.

2) Odvolací senát jedná v neveřejném zasedání, na které předvolá kárně obviněného a jeho obhájce a navrhovatele.

3) Po skončení důkazního řízení senát v tajné poradě, již nesmí být kromě zapisovatele přítomen nikdo další, vynese svůj náleze. O hlasování platí ustanovení § 15 odst. 2) tohoto řádu.

4) Svým náleze odvolací kárný výbor napadený kárný náleze bud'

a. potvrdí v celém rozsahu nebo

b. potvrdí ho ve výroku o vině, ale zruší ve výroku o kárném opatření a uloží jiné kárné opatření, případně může od uložení kárného opatření upustit. Přísnější kárné opatření může být uloženo jen tehdy, bylo-li odvolání podáno navrhovatelem v neprospěch kárně stíhaného, nebo

c. zruší kárný náleze v celém rozsahu a rozhodne o nevině či vině a případném trestu,

d. zamítne odvolání, bylo-li podáno opožděně nebo neoprávněnou osobou. Může tak učinit v zasedání bez předvolání kárně obviněného a navrhovatele.

5) Předseda senátu odvolací náleze po skončení porady vyhlásí a stručně jej zdůvodní. Předseda odpovídá za to, že náleze bude neprodleně vypracován písemně a doručen kárně obviněnému, navrhovateli a příslušnému kárnému výboru. Pro obsah kárného nálezu platí přiměřeně ustanovení § 30 kárného řádu. Proti odvolacímu náleze není odvolání přípustné a náleze nabývá právní moci vyhlášením.

§ 33

Právní moc

1) Nepodá-li účastník proti doručenému písemnému vyhotovení kárného nálezu

včas opravný prostriedek, nabude kárný nález právni moci uplynutím odvolací lhůty. V případě, kdy je podáno odvolání, nabyvá kárný nález odvolacího orgánu právni moci dnem vyhlášení nález.

2) Je-li kárně postižený ve služebním nebo pracovním poměru k církvi, doručí se jedno vyhotovení kárného nález s doložkou právni moci bez zbytečného odkladu církevnímu orgánu, který vede osobní evidenci duchovních a zaměstnanců, a založí se do jeho osobního spisu.

§ 34

Výkon kárného opatření

1) Jakmile kárný nález nabude právni moci, postoupí jej předseda kárného výboru příslušné radě (diecézní nebo ústřední) s tím, aby neprodleně vykonala uložená kárná opatření.

2) O výkonu kárného opatření je příslušná rada povinna podat zprávu kárnému výboru.

ČÁST ČTVRTÁ

§ 35

Obnova kárného řízení

1) Kárně postižený může požádat o obnovu kárného řízení, jestliže po jeho pravomocném skončení vyjdou najevo nové skutečnosti nebo důkazy, jež samy o sobě nebo ve spojení s dřívějšími skutečnostmi nebo důkazy mohou přivodit jeho zproštění viny.

2) O návrhu na obnovu řízení rozhodne plenární zasedání příslušného kárného výboru. Proti zamítavému rozhodnutí kárného výboru má kárně postižený právo se odvolat.⁵⁸

3) Jakmile nabude právni moci rozhodnutí o povolení obnovy kárného řízení, věc projedná opětovně kárný senát, příslušný pro rozhodování v I. stupni; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo jak v původním kárném řízení, tak i v řízení o návrhu na povolení obnovy kárného řízení.

4) V novém kárném řízení nemůže být kárně obviněnému uloženo kárné opatření, jestliže bylo v původním kárném řízení od jeho uložení upuštěno, ani mu nemůže být uloženo přísnější kárné opatření, než jaké bylo uloženo původním kárným nálezem.

§ 36

Zahlázení

Jestliže kárně postižený v průběhu tří let od skončení kárného opatření osvědčil účinnou lítost a napravil se, může kárný výbor rozhodnout na návrh kárně postiženého nebo příslušného církevního orgánu, že kárné opatření se zahlašuje a na kárně postiženého se nadále hledí, jako by nebyl kárně postižen. O zahlázení kárného opatření rozhoduje plenární zasedání kárného výboru, který kárné opatření uloží.

⁵⁸ Viz. Kárný řád Církve československé husitské § 31.

Pokud je návrh na zaházení kárného opatření zamítnut, může být návrh znovu podán po uplynutí jednoho roku.

§ 37

Náklady řízení

- 1) Členství v kárném výboru je funkcí čestnou. Členové však mají nárok na náhradu cestovních výloh, jakož i jiných prokázaných výdajů, nutných k výkonu funkce.
- 2) Náklady na činnost kárného výboru nese příslušná rada (diecézní nebo ústřední).
- 3) Kárně obviněný nese své vlastní náklady, jakož i náklady svého obhájce.
- 4) Byl-li kárně obviněný pravomocně zproštěn viny, má vůči příslušné radě (diecézní nebo ústřední) nárok na náhradu vlastních cestovních výloh.

§ 38

Závěrečná ustanovení

Tento kárný řád, schválený na 6. zasedání řádného VIII. sněmu CČSH dne 18. 10. 2014, nabývá účinnosti dnem vyhlášení v úředních zprávách č. 3/2014 dne 21. 10. 2014. Současně se zrušuje kárný řád CČSH schválený VI. řádným sněmem dne 16. srpna 1981 ve znění pozdějších změn a jednací řád kárných výborů CČSH schválený 21. května 1983 ve znění pozdějších změn.

KÁRNÝ ŘÁD CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

V současné době je problematika porušení církevní kázně a jejího postihu řešena ve dvou dokumentech: Kárném řádu a Jednácím řádu kárných výborů. Cílem reko-difikace bylo především zjednodušit, sjednotit a zpřehlednit pravidla v této oblasti. Vzhledem k tomu, že oba platné předpisy obsahují normy hmotné i procesní, a zá-roveň problematika zejména hmotně právní je v podstatě velmi stručná, rozhodl se LPV upravit problematiku pouze v jednom dokumentu – Kárném řádu.

Jak i název napovídá, většinu obsahu Kárného řádu tvoří procesní ustanovení. Vymezení obsahu církevní kázně a jednání, která jsou jejím porušením, je provede-no v § 1. V následujících ustanoveních Části první je vymezeno postavení kárných výborů, jejich složení a fungování. Dále je v této části upraveno promlčení, podmín-ky pro odpovědnost a jiné způsoby vyřízení věci, aniž by bylo zahájeno samotné kárné řízení. Kárné řízení je pak upraveno v Části druhé Kárného řádu. Část třetí upravuje řízení o odvolání, právní moc a provedení kárného opatření. Část čtvrtá pak řeší situace, které mohou nastat po nabytí právní moci kárného opatření – zahlazení či obnovu kárného řízení, a dále náklady řízení a závěrečná ustanovení o zrušení dosavadních předpisů a nabytí účinnosti předpisu nového.

Tvůrci předpisu se snažili vyvarovat duplicit s jinými církevními předpisy, nava-zovat na ně a respektovat rámec daný Ústavou ČČSH. Tvorba předpisu probíhala v živé a podrobné diskusi členů LPV o každém aspektu upravované problematiky, s nejlepším vědomím a svědomím. Nakonec byl dokument předložen k celocírkev-ní diskusi a podněty z ní vzešlé byly zapracovány. Věříme, že předpis bude Církvi dobře sloužit v péči o poklad naší křesťanské víry.

V Praze dne 30. 6. 2014

JUDr. Dana Kořínková,
předsedkyně LPV

AGENDA CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

DRUHÁ ČÁST - POHŘEBNÍ OBŘADY

TŘETÍ ČÁST - OBŘADY CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Liturgický výbor pracoval na agendárních textech za vedení em. patriarchy Josefa Špaka.

Na 2. zasedání VIII. sněmu dne 9. září 2001 byla schválena Agenda 1. část (Svátosti a obřady) a vydána v roce 2006.

V návaznosti na to předkládá liturgický výbor 6. zasedání VIII. sněmu dvě předlohy:

Agenda – 2. část (Pohřební obřady)

Agenda – 3. část (Obřady).

Základem předlohy Agendy – 2. část (Pohřební obřady) je pracovní verze připravená liturgickou komisí a vydaná tiskem v roce 1995. Byly zohledněny připomínky a zkušenosti z praktického užívání. Došlo k drobné formulační úpravě, rozšíření o některé části, například variant modliteb nebo responsorií a k doplnění o úvodní teologicko-pastorální výklad.

Předloha obsahuje tyto části: A. Z domu smutku, B. Zastavení za obcí; C. Ze sboru; D. U hrobu; E. V krematoriu, ve sboru nebo obřadní síni, F. Uložení urny nebo rozptýl. G. Vhodné texty z žalmů; H. Biblické texty pro zvěstování; CH. Biblické texty a modlitby pro zvláštní případy; I. Responsoria; J. Vhodné písně.

V praxi se obřadní příručka pro konání pohřebních obřadů užívá a osvědčila se.

Liturgický výbor doporučuje sněmu její přijetí a vytištění jako druhé části Agendy.

Agenda třetí část navazuje na Agendu - první část vyd. 2006, obsahující všech sedm svátostí. Třetí část obsahuje další obřady, zejména ty, které souvisejí se svátostí křtu, pokání, večeře Páně a svěcení kněžstva. Ke svátosti kněžského svěcení náleží obřad jáhenského svěcení a biskupské ordinace. Na ně navazují nesvátostné obřady jako pověření kazatele, katechety a pastoračního asistenta a uvedení do služby faráře a další. Tyto pověřovací obřady odrážejí kontinuitu s tradicí i rozvíjení nových služeb v Církvi československé husitské v současných podmínkách. Poslední část tvoří specifické obřady týkající se liturgického prostoru, zařízení a předmětů.

Předloha prošla celocírkevní diskusí a jednotlivé obřady jsou v praxi užívány. Text prošel formálními úpravami a byl doplněn o úvodní teologicko-pastorální výklad se zohledněním obecně křesťanské tradice i liturgicko-pastorálních přístupů Církve československé husitské.

Liturgický výbor doporučuje tuto třetí část Agendy k přijetí.

V Praze dne 2. 7. 2014

Josef Špak
emeritní patriarcha Církve československé husitské
a předseda Liturgického výboru VIII. sněmu ČČSH

ODKAZ MINULOSTI PRO DNEŠEK - - CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ K PROMĚNĚ ČASU

„Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (J 14,6).

„Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (J 8,32).

„V náboženství Kristově máme následovat všechnu pravdu a jenom to je pravda, co buď poznáváme tělesným smyslem, nebo objevujeme neomylným rozumem nebo poznáváme ze zjevení, nebo co je obsaženo v Písmu svatém“ (M. J. Hus, O církvi, ed. Praha 1965, s. 108).

„Církev československá husitská rozumí zásadě svobody svědomí křesťansky, to jest jako svobodě věřících k plné osobní poslušnosti milosti a pravdy, která se stala v Ježíši Kristu a jako svobodě od lidských nálezků církevních dějin. Církev československá husitská je proto církví svobodnou“ (Základy víry ČČSH, ot. 49, 50).

Úvodní stať

Církev československá husitská klade důraz na naplnění současného snažení mravního a poznání vědeckého Duchem Kristovým. Vychází přitom z ocenění lidského rozumu v českém reformačním myšlení, které vnímalo rozum spolu s vírou jako cesty lidského poznávání zjevené Boží pravdy.

Ve své teologii se Církev československá husitská dotýká vlivu poznané pravdy na svědomí člověka. Jeho rozum, cit i vůle se osvobozují v Duchu Kristově vlivem pravdy od takových lidských nálezků, jež vystavovaly křesťanské obce četným těžkým zkouškám v různých obdobích dějin.

Uznání významu kritického myšlení pro svobodu svědomí vede Církev československou husitskou k tomu, aby důvěryhodnost výpovědí víry prověřovala měřítkem ověřeného vědeckého poznání. VIII. řádný sněm se proto s přihlédnutím ke stavu současného historického bádání vyjadřuje ke dvěma významným úsekům českých dějin, které měly zprostředkovaným i bezprostředním vlivem na utváření identity jím reprezentovaného církevního společenství.

Toto vyjádření sněmu se týká:

I. vztahu současné Církve československé husitské k odkazu husitského období české reformace,

II. postoje Církve československé husitské k obdobím nesvobody v soudobých českých dějinách se zvláštním zřetelem k historii vlastního církevního společenství.

VIII. řádný sněm vydává toto vyjádření se záměrem prohloubit zkoumání uvedených témat. Sněm si je vědom, že zmíněné podněty nemohou nahradit dlouhodobé odborné bádání, naznačují však směr, kterým by se toto bádání mělo v církvi ubírat.

I.

Vztah současné Církve československé husitské k odkazu husitského období české reformace

V dnešní době husitská teologie cílevědomě rozvíjí teologický odkaz otců zakladatelů i jejich pokračovatelů, prohlubuje se kritickým dialogem se současnou teologií evangelickou, katolickou i pravoslavnou a její klíčová témata jsou jednotlivě podrobována detailnímu rozboru. Podmínkou této analýzy se stává upřesnění teologických pojmů souvisejících s husitstvím, které je třeba provádět s využitím výsledků současného vědeckého bádání. Z pohledu nynější historické vědy vyplývá, že myšlenkový obzor lidí 15. století se značně liší svou mentalitou od pohledu naší současnosti. K našim základním metodickým východiskům patří tedy odlišování názorů současné husitské teologie, jejíž syntéza je legitimním výrazem ideového úsilí Církve československé husitské, od pohledů různých směrů reformační středověké teologie doby Husovy a husitské, která zahrnovala široké spektrum mnohdy výrazně protikladných názorů. Na jedné straně nesmíme při interpretaci těchto dobově podmíněných názorů mezi sebou zaměňovat zejména:

1) učení Mistra Jana Husa, rozvíjející svébytně na základech bohoslovecké tradice svých předchůdců důrazy teologického realismu,

2) názory umírněných kališníků směřujících postupně ke splynutí s dobovou tradiční církví,

3) výklady teologů proudu M. Jakoubka ze Stříbra a M. Jana Rokycany, kteří si zachovali nezávislé teologické důrazy, a

4) názory reformačních radikálů, kteří překonávali vžitá schémata myšlení i za cenu mnohých nepřesností.

Na straně druhé však nemůžeme zmíněná učení vytrhovat z jejich vzájemných souvislostí. Přitom je třeba mít vždy na zřeteli, že husitství je významným tématem nejen českých, ale též světových dějin. Hlásíme-li se tedy jménem našeho církevního společenství k osobnosti Mistra Jana Husa a k ideovému odkazu husitství vůbec, pak se zároveň dostávají do centra našeho křesťanského svědectví i do ohniska našeho historického bádání taková témata husitského myšlení, sledovatelná především ve výkladech o církvi a o svátostech. Jsou jimi zejména vztah víry, práva, morálky a moci nebo pojetí autority Písma svatého, která nás zároveň spojují s reformací světovou.

Církev československá husitská při prohlubování současné husitské teologie vědomě i podvědomě čerpá, nejen ze základních ideových podnětů husitského období české reformace, ale ve stejné míře i z myšlenkového odkazu následujících generací našich předků, kteří teologické aspekty husitského odkazu chápali rozdílně, vždy podle představ té doby, v níž právě žili. Zakladatelská generace našeho církevního společenství pak oživila v povědomí široké laické veřejnosti základní principy středověkého husitského bohosloví v podobě, kterou díky odkazu generací tajných nekatolíků zprostředkovalo české národní obrození katolickým reformistům, ovlivněným modernistickým myšlením. Při práci s celým tímto rozsáhlým souborem faktů, pojmů a názorů tedy nesmíme zapomínat, že i my jej vnímáme zprostředkovaně očima naší

současnosti. Jakoby se v této souvislosti sama připomínala jedna z nejcennějších reformačních myšlenek: vize postupného duchovního růstu konkrétního křesťanského společenství, zápasícího o naplnění pravzoru Církve Boží.

Jsmo přesvědčeni, že správný výklad teologických pojmů reformačního myšlení v jejich historických souvislostech a vývojových významových posunech přispěje k tomu, že loď našeho církevního společenství popluje přímým směrem a vyvaruje se bludných návratů. VIII. sněm proto doporučuje, aby CČSH v dohledné době věnovala vědecké i popularizační práci, směřující ke zmíněnému výkladu, zvýšenou péčí.

II.

Postoj Církve československé husitské k obdobím nesvobody v soudobých českých dějinách se zvláštním zřetelem k historii vlastního církevního společenství

Církev československá (husitská) dosud prožila více než polovinu své existence v podmínkách totalitních politických systémů. Tyto systémy chápaly křesťanství v první řadě jako společenskou a ideologickou sílu, kterou je třeba potlačit. Od let 1938 - 1939, v nichž nacistická okupace zlikvidovala předválečné demokratické Československo, byla období nesvobody střídána jen krátkými obdobími uvolnění. Ani tato přechodná období však nebyla prosta prvků bezpráví. Po porážce nacismu v roce 1945 následovaly necelé tři roky nadějí v obnovení demokratické společnosti, které však byly ukončeny únorovým převratem roku 1948.

Po částečném odhalení deformací 50. let došlo v šedesátých letech k jistému uvolnění domácího totalitního režimu. Toto uvolnění vyvrcholilo v roce 1968 obdobím tzv. „pražského jara“, po jehož násilném potlačení následovalo období dalšího utužení totalitní vlády, trvající až do jejího zhroutilí v roce 1989.

V soudobých českých dějinách tak před námi vyvstávají tři období vymezená léty 1938 - 1945, 1948 - 1967, 1969 - 1989, v nichž byla Církev československá husitská podrobena těžkým zkouškám - jak protivenstvím, tak pokušením. Přesto naše církev ve své službě Krista nehradila. VIII. sněm se na svém prvním zasedání v roce 2000 za selhání církevního společenství, k nimž v minulosti došlo, omluvil a vyzval církev k pokání. V návaznosti na tuto omluvu VIII. sněm zdůrazňuje, že právě pokání je vždy spjato s pravdivým vyznáním konkrétních provinění. Z hlediska církevní historie je tedy třeba ve zmíněných obdobích nesvobody naplnit sněmovní prohlášení odborným studiem dějin CČSH, založeným na důkladném poznání historických pramenů. Obdobný přístup platí i pro vztah novodobě přijaté husitské identity CČSH k historickému husitství. Tím, že naše církev přijala v roce 1971 přívlastek „husitská“, posílila totiž svoji spjatost nejen s duchovními výboji husitství (princip autority Písma, kristologie, morálně teologické důrazy), ale též s temnými místy (především revoluční násilí, obrazoborectví) v dějinách husitské revoluce. Při interpretaci těchto temných míst historického husitství je třeba rozlišovat zejména následující momenty:

- 1) stav kritického poznání husitství dosažený současnou historickou vědou,
- 2) důsledky ideologické manipulace s husitskou tradicí ze strany bývalého domáciho totalitního režimu,
- 3) nekritické uplatnění konfesních hledisek při hodnocení historického husitství, směřující buď k jeho idealizaci, nebo k jeho jednostrannému odsuzování,
- 4) odlišnost současných a středověkých měřítek práva a morálky.

Cílevědomé studium daného tématu má větší váhu než nekonkrétní omluvy v neposlední řadě proto, že sami husité si již ve své době v doložitelných případech byli nutnosti pokání za vlastní viny vědomi. Na příkladu vztahu novodobě přijaté husitské identity ČČSH k historickému husitství je tedy zřejmé, že moment pokání za historická selhání je nutno vždy promýšlet v reálných souvislostech daných historickými fakty, při rozlišení právního, morálního a svátostného rozměru vyznání vin.

Odborné studium si má však klást širší cíle, než je bádání o historických selháních. Naše církev například dluží mnoha věřícím, kteří v ní vyrostli a stali se obětmi nesvobody, důstojnou a kvalifikovanou vzpomínku. Dále si musíme uvědomit, že život našeho církevního společenství ve 30. - 80. letech tohoto století se již stal pro mladší generace historií, která může být pochopena jen v širším dějinném kontextu.

VIII. sněm proto doporučuje církvi, aby zmíněné studium v celé jeho šíři všestranně podpořila, a současně vyzývá všechny věřící se vztahem k ČČSH, aby pomohli Ústřednímu archivu a muzeu ČČSH shromažďovat historické dokumenty - písemné, obrazové i tištěné prameny, vztahující se k uvedeným obdobím nesvobody.

Závěr

VIII. sněm zdůrazňuje, že pozornost věnovaná oběma zkoumaným dějinným úsekům, vzájemně tak vzdáleným v čase, souvisí z teologického hlediska zejména s nynějším úsilím našeho církevního společenství směřujícím k prohloubení nauky o církvi. Ačkoliv studium církevních dějin je třeba od teologických disciplín odlišit vzhledem k různosti užitých badatelských metod i cílů, neobejde se ani církevní historie bez rozboru teologického myšlení sledovaných období dějin, ani teologie nemůže sledovat myšlenkový pohyb v oblasti víry bez reflexe výsledků historického bádání.

VIII. sněm je dále toho názoru, že bádání na poli církevních dějin, které hodlá církev iniciovat a podporovat, má směřovat nejen k hlubšímu pochopení dílčích problémů, ale též usilovat o souhrnný pohled na studovanou problematiku. Přehledné shrnutí výsledků, dosažených při výzkumu husitské problematiky i při studiu dějin ČČSH, má v dnešní době velký význam zejména jako součást katecheze. K plnému životu konkrétního církevního společenství totiž patří nejen pohled do budoucnosti, ale též poznání cesty, kterou v dobřem i ve zlém prošli jeho předchůdci.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Církev československá na základě dlouhodobého předchozího směřování svého bohosloví vyjádřeného roku 1931 v „Učení náboženství křesťanského“ doplnila v říjnu 1971 své jméno přívlastkem „husitská“ na prvním zasedání VI. řádného sněmu v souvislosti s přijetím naukové normy „Základy víry ČČSH“. Po 10 letech, v roce 1981, na druhém zasedání téhož sněmu, přijala církev dokument „Husitské tradice ve víře a učení ČČSH“. V tomto elaborátu vyjádřila církev vztažnost své teologické orientace k husitskému období české reformace. Dokument nalezl v pohybu teologického myšlení uvedeného období podstatné momenty. Tyto momenty byly pak při srovnání s klíčovými tématy teologie ČČSH sestaveny do organického celku, charakterizujícího husitskou teologii.

Výsledky současného husitologického bádání jsou obohacovány zejména studiem dějin mentalit a dějin všedního dne. Nová interpretace mnohdy již známých pramenů usiluje o zachycení pravdivějšího obrazu myšlenkového obzoru lidí v minulosti. Ukazuje nám, že obraz světa středověkého člověka doby husitské se v některých podstatných momentech odlišoval od vnímání lidí našeho věku. Vedle diskontinuity však můžeme prokázat i kontinuitu myšlenkového odkazu zejména v opakovaných návratech klíčových ekleziologických a sakramentologických témat. I. oddíl sněmovního vyjádření chce tedy církev upozornit, že důležitou podmínkou pravdivého myšlení o otázkách víry je správná interpretace významů klíčových pojmů v odpovídajících dobových souvislostech i historických proměnách, a proto je třeba důsledně usilovat o to, aby v rámci souhrnného pojmu husitské teologie byly uvedené rozdíl kvalifikovaně rozlišovány.

V tomto rámci je nutno vnímat i úsilí o uzdravení historické paměti, které vyvíjejí naši ekumeničtí křesťanští partneři. Správné pochopení takových aktů, jakými jsou například revize procesu M. J. Husa a jeho prohlášení za reformátora církve ze strany Římskokatolické církve, je podmíněno zejména odborným historickým studiem, které by mělo být našemu církevnímu společenství vhodně zprostředkováno. V ČČSH vychází zájem o Husa z jeho svědectví o Kristu. Kritické zkoumání Husovy osobnosti není s tímto křesťanským zájmem v rozporu, protože hlubší poznání historické pravdy nás vede k citlivějšímu vnímání ideje následování Krista.

Jádro II. oddílu se týká přístupu ČČSH k nedávné minulosti, poznamenané velkou mírou bezpráví. V dokumentu je zdůrazněna teze, že moment pokání za selhání minulosti je nutno vždy promyšlet v reálných souvislostech, daných historickými fakty. Tento princip platí obdobně i pro vztah novodobě přijaté husitské identity ČČSH k historickému husitství. Nyní často připomínaný zjednodušený obraz historického husitství, zdůrazňující jednostranně jeho momenty revolučního násilí, je nesporně ovlivněn připomínkou ideologické manipulace ze strany bývalého domácího totalitního režimu. V protikladu k předchozí revoluční rétorice zde vzniká druhý extrém, který například opomíjí otázku oprávněnosti obrany husitů proti agresí křížových výprav. Starší zneužití pojmů tak vyvolává další zkreslení. Problematice ideologické manipulace s lidmi by proto měla být věnována zvláštní pozornost, zejména v sou-

vislosti s tématem krize odpovědnosti křesťanů za konkrétní práci svých náboženských obcí i za dílo celého církevního společenství.

Období nesvobody, rámcově vymezená v textu, mají své specifické i shodné rysy. V 50. letech překonávala církev jiné překážky než za nacistické okupace. Totalitní stát užíval k omezování činnosti církve po roce 1968 poněkud odlišných metod než na konci 50. let. Zmíněné překážky byly ve svém souhrnu spjaty s averzí vůči všemu křesťanskému a postupně se podílely na pozvolném oslabování intenzity působení církve. Na otázku proč k tomuto stavu došlo, nalezneme tedy celou řadu odpovědí. V současnosti nad dozníváním dílčích překážek, pocházejících z minulosti, převažuje základní problém překonání aktuálního generačního zlomu, spjatého s ukončením předchozího dějinného období, v němž hledání pravdivého obrazu minulosti má své důležité místo.

Historická sekce VIII. sněmu volí v tomto vyjádření záměrně formu určitého programového prohlášení, které zaměřuje pozornost církve zejména k vymezeným sondám do církevní historie a spíše motivuje k dalšímu bádání, než aby předem vyslovovalo zásadní soudy. Souhrnnému pohledu na minulost musí předcházet řada dílčích studií, jejichž vznik je dlouhodobým procesem a potřebuje cílevědomou podporu materiální i organizační. Historická sekce navrhuje toto vyjádření po zkušenostech s nerealizovaným návrhem minulého VII. sněmu „Církev československá husitská v životě naší vlasti“ z roku 1991, který byl koncipován jako základní orientačně vzdělávací text. Tento text byl na příručku církevních dějin příliš krátký, na sněmovní dokument však příliš rozsáhlý. Jeho dalším nedostatkem byla skutečnost, že se nevyjadřoval ke složitému vývoji po roce 1945, bez jehož postžení nelze pochopit současnost.

Historická sekce se obrací na celou církev i na její reprezentaci ve sněmovním shromáždění s výzvou, aby vzala toto vyjádření za své a vyplnila tak citelnou mezeru ve své koncepční práci. Posledním schváleným historicky zaměřeným sněmovním dokumentem byl totiž dříve zmíněný text o husitské tradici z roku 1981. Od té doby se církev problematikou své historické reflexe v žádném zásadním prohlášení nezabývala.

SNĚMOVNÍ PROHLÁŠENÍ HISTORICKÉ SEKCE NAUKOVÉHO VÝBORU O BIBLIOGRAFII K HUSOVI, ČESKÉ REFORMACI A K DĚJINÁM ČČSH

Druhé zasedání VIII. sněmu ČČSH v roce 2001 přijalo dokument „Odkaz minulosti pro dnešek – ČČSH k proměně času“. Tento dokument ve své 1. kapitole uložil naší církvi, aby výkladu teologických pojmů reformačního myšlení v jejich historických souvislostech a vývojových významových posunech věnovala zvýšenou péči ve formě vědecké i popularizační práce.

Ve 2. kapitole dokumentu sněm zdůraznil potřebu odborného studia dějin vlastního církevního společenství zejména v obdobích nesvobody v soudobých českých dějinách. Při tom sněm upozornil na význam záchrany historických pramenů vztahujících se k těmto dějinám. Sněm vyzval církev, aby uvedenou činnost všestranně podpořila.

V důvodové zprávě pak sněm nastínil vhodný postup odborného studia směřující od dílčích kratších prací a monografií k souhrnným syntetickým pracím.

Historická sekce předkládá sněmu výběrovou bibliografii prací věnovaných tématům, která nastínil zmíněný sněmovní dokument z roku 2001, i jejich širšímu historickému kontextu. Jedná se tedy zároveň o bilanci historické práce v naší církvi v letech 2001–2013. Z předkládané bibliografie je vidět, že se v pracích našich historiků podařilo vytvořit jak širší základnu dílčích studií, tak i kompaktnější přehled dějin naší církve v souhrnné publikaci. Při tom hrály významnou roli rozsáhlé knižní monografie, které mapovaly větší úseky dějin naší církve. Tato bibliografie je otevřeným soupisem, který uvítá rozšíření o práce dalších autorů. Vlastní bibliografie je publikována v digitální podobě na internetových stránkách ČČSH, na adrese www.ccsch.cz

Je třeba konstatovat, že historické práci v církvi poskytovalo programově podporu ústředí ČČSH i Husitská teologická fakulta UK, zejména v ediční řadě Pontes Pragenses. Zároveň je vhodné připomenout, že většina prací citovaných v bibliografii se opírá o pramennou základnu, kterou obětavě poskytoval Ústřední archiv a muzeum ČČSH i archivy jednotlivých diecézí.

Říjen L. P. 2014

PhDr. et Mgr. Bohdan Kaňák, Ph.D.
předseda historické sekce naukového výboru

CÍRKEV ČESKOSLOVENŠKÁ HUSITSKÁ VE VZTAHU K EKUMENĚ

Preamble

Sněmovní dokument „Církev československá husitská ve vztahu k ekumeně“ vyjadřuje vztah CČSH k ekumenismu v rovině teologické i praktické. Není úplným podáním teologie, učení a směřování CČSH ani výčtem všech aktivit CČSH v její praxi. Cílem dokumentu je naznačit teologická východiska ekumenického směřování CČSH a poukázat na jejich vyústění v praxi CČSH, která se od svého počátku profiluje jako ekumenicky otevřená. Může proto sloužit jak pro informaci o nynějším postoji CČSH k ekumenismu, tak poskytnout i částečný vhled do utváření tohoto současného postoje. Klade si proto též za cíl obeznámit čtenáře s širší ekumenického záběru CČSH, včetně naznačených perspektiv do budoucnosti, byť ve svých základech.

Dokument je výchozím pro další ekumenické směrnice CČSH i formulaci ekumenických úkolů do nadcházejících let. Jako každý dokument CČSH, je i tento dobově podmíněn. Je výpovědí současné generace s odkazem na generace předešlé, generace, která vnímá potřebu vyjádření vlastních pozic v současném náboženském pluralismu.

Již svým názvem poukazuje předkládaný dokument na vztažnost, jež je základem každé ekumenické spolupráce. Mnoho paragrafů dokumentu se staví dialogicky k dalším církvím a náboženstvím. Poukazují na společné prvky, ale i hranice dialogu z pohledu CČSH. Zároveň je však v dokumentu zřejmé, že se CČSH snaží o otevřený dialog a spolupráci všude a se všemi v míře, v níž je to z jejího pohledu možné a potřebné. Takový dialog vede k jednotě ve smířené různosti a pokojnému spoluzití všech lidí na zemi.

Na dokumentu pracovali členové a přizvaní hosté Ekumenicko-zahraničního sněmovního výboru CČSH v uvedených letech:

Prof. ThDr. Zd. Sázava (2004 - 2005), předseda EZSV do r. 2005

Mgr. Hana Tonzarová, Th.D. (2004 – 2012), předsedkyně EZSV od r. 2005 do t.č.

ThDr. Světluše Košíčková (2004 – 2012), místopředsedkyně EZSV od r. 2005 do t.č.

Mgr. Jana Krajčířiková (2004 – 2012), místopředsedkyně do r. 2004, tajemnice od r. 2005 do t.č.

Mgr. Alena Naimanová (2004 - 2012)

Mgr. Rudolf Němec (2004 - 2011)

Mgr. Jaroslav Mencl (2004 – 2007)

Mgr. Iva Pospíšilová (2004 - 2012)

ThDr. Jiří Silný (2004 – 2012)

Mgr. Kristýna Mlýnková (2005 - 2012)

Mgr. Kateřina Děkanovská, Ph.D. (2007 – 2012)

Mgr. Michaela Kajlíková j.h. (2011 – 2012)

Mgr. Vladimír Moravec j.h. (2011 – 2012).

II. EKUMENICKÝ ROZMĚR ŽIVOTA ČČSH

1. Biblicko-teologická východiska

1. 1. Církev československá husitská usiluje o jednotu¹ na základě vzájemné lásky a pokoje,² jimiž je Duchem Kristovým obdarována.³ Kristovu příkazu lásky⁴ rozumí jako široce ekumenickému principu, který chce uplatňovat uvnitř církve i ve vztahu s dalšími církvemi, náboženstvími i lidmi dobré vůle.⁵ Lásky jako dynamický vztah je základem jednoty,⁶ která není a nemůže být uniformní, ale nalézá své vyjádření ve sjednocení v Kristu.⁷ Obraz jednoho těla s mnoha rozdílnými údy, jehož hlavou je Kristus,⁸ vztahuje na společenství církve místní, organizované i Boží. Zavazuje se tak k dialogu směřujícímu ke smíření a spolupráci,⁹ oceňování druhého¹⁰ a společné službě Pánu v tomto světě.¹¹ Ve víře, že v Kristu se stává člověk novým stvořením,¹² chce přispívat k překlenutí bariér, které narušují smířenou jednotu údů Kristovy církve.¹³ Současně vyznává i svůj podíl na vytváření těchto bariér v prosbě o odpuštění. Boží odpuštění ji vede k ochotě odpouštět¹⁴ a naplňovat zákon Lásky ve vztahu k druhým obětavou službou,¹⁵ milosrdenstvím¹⁶ a laskavostí.¹⁷

2. Historicko-teologická východiska

2. 1. Církev československá husitská se zrodila v r. 1920 jako významné eklesiální vyústění modernistických a reformních snah katolicismu v Evropě. Ve své praxi a myšlení se inspirovala dědictvím východního křesťanství věrozvěstů Cyrila a Metoděje a navázala na odkaz české (první) reformace¹⁸ v reflexi děl Mistra Jana Husa a jeho pokračovatelů v dalším náboženském vývoji. Od svého vzniku se inspiruje myšlenkami světové a evropské teologie napříč konfesemi a klade důraz na interpretaci Písma srozumitelnou současnému člověku. Její zakladatelé vytyčili vyzdvižením normy Ducha Kristova, jenž se zpřítomňuje při bohoslužbě při čtení Písma, v kázání a eucharistii, základní ekumenický princip, podepřený též zásadou svobody svědomí. Duchem Kristovým pak – podle pojmového určení církve – má být

¹ J 17,21.

² Ef 4,3.

³ J 15,9; J 20,21-22.

⁴ Mk 12,29-31 (Mt 22,37-39; L 10,27).

⁵ J 13,34-35; J 15,12; J 15,17; Ř 13,8-10; Ef 5,1-2.

⁶ Ef 4,2b-6; Ko 3,14, Fp 2,1-2.

⁷ J 15,10; J 17,21; 1K 11,11-12; Ga 3,28; Ř 10,12; 1K 12,12-14; Ko 3,11.

⁸ Ř 12,4-5; 1K 12,12-26; Ef 4,15-16.

⁹ ČČSH se hlásí k modelu jednoty v usmířené mnohosti.

¹⁰ Ř 12,10; 1K 10, 24; Fp 2,3.

¹¹ J 17,18, Mt 28, 19-20; Ř 15,2; Fp 2,4.

¹² Ga 3,26-29; Ko 3,11.

¹³ Ef 2,14.

¹⁴ Mt 18,23-35, Mt 6,12.14-15; 1K 13,5; Ko 3,13.

¹⁵ Mt 25,40; J 13,14-15.

¹⁶ L 10,25-37.

¹⁷ Mt 6,14-15; Mk 11,25; L 10, 37; Ef 4, 32.

¹⁸ 14. - 15. století.

naplňována i společnost k její duchovní a morální obrodě. Církev československá husitská usiluje i v dnešní společnosti o obnovu víry podle novozákonních principů a hledá Boží vůli pro každý čas a každou společnost. Tento úkol chce jako křesťanská církev naplňovat ve spolupráci se všemi k tomu odhodlanými.

3. Ekleziologická východiska

3. 1. Církev československá husitská vyznává, že podstatou církve¹⁹ je účast na Kristu a jeho díle v obecenství víry, naděje a lásky, které se uskutečňuje ve sborech jednotlivých církví, ale též ve společenství věřících z různých církví.²⁰ Toto společenství je možné, protože CČSH patří spolu s ostatními křesťanskými církvemi k jedné²¹ svaté,²² apoštolské²³ a obecné církvi.²⁴

3. 2. Vznik církví za určitých kulturně dějinných podmínek a jejich trvání vidíme jako odpověď na Boží povolání k plnosti křesťanského svědectví a čistotě víry, které se neomezuje jen na jednu formu církevního života.²⁵ Tento proces provázají i lidská selhání, která stále bolestně pociťujeme, avšak nejsou nepřekonatelná. Modlitbou, rozhovorem a spoluprací lze dojít ke smíření a k jednotě v rozmanitosti.

3. 3. Od svého vzniku považuje CČSH vytváření a pěstování dobrých vztahů s ostatními církvemi za svůj důležitý úkol.²⁶ Vyznává, že církve mohou přispívat

¹⁹ Základy víry CČSH – přijaté na 1. zasedání VI. sněmu v roce 1971, (vyd. ÚR CČSH 1975; dále také ZV či Základy víry), hovoří o církvi ve třech aspektech. 1) **Boží církev** (ZV, ot. 5 a 6-11) označuje obecenství všech pokřtěných a ospravedlněných věřících s Bohem v Kristu a Duchu svatém. Tím je označena univerzální (obecná) církev. 2) **Místní obec** (ZV, ot. 5 a 8) označuje konkrétní společenství věřících na určitém místě. Účast na Boží církvi je možná jedině prostřednictvím účasti na místní obci. 3) **Organizovaná církev** (ZV, ot. 16-21) označuje dějinnou podobu církve (denominace, instituce). Organizovaná církev je sloučením Boží církve a církevní organizace (ZV, ot. 22). Zatímco „**Boží církev je obecenství živých osob v Kristu ovládané Duchem svatým a žijící láskou, je církevní organizace, obepínající část Boží církve, dílo lidské užívající církevního práva...**“ (cit. ZV, ot. 21). „Boží církev a organizovanou církev nelze od sebe oddělovat ani navzájem ztotožňovat. Organizované církve nejsou ani jednotlivé ani v souhrnu totožné s církvi Boží, ale Boží církve v nich žije jako duchovní obecenství...“ (cit. ZV, ot. 18).

²⁰ „I shromáždění křesťanů různého vyznání je Boží církvi, protože obce, z nichž přicházejí, jsou obcemi církve Boží.“ Základy víry odd. I., ot. 10. „Jedinost Boží církve se má projevovat jednotou všech jejích obcí ve víře, naději a lásce.“ Základy víry, odd. I, ot. 11.

²¹ „Boží církev jest jedna, ale žije pouze v útvarch místních obcí.“ Základy víry, odd. I. ot. 5.

²² „Boží církev je nazývána svatou proto, že je to lid zvláštní, Bohem oddělený a posvěcený k jeho službě, cti a slávě.“ Základy víry, odd. I, ot. 39.

²³ Základy víry, předmluva – Nicejsko-caříhradské krédo je jedním z pramenů víry.

²⁴ „Boží církev je nazývána obecnou proto, že jako jedna je poslána ke všem národům a lidem, aby jim zvěstovala evangelium a aby je přiváděla ke spáse v Kristu.“ Základy víry, odd. I, ot. 41, podobně Z. Trtík: *Slovo víry*, Blahoslav, Praha 1965; R. Medek: *Katechismus*, Blahoslav, Praha 1990, str. 127.

²⁵ „Více církví než jedna je proto, že **jednostranná a slabá přirozenost lidská** nedovede plně nábožensky a mravně **pochopiti a uskutečniti bohatost a životnost evangelia Ježíšova jednou formou** církevní. Nemá tedy **žádná církev** od Ježíše Krista práva nazývat se jedině pravou na úkor jiných.“ A. Spisar: *Učení církve československé*, Blahoslav, Praha 1954, str. 30.

²⁶ Srv. H. Tonzarová, „Církev československá husitská v ekumenických vztazích,“ in: Kolektiv: *90 let Církve československé husitské*, Blahoslav, Praha 2010, str. 239 – 268.

svými zvláštními důrazy k duchovnímu bohatství jedné Boží církve.²⁷ CČSH si uvědomuje, že duchovní a mravní obrody²⁸ nelze dosáhnout bez spolupráce s jinými církvemi.²⁹

3. 4. CČSH od počátku chápe zásadu svobody svědomí jako odpovědnost jednotlivce i církevního společenství za svůj život víry a způsob následování Ježíše Krista. To ji vede k ekumenické otevřenosti v respektování věrouky a řádů jiných křesťanských církví a ke snaze porozumět jim v Duchu Kristově. CČSH vidí svůj úkol v oslavě Boha a ve službě bližním spolu s ostatními církvemi. Slouží také těm, kdo se ptají po Bohu, ale v jiných církvích svůj duchovní domov nalézt nemohou.³⁰ Jsme Pánu Bohu vděční za ty, které povolává do společenství svého lidu v CČSH. Nebráníme však současně těm, kteří se svobodně rozhodli ke vstupu do jiných církví.

4. Slovo Boží - Písmo - tradice

4. 1. Slovo Boží, dosvědčené Písmem Starého a Nového zákona³¹ je východiskem a normou veškeré tradice CČSH, která navazuje na odkaz tradice starokřesťanské, cyrilometodějské, husitské, bratrské a další reformační.³² K porozumění Božímu Slovu chce CČSH přispět svou teologickou činností rozvíjenou v ekumenickém dialogu.

4. 2. Apel biblického obrácení a následování Krista vztahuje CČSH sama na sebe ve svých jednotlivých údech s vědomím, že jen tak je schopna láskyplného soužití ve společenství církve i v interakci s dalšími církvemi.

4. 3. S úctou k Mistru Janu Husovi a všem svědkům, kteří v odvolání ke Kristu a na Krista prokázali svou oddanost a statečnost i za cenu zmaření svého života, chce i CČSH nést živý odkaz oddané víry v Krista do všech oblastí lidského života.

4. 4. Hlavními pilíři při tvorbě učení CČSH jsou ve vzájemné interakci Písmo, tradice a vlastní náboženská zkušenost. Písmo jako tradice je základem a normou každé další křesťanské tradice i náboženské zkušenosti.

4. 5. CČSH neztotožňuje Písmo se Slovem Božím, ale naslouchá Slovu Božímu skrze Písmo. Proto se CČSH věnuje od svého vzniku výkladu Písma, jenž se projevu-

²⁷ Každá církev může přispět k duchovnímu bohatství jedné Boží církve svým zvláštním důrazem na některou stránku života Boží církve v ostatních církvích opomíjenou. *Základy víry*, odd. I., ot. 30.

²⁸ „Církev československou husitskou tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké Duchem Kristovým.“ „Pojmové určení CČSH – formulováno od počátku CČSH,“ in: *Základy víry*, Předmluva, str. 6.

²⁹ Z. Trtík: *Cesta k Bohu*, Praha 1947, str. 100 – 101.

³⁰ Z. Trtík: *Cesta k Bohu*, Praha 1947, str. 100 -101. Srv. ZV, I, 42: „O Československé církvi věříme, že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a beznaději...“

³¹ „Ducha Kristova budí v nás Bůh spisy Nového zákona, hlavně evangelií, jež jsou pro nás v CČS ze všech projevů křesťanské náboženské zkušenosti především směrodatné v náboženství a mravnosti.“ A. Spisar: *Učení Církve československé*, str. 5. Srv. *Základy víry*, Předmluva, str. 4.

³² „Pramenem její víry, zvěsti, nauky a jejího poslání je slovo Boží, dosvědčené Písmem a křesťanskou tradicí, zvláště starokřesťanskou, cyrilometodějskou, husitskou, bratrskou a vůbec reformační, kriticky vykládanou podle nauky Církve československé husitské.“ *Ústava CČSH*, Hlava I, Článek 1 a). *Prameny víry: Písmo, AP a NC, Čtyři pražské artikuly. Základy víry*, Předmluva, Ústřední rada CČSH, Praha 1983, str. 15.

je i ve zvěstování církve slovem a životem. CČSH vykládá Písmo v kontextu s různými teologickými školami i vědeckými poznatky současného světa a aktualizací výkladu chce přispívat – společně s dalšími církvemi a lidmi dobré vůle – i k vytváření etických norem a k podpoře prosazování hodnot Božího království ve společnosti.

5. Víra

5. 1. Víra je odpověď Božího lidu na dar milosti a lásky, kterým Bůh obdarovává jednotlivce i společenství ve stvoření, ve vykoupení Pánem Ježíšem Kristem a v posvěcení Duchem svatým.³³

5. 2. Svě povolání od Boha být Tělem Kristovým uskutečňuje Církev československá husitská pod vedením Ducha svatého, dárce mnoha charismat.³⁴ Směřuje k plnému společenství různých církví s Kristem, který je jim Pánem a Spasitelem.³⁵ Rozhovor a sdílení lásky uvnitř Boží Trojice je podnětem k rozhovoru a sdílení Božích darů uvnitř, ale i vně vlastní církevní organizace.³⁶ Děje se tak zvěstováním evangelia, vysluhováním svátostí, modlitbou, službou potřebným a společenstvím v lásce Kristově.

5. 3. Víra CČSH je trojiční. V bohoslužebné praxi CČSH užívá Velké vyznání víry,³⁷ ale také Apoštolské a Nicejsko-cařihradské vyznání a pro katechetické účely Malé vyznání víry CČSH.³⁸ K věroučným pramenům CČSH patří také Čtyři pražské artikuly a Česká konfese.³⁹

6. Svátosti

6. 1. Ve svátostech zpřítomňuje Bůh skrze Ducha svatého spásné dílo Ježíše Krista, který se sám člověku dává a je vírou přijímán. Smyslem a cílem svátostného dění je sjednocení s Kristem Ukřižovaným a Vzkříšeným ve společenství věřících a v dané životní situaci. V CČSH je udělováno sedm svátostí, z nichž křest, biřmování a svěcení kněžstva jsou platné po celý život.

6. 2. Křest chápe CČSH jako včlenění do církve – Kristova Těla a jeho spásného díla. Po náležitě přípravě katechumenů, jejich rodičů a kmotrů křtí děti i dospělě politím nebo ponořením do vody se slovy: N., křtím tě ve jméno Otce, Syna a Ducha

³³ *Stručný komentář k Základům víry a některým jejich formulacím, část I.*

³⁴ „Dílem Ducha svatého v nás je, že... obdaruje nás duchovními dary a posílá nás ke službě a svědectví ve světě.“ *Základy víry*, odd. III, ot. 160.

³⁵ „Dokonalé jednoty s Bohem doufáme i my z milosti dosáhnouti v království Božím v slávě skrze Ježíše Krista svého Spasitele a svrchovaného Pána.“ *Základy víry*, odd. III, ot. 129.

³⁶ „Každá církev může přispět k duchovnímu bohatství jedné Boží církve svým zvláštním důrazem na některou stránku života Boží církve v ostatních církvích opomíjenou.“ *Základy víry*, odd. I, ot. 30.

³⁷ Velké vyznání víry CČSH vzniklo ve specifických podmínkách a je osobitou interpretací Nicejsko-cařihradského vyznání z hlediska nauky CČSH.

³⁸ A. Spisar: *Učení Církve československé*, Blahoslav, Praha 1931.

³⁹ Srov. (ed.) Rudolf Řičan a kol.: *Čtyři vyznání. Vyznání augsburské, bratrské, helvetské a české se čtyřmi vyznáními staré církve a se čtyřmi články pražskými*, Praha 1951, s. 27-52; s. 265-306.

svatého.⁴⁰ Uznává křest jiných církví takto udělený a nekřtí znovu ty, kteří jej přijali v jiných církvích, ať už se tak stalo v jejich dětství nebo dospělosti.⁴¹

6. 3. Svátost pokání je darem Božího odpuštění, přijatého po vyjádření lítosti, změny smýšlení a rozhodnutí žít nově v Kristu na základě Božího zaslíbení, které zvěstuje vysvěcený kněz.⁴² CČSH se nepovažuje za dokonalou ani ve svých věřících ani ve své službě, a proto se sklání před Bohem ve víře, že Bůh sám očistí a posvětit vztahy ve všech oblastech, včetně vztahů mezi církvemi. Proto CČSH neodmítá udělení této svátosti ani kajícím z dalších církví.

6. 4. CČSH vnímá svátost večeře Páně jako svátostný hod lásky, v němž se své obci zpřítomňuje Bůh ve svém Synu. Pro svátost večeře Páně v CČSH jsou konstitutivní slova ustanovení Páně, pronesená nad chlebem a vínem vysvěceným knězem předsedajícím věřícímu shromáždění, a modlitba k Duchu svatému.⁴³ Osobní přítomnost Krista a jeho spásného díla při večeři Páně má charakter tajemství. CČSH dospěla k vlastnímu vyjádření tohoto tajemství, které patří k základu její identity. Současně však respektuje i jiná vyjádření. Rozdílnost ve výkladu Kristovy reálné přítomnosti nevnímáme jako překážku ke společnému slavení a přijímání této svátosti mezi křesťany různých církví a tradic. V CČSH je k večeři Páně zván každý pokřtěný věřící.

6. 5. Ve svátosti biřmování uděluje Duch svatý duchovní dary pokřtěnému, ve víře vzdělanému křesťanu a upevňuje jeho rozhodnutí sloužit jimi v určitém církevním společenství.⁴⁴ Tak ji i CČSH uděluje svým členům. Svátost biřmování a konfirmaci udělené ordinovaným služebníkem v jiné církvi uznává CČSH za platné. Konfirmace nevyklučuje případné přijetí svátosti biřmování.

6. 6. Svátost manželství si před Bohem udělují za asistence kněze nebo jáhna a účasti dvou svědků muž a žena tím, že si vzájemně slibují manželskou lásku, vēr-

⁴⁰ „Křest je svátost první duchovní obrody, v níž Duch svatý přivtěluje křtěnce jednou pro vždy k Boží církvi a osvojuje mu milost Kristova křtu, kříže a vzkříšení.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 312. „Zevní úkon křtu záleží v lití vody na temeno hlavy a ve výroku: Já tě křtím ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 313. „Polití vodou a pronesení křestní formule: duchovní: N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ Agenda CČSH, Praha 2006, str. 28, 32, 39.

⁴¹ CČSH uzavřela r. 1991 s ČCE Dojednání o vzájemném uznání křtu a r. 1994 s ŘKC Dohodu o křtu.

⁴² „Zevní úkon pokání záleží v tom, že duchovní klade otázky, na něž obec odpovídá přiznáním hříchů, vyznáním lítosti a slibem nápravy, a modlí se s duchovním za odpuštění.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 334. „Obřad tvoří: Čtení Písma a zvěstování, doznání hříchů, modlitba, rozhršení a požehnání.“ Agenda CČSH, str. 57-63.

⁴³ „Večeře Páně je svátostný hod lásky, v němž je se svou obcí neviditelně přítomen její ukřižovaný, vzkříšený a oslavený Pán, aby ji slovem Písma svatého spravoval, Duchem svým posvěcoval a láskou svou sjednocoval, a tak k sobě připoutával k věčnému obecenství v království Božím.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 322.

⁴⁴ „Biřmování je svátost, v níž Duch svatý oživuje a upevňuje víru pokřtěného, který byl řádně vzdělán v evangeliu, činí z něho uvědomělý úd Boží církve skrze vyznání víry a slib věrnosti evangeliu a obdařuje ho radostí a nadšením Kristova vyznavače.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 320. „Zevní úkon biřmování záleží v tom, že duchovní, který svátost vysluhuje, klade biřmovanci na hlavu ruce a žehnaje mu křížem na čele, praví: Přijmi dary Ducha svatého. Amen.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 321.

nost a oddanost a odevzdávají svůj vztah Bohu.⁴⁵ Podmínkou přijetí svátosti manželství v CČSH je víra, křest a zpravidla příslušnost k CČSH alespoň jednoho z partnerů. CČSH uznává platnost této svátosti i v případě, že byla udělena v jiné církvi. Soužití věřících různých vyznání nebo věřícího s nevěřícím je pro partnery i jejich rodiny náročné, ale pod Božím vedením i obohacující, a proto přijímá CČSH takový pár s láskou a ochotou jej na této cestě podepřít. Ohledně křtu dětí, vzešlých z tohoto manželství, nezavazuje CČSH snoubence žádným slibem, ale povzbuzuje je ke křesťanské výchově dětí, při níž nabízí svou pomoc. Duchovní CČSH může spolupůsobit i vést svátostný obřad v případě nastávajícího smíšeného manželství společně s duchovním jiné církve.

6. 7. Ve svátosti útěchy nemocných jde o přijetí duchovní i tělesné posily od Pána Boha prostřednictvím modlitby a znamení kříže, které udílí kněz nebo jáhen.⁴⁶ V krajních situacích života, na prahu pozemského života a smrti, je zvláště blízká všeobjímající Boží náruč. Proto CČSH neodmítá udělení této svátosti nikomu, kdo o to požádá, a svým věřícím nebrání, aby přijali tuto svátost tam, kde je pro ně dostupná.

6. 8. Svátost svěcení kněžstva má svůj základ ve všeobecném kněžství všech pokřtěných v Krista stejně jako v povolání Božím ke zvláštní službě Bohu uprostřed bratří a sester.⁴⁷ Pravým knězem Božího lidu je obětovaný, vzkříšený a oslavený Ježíš Kristus.⁴⁸ Ve víře vzdělaný a osvědčený muž nebo žena přijímá zmocnění Duchem svatým ke službě svátostné, zvěstovatelské a pastýřské⁴⁹ celým svým životem. CČSH uznává za rovnocennou a platnou službu duchovních a kazatelů ordinovaných v jiné církvi. Žádá-li o trvalou službu v CČSH duchovní, který již přijal svátost svěcení kněžstva v jiné církvi, není mu tato svátost znovu udělována. CČSH se nezavírá ani dohodám o možnosti příležitostného nebo i dlouhodobého působení v CČSH těch duchovních, kteří byli ordinováni v církvích, které ordinaci nechápu jako svátost.

7. Modlitba a bohoslužba církve

7. 1. Bohoslužba církve odpovídá na službu Boha člověku. Začíná v přinášení

⁴⁵ „Manželství je svátost, v níž se muž a žena v lásce navždy spojují a jsou Duchem svatým posvěcováni, aby byli Božím obrazem v Kristu, nástrojem Stvořitele ke vzniku nových lidských bytostí a základem rodiny podle Boží vůle.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 337. Agenda CČSH, str. 70 – 76. Zevní úkon této svátosti – *Základy víry*, ot. 338.

⁴⁶ „Zevní úkon této svátosti záleží ve čtení z Písma svatého, v modlitbách přítomných a znamenání nemocného křížem.“ *Agenda CČSH*, str. 88, 90. *Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie*, CČSH, Praha 2004; *Liturgické modlitby podle období církevního roku*, ÚR CČSH, Praha 1992, str. 10 – 52.

⁴⁷ „Svěcení kněžstva je svátost, v níž Boží církev na modlitbách přenáší služby svého kněžství na osoby způsobilé a osvědčené, a v níž Duch svatý přistupuje ke svěcení, aby dokonal jeho vnitřní povolání ke kněžskému poslání.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 342.

⁴⁸ *Řád duchovenské služby CČSH*, Preambule, Praha 2010.

⁴⁹ „Jsou to služba slovem Božím, služba svátostná a služba pastýřská.“ *Řád duchovenské služby CČSH*, Preambule.

sebe sama jako živé oběti⁵⁰ v každodenním životě a vrcholí v liturgii církve, kterou CČSH chápe jako součást oslavy, v níž všechno stvoření chválí Boha.

7. 2. V intencích Ježíšovy „Velekněžské modlitby“⁵¹ se v bohoslužebné části Tužby výslovně modlí za společenství jiných církví a vzájemnou spolupráci církví. V části Sjednocení vyjadřuje sounáležitost v Kristu s křesťany všech dob všude na světě.⁵²

7. 3. Jednotu s církví obecnou vyjadřuje tradiční stavbou liturgie i jednotlivými prvky, např. vyznáním víry (příležitostně i NC a AP) a modlitbou Páně.

7. 4. Základním pilířem duchovního růstu a obnovy církve i života jednotlivce je modlitba v intencích Kristových slov v Getsemanské zahradě: „Ne jak já chci, ale jak Ty chceš“⁵³.

7. 5. Společnou modlitbou s křesťany dalších církví vyjadřuje CČSH sounáležitost se všemi křesťany v Kristu. CČSH nevyklučuje společné modlitby či meditace s dalšími náboženstvími.

8. Perspektivy ekumenické spolupráce

8. 1. Kontakty, rozhovory a spolupráci s církvemi v České republice i v zahraničí považuje CČSH za velmi důležité pro svůj rozvoj a setrvání ve zdravém učení. Znamenají i efektivní obranu vůči jednostrannostem. CČSH podporuje spolupráci církví v oblasti vzdělání, kultury, diakonie, mezináboženského dialogu a další služby světu. Snaží se vytvořit podmínky a ve svých ekumenických rozhovorech směřuje k tomu, aby si církve navzájem uznaly křest, svátost večeře Páně a ordinovaný úřad a dospěly k intercommunii. K rozvoji ekumenických vztahů chce i nadále aktivně přispívat, překonávat překážky a nedorozumění. CČSH si je vědoma, že jedině sdílením svých darů v rodině církví bude dobře naplňovat své poslání od Pána Boha.

⁵⁰ Ř 12, 1; Srv. Zpěvník CČSH, Blahoslav, Praha 2005, str. 644.

⁵¹ J 17, 21.

⁵² Srv. „Liturgie CČSH Dr. Karla Farského,“ in: Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie.

⁵³ Mt 26, 39; srv. Mk14, 36; L 22,42.

II. EKUMENICKÁ PRAXE ČČSH

1. Společné svědectví a služba

1. 1. ČČSH se na základě svých biblicko teologických a ekleziologických východisek podílí s dalšími církvemi na společném zvěstování Božího Slova ve společnosti.

1. 2. Od svého vzniku⁵⁴ až do současnosti se aktivně účastní ekumenických shromáždění a jednání na všech úrovních (místní, národní, evropské, světové), pracuje v ekumenických organizacích a podílí se i na jimi vedených ekumenických projektech, prostřednictvím nichž se uskutečňuje svědectví a služba církvi ve vzájemné spolupráci.

1. 3. Zapojuje se do ekumenických sociálních a diakonických aktivit a vysílá ke společné službě ze svých řad své služebníky a to i do tzv. specifických služeb v nemocnicích, věznicích a Armádě ČR.⁵⁵ Zapojuje se do ekumenicky organizované pomoci při humanitárních katastrofách (povodně ad.). Spoluprovozuje (s Římskokatolickou církví a Českobratrskou církví evangelickou) první ekumenický hospic v ČR. Ekumenicky otevírá také svůj první diakonicko-vzdělávací a misijní zahraniční projekt „Afrika Africe“.⁵⁶ Rovněž i další diakonické projekty ČČSH jsou ekumenicky otevřené.⁵⁷ Participuje i na dalších ekumenických projektech, které mají diakonický, evangelizační a misijní rozměr. Spolupracuje s ostatními církvemi rovněž v oblasti kultury a účastní se i společné práce mediální.

1. 4. Iniciuje ekumenickou spolupráci na všech úrovních svého života. Podporuje ekumenickou spolupráci i formou přes-hraničních partnerství náboženských obcí,

⁵⁴ Od svého vzniku se Církev československá husitská účastnila ekumenického hnutí: první patriarcha ČČS(H) K. Farský se účastnil v r. 1925 prvního zasedání konference Life and Work, do níž se zapojila ČČS svou aktivní prací, která vyústila ve spolupráci ve Světové radě církví (SRC), kam ČČS(H) vstoupila po změně preambule v r. 1964 - a v souvislosti s tím i do Ekumenické rady církví (ERC) v ČR, (kde vykonával tajemnickou funkci od r. 1966 - 1984 prof. M. Salajka) - za patriarchátu M. Nováka, který se účastnil v r. 1959 i ustavujícího zasedání Konference evropských církví (CEC) v Nyborgu. Ve všech třech výše zmíněných ekumenických organizacích je ČČSH stále členkou a účastní se práce v jejich komisích i práce na jejich vedení: (1998 - 2007 Jana Krajčírřiková - členka ÚV a VV SRC, 2007 - dosud Kristýna Mlýnková - členka ÚV SRC; 1997 - 2009 H. Tonzarová - členka ÚV a do 2003 i Prezidia CEC; 2009 - dosud K. Děkanovská členka ÚV a Prezidia CEC) (Od r. 1930 byla ČČS(H) i členkou IARF (Mezinárodní asociace pro svobodu náboženství), definitivní rozloučení s IARF bylo dokonáno VI. řádným sněmem ČČSH v r. 1971, jímž byl potvrzen vývoj k biblické a ekumenické orientaci ČČS(H), která zde přijala rovněž i své jméno „husitská“ a Základy víry ČČSH.) V r. 1994 vstoupila ČČSH do Leuenberského společenství církví, které přijalo v r. 2003 název: Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE/CPCE). Je také členkou Ekumenické akademie Praha.

⁵⁵ Na základě smlouvy ERC a ČBK s Ministerstvem obrany ČR vysílá ČČSH do služby vojenské kaplany a na základě obdobné smlouvy s Ministerstvem vnitra ČR kaplany vězeňské. Vysílá ke službě i nemocniční kaplany, jejichž ekumenická služba by měla najít své zakotvení ve smlouvě ERC s Ministerstvem zdravotnictví ČR.

⁵⁶ Projekt Afrika Africe Pražské diecéze ČČSH umožňuje studentům z 2. největšího slumu v Nairobi (Keňa) přístup ke vzdělání; vzniká zde také v ekumenické spolupráci komunitní centrum, na projekt jsou vázány i další projekty sociální a zdravotní pomoci vedené v ekumenické spolupráci.

⁵⁷ Kupř. diakonická střediska DaM: Domov u Spasitele ve Frýdlantu v Čechách, Betanie v Brně, Horizont v Praze, Domeček a dílna Nazaret v Trhových Svinech a Borovanech, Strom naděje v Trutnově.

diecézí, církevních sdružení. Rozvíjí spolupráci se svou partnerskou církví na úrovni celku církve i jejích částí.⁵⁸ Je vděčná i za finanční podporu svých zahraničních partnerů, díky jejichž pomoci se s nimi spolupodílí na dalším ekumenickém díle svědectví a služby.⁵⁹

2. Společné modlitby a bohoslužby

2. 1. CČSH se shromažďuje s ostatními církvemi ke společným modlitbám, modlitebním shromážděním a ekumenickým bohoslužbám, ať již pravidelným⁶⁰ či příležitostným. Sama také ekumenická modlitební setkání iniciuje.⁶¹

2. 2. Je vděčná za obohacení výměnami zkušeností s ostatními církvemi a poznáváním spirituality jiných církví. Sama také otevírá k poznání svou spiritualitu a své zkušenosti v této oblasti.

2. 3. Výjimkou není ani společná služba a vedení bohoslužby – ať již podle řádu CČSH či jiné církve – či výměna duchovních a kazatelů za kazatelnou i při večeři Páně.⁶²

2. 4. Duchovní i laici Církve československé husitské se spolupodílejí a účastní se i svátostných obřadů ostatních církví, pokud to řády zúčastněných církví umožňují. Současně umožňuje CČSH účast na svátostech i členům jiných církví, není-li v řádech CČSH uvedeno jinak.⁶³

3. Ekumenický dialog

3. 1. CČSH je otevřena ekumenickému dialogu se všemi křesťanskými církvemi i ekumenickými organizacemi, jehož se také v daných případech účastní. Cení si vzájemné výměny zkušeností, materiálů a podporuje společná setkání a rozhovory na všech úrovních svého života.

⁵⁸ CČSH uzavřela v r. 1997 partnerskou smlouvu s Evangelickou zemskou církví v Anhaltu. Své smlouvy o spolupráci s dalšími zahraničními partnery uzavírají také samostatně diecéze a náboženské obce.

⁵⁹ Finanční pomoc pro život, svědectví a službu (sociální, vzdělávací, ...) na úrovni celku církve přichází od partnerské Evangelické zemské církve v Anhaltu, a též z EKD formou Partnerhilfe. Spolupráce a podpora přichází také od Evangelické saské zemské církve. Bavorská evangelická zemská církev již pomohla mnoha projektům vedeným n.o. v rámci projektu Fastenopfer.

⁶⁰ Alianční týden modliteb, Týden za jednotu křesťanů, Světový den modliteb apod.

⁶¹ CČSH iniciuje kupř. Ekumenické bohoslužby studentů, učitelů a pracovníků teologických fakult a škol v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů, jehož se rovněž aktivně účastní a spoluiniciuje v jeho rámci i další bohoslužebná ekumenická shromáždění.

⁶² Výměnu kazatelů na kazatelně a duchovních při slavení večeře Páně může CČSH praktikovat na základě svého členství v CPCE s jejími členskými církvemi.

⁶³ CČSH zve k večeři Páně na základě podmínky trojičního křtu, víry a vyznání Ježíše Krista, pokání a odhodlání vést život dle Božích přikázání, její členové mohou přistupovat mimo CČSH podle podmínek dané církví. V rámci CPCE je intercommunio součástí úmluvy. Svátost manželství může být ve smíšeném manželství, z nichž je jeden členem CČSH, udělena jak v CČSH, tak i v církvi druhého soubence. Duchovní obou církví při oddávkách smíšeného manželství (jeden je CČSH) mohou při obřadu spolupůsobit dle vzájemné dohody, nestanovují-li řády druhé církve jinak. Další svátosti – viz I. část dokumentu.

3. 2. Účastní se ekumenických dialogů na úrovni teologické i praktické. Váží si, že mohla přispět ke vzniku Českého ekumenického překladu Bible.⁶⁴ Cení si své účasti na práci tzv. Husovské komise, která posunula dialog církví hlásících se k české reformaci a Římskokatolické církve.⁶⁵

3. 3. Váží si dohod, kterých na poli ekumenického dialogu dosáhla v oblasti vzájemného uznání křtu s Českobratrskou církví evangelickou a s Římskokatolickou církví.⁶⁶ Usiluje o vzájemné uznání křtu i s dalšími křesťanskými církvemi.

3. 4. Snaží se aktivně přispívat k naplňování Charty Oecumenica, kterou společně s dalšími církvemi v ČR podepsala i na národní úrovni.⁶⁷

3. 5. Ke svému jubilejnímu roku 2010 církev přijala prohlášení „Církev československá husitská v ekumenickém společenství.“⁶⁸

4. Ekumenické vzdělávání

4. 1. CČSH se neuzavírá novým metodám, praktickým zkušenostem a poznatkům ostatních církví, zahrnuje je do svého vzdělávání a čerpá z nich. Současně poskytuje CČSH ostatním církvím i své metody, zkušenosti a nauku.

4. 2. Vzdělávací instituce CČSH (Husův institut teologických studií, Vyšší odborná škola HITS) a Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy jsou ekumenicky otevřené a přístupné i pro členy jiných církví. V dialogu se tak rozvíjí ekumenické smýšlení budoucích duchovních a dalších pracovníků církve i mimo ni napříč širokým ekumenickým spektrem. I další školy a vzdělávací zařízení CČSH⁶⁹ jsou ekumenicky otevřené. Ekumenická spolupráce existuje i na poli přes-hraniční spolupráce v oblasti vzdělávání.⁷⁰

⁶⁴ Práce na ekumenickém překladu Bible (od r. 1961; 1. vydání ČEP vyšlo v r. 1979) se z CČSH účastnili prof. J. Mánek, který vedl skupinu NZ (1972 – 1977) (po smrti prof. J. B. Součka) a dále se účastnil spolu s ním prof. Zd. Sázava (1976 – 1977), jenž se podílel (1978 – 1985) i na přepracovaném vydání spolu s prof. Vl. Kubáčem (1963 – 1984).

⁶⁵ Husovská komise vznikla z podnětu papeže Jana Pavla II., jenž se po přijetí výsledků práce této komise omluvil za krutou smrt Jana Husa a následnou ránu v srdcích českých lidí, jež vedla k mnohým konfliktům a rozdělením. Z CČSH pracovali v této komisi: prof. Zd. Kučera a prof. J. B. Lášek, kteří byli za svou práci v r. 1999 oceněni vysokým papežským vyznamenáním. Husovská komise pod záštitou ČBK a ERC byla obnovena v roce 2011.

⁶⁶ Dojednání ČCE a CČSH z r. 1991 a Dohoda o křtu s Římskokatolickou církví z r. 1994.

⁶⁷ Podpisu Charty Oecumenica se v r. 2001 ve Štrasburku účastnila z CČSH H. Tonzarová, která se podílela ve spolupráci s ERC v ČR na iniciaci přípravy podpisu Charty i v ČR, jež byla podepsána v ČR představiteli církví v ČR – za CČSH patriarchou T. Buttou - při 1. Noci otevřených kostelů (pořádané ERC ve spolupráci s ČBK) v r. 2007.

⁶⁸ Přijato usnesením církevního zastupitelstva č. 13 ze dne 20. 11. 2010.

⁶⁹ Např. Církevní husitská Základní umělecká škola Harmonie v Praze, Církevní základní a mateřská škola Archa v Petroupimi, dětská centra a kluby: nízkoprahový klub Husita v Praze, dětský klub Srdíčko v Žebřáku, Hláška v Roudnici n. L., dětský domov Husita v Dubenci, domy na půl cesty: Maják v Praze, Trango v Zábřehu na Moravě, Pedagogicko-psychologická poradna pražské diecéze, ad.

⁷⁰ Spolupráce HITS a VOŠ HITS s Vysokou školou zdravotnictva a sociálnej práce sv. Alžbety ze SR, která nabízí na svém detašovaném pracovišti v Praze ekumenicky otevřené studium.

4. 3. Na místní úrovni se CČSH zapojuje i do společného vzdělávání formou ekumenických biblických hodin či společné duchovní péče o děti a mládež.⁷¹

4. 4. Členové a zástupci CČSH se sami účastní ekumenického vzdělávání též formou participace na studijních dnech ERC v ČR, seminářích Ekumenické akademie Praha, zahraničních ekumenických konferencích a seminářích k rozličným tématům.

4. 5. CČSH usiluje o to, aby její vzdělávání na všech úrovních – náboženských obcí, diecézí i celku církve – nepostrádalo ekumenický rozměr. Současně si klade za cíl posilovat ekumenické smýšlení a otevřenost ve vztahu k věřícím ostatních církví všech svých duchovních i laiků.

5. Společná odpovědnost

5. 1. CČSH si od počátku své existence uvědomuje spoluodpovědnost za sociální spravedlnost, mír, dodržování lidských práv a zachování stvoření.⁷² Proto iniciuje a rovněž spolupracuje s ostatními církvemi, ekumenickými organizacemi i necírkvními partnery na projektech podporujících sociálně slabé, společností marginalizované a zapojuje se též do aktivit na ochranu lidských práv. Realizuje též a podílí se na projektech trvalé udržitelnosti života, na programech ochrany stvoření a na různých úrovních svého života se účastní rozličných ekologických aktivit.

5. 2. CČSH si váží spolupráce a podpory poskytované zahraničními církvemi a ekumenickými organizacemi diakonickým, sociálním, vzdělávacím, ekologickým a dalším projektům, jimiž CČSH přispívá ke společnému dílu křesťanských církví.

III. MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG

1. Výzva pluralitní společnosti

1. 1. V pluralitní společnosti spolu žijí tradiční i nová náboženství. CČSH, podobně jako další křesťanské církve,⁷³ se zabývá studiem různých náboženství, zejména universalistickým judaismem, křesťanstvím a islámem, a snaží se vyjádřit svůj postoj k nim.

2. Pramen religiozity a spirituality

2. 1. Církev československá husitská věří, že Bůh stvořil každého člověka ke svému obrazu,⁷⁴ a že prostřednictvím Ducha Bůh tajemně působí v srdcích lidí k jejich

⁷¹ Ekumenickou spolupráci v péči o děti v diaspoře umožnila dohoda církví CPCE na 1. synodu Leuenberského společenství církví v ČR v r. 2000.

⁷² Srv. dosud poslední sněmovní dokument k této problematice: Základy sociálně etické orientace (přijatý VI. sněmem v r. 1981), na jehož přípravě se z velké míry podílela prof. A. Ebertová, a který doznal ocenění i mnoha ekumenických zahraničních partnerů.

⁷³ Viz závazek církví v dokumentu Charta Oecumenica a dále kupř. též: Závěry II. vatikánského koncilu (*Gaudium et spes, Lumen gentium*), text anglikánské církve *Generous Love: the Truth of the Gospel and the Call to dialogue*, text Evangelické církve v Německu *Christen und Juden*, ad.

⁷⁴ Gn 1,27; *Základy víry*, ot. 65-67, 210.

spáse.⁷⁵ Hřích sice vzdaluje člověka od Boha, přesto Bůh člověka hledá a oslovuje ho v dějinách, v řádech světa a také v jeho svědomí.⁷⁶ Svědomí vykládáme jako znamení trvalé lidské odpovědnosti vůči svému Stvořiteli. Tušení Boha vede člověka k náboženským postojům a projevům, které vytvářejí základ kultury a tvořivého rozvoje jednotlivce i společnosti.

3. Úskalí modlářství

3. 1. Porušenost hříchem zasahuje všechny oblasti lidského života včetně oblasti náboženské, kde se projevuje jako modlářství – uctívání stvořeného (věcí a idejí) místo Boha. Modloslužbu, vyskytne-li se i v křesťanských církvích, lze definovat jako zradu Ježíše Krista a popření vlastního poslání.

4. Boží Trojice

4. 1. Církev československá husitská spolu s ostatními křesťanskými církvemi věří v jednoho Boha, který je sám v sobě vztahem jako Bůh Otec, Syn a Duch svatý a pro člověka Stvořitelem, Spasitelem a Posvětitелеm. Věříme, že Bůh jde lidskému hledání naproti v Ježíši Kristu, Zachránci všech lidí, a že každý hříšník v něm může svůj porušený Boží obraz obnovit pokáním, vírou, křtem a obecenstvím v Duchu Kristově v jeho církvi. Věříme, že Duch svatý „vane, kam chce“⁷⁷ a že působí v celém Božím stvoření, i ve všech lidech, kteří Boha hledají.

5. Ostatní náboženství

5. 1. O ostatních náboženstvích soudíme, že jsou odpovědí na Boží lásku, promlouvající ke všem lidem skrze Ducha svatého. Jsou projevem lidského setkávání s Bohem, opravdové lidské snahy jej najít a vzdávat mu náležitou poctu, byť tato snaha nedošla poznání a přijetí Ježíše Krista. K věřícím těchto náboženství stejně jako ke všem lidem proto přistupujeme s úctou a láskou v pokorné službě, v níž by mohli poznat Krista.⁷⁸

5. 2. Oceňujeme každý upřímný projev víry, mravní ryzosti, dobré vůle, oddané úcty k univerzálním hodnotám v životě věřících jiných náboženství nebo i nevěřících.⁷⁹ To nás křesťany vede k pokoře, abychom se nad nikoho nevyvyšovali a nikoho neodsuzovali.

5. 3. Odmítáme a zavrhuje jakékoliv projevy nenávisti, zloby, odsuzování, znevažování náboženských symbolů. Rovněž nemůžeme souhlasit s nábožensky motivovanou nesnášenlivostí, násilím, utlačováním věřících jiných náboženství či osob jinak smýšlejících. Takové jednání je projevem hříchu a nemůže nikdy vést k Bohu.

⁷⁵ J 3,8; Ř 2,11-16.

⁷⁶ Ibid. ot. 65.

⁷⁷ J 3,8.

⁷⁸ *Základy víry*. ot. 71, viz dokument Světové rady církví *Christian Witness in a Multi-Religious World Recommendations for Conduct* (2011).

⁷⁹ „Mnozí vyznavači jiných náboženství mohou křesťany předčít opravdovostí, čistotou a ušlechtilostí života.“ *Základy víry*, ot. 70.

6. Židovství

6. 1. Mezi náboženstvími zaujímá zvláštní postavení židovství (judaismus), víra, kterou Boha uctívají židé. I když židovský lid ve svých vůdcích a ve své většině nepřijal Ježíše jako Krista, přesto je nadále zvláštním vyvoleným Božím lidem.⁸⁰

6. 2. Ježíš Kristus v návaznosti na starozákonní smlouvu Boha s Izraelem uzavřel svým dílem, životem a obětí Novou smlouvu, otevřenou celému lidstvu, zpečetěnou Kristovou krví, dovršenou jeho smrtí, vzkříšením a sesláním Ducha. V Izraeli – Božím vyvoleném lidu – má církev Kristova své kořeny, z nichž také čerpá.⁸¹

6. 3. Zavrhuje židovské pogromy a jakékoliv projevy skrytého či otevřeného antisemitismu. Podporujeme současně snahy o mír a dialog vedoucí k uspořádání života ve státu Izrael.

7. Islám

7. 1. Islám je v pohledu Církve československé husitské náboženstvím blízkým křesťanství, protože věří v jediného Boha a jemu slouží.

7. 2. Oceňujeme mravní zásady muslimů, jejich oddanost hledání Boží vůle, ochraně slabých, chudých a nemocných. Vážíme si důrazu na upřímnost a čistotu víry a ocenění židovských proroků, Ježíše Krista i jeho matky Marie.

7. 3. Nemůžeme však souhlasit v otázkách pojetí Boží osoby, či osoby Ježíšovy, stejně jako v otázkách původu a interpretační tradice posvátné knihy Koránu, jak je muslimy vykládána.

8. Praktické zapojení CČSH do mezináboženského dialogu

8. 1. V rámci svého ekumenického závazku spolupracuje Církev československá husitská se zástupci židovských obcí v ekumenických organizacích (ERC v ČR) i mimo ně.⁸² Vysílá své zástupce ke spolupráci na dokumentech reflektujících vztah křesťanství a židovství.⁸³

8. 2. Ve vztahu k islámu participuje CČSH na přednáškách a seminářích a téma islámu rovněž zařadila do výuky na svých vzdělávacích institucích, kde seznamuje studenty ve výuce i s informacemi o dalších náboženstvích.

8. 3. CČSH se aktivně účastní práce v Komisi pro mezináboženský dialog na ERC v ČR. Od roku 2012 se prostřednictvím svých členů podílí na činnosti Společnosti pro mezináboženský dialog, o.s.

⁸⁰ Ibid., ot. 74. Srv. *Stručný komentář k Základům víry...*, který navíc zdůrazňuje: „Na základě Písma (Ř 11,1. 11-12. 25-26) jsme přesvědčeni, že Izrael jako společenství víry (které nelze beze zbytku ztotožňovat s moderním státem nesoucím tentýž název) nebyl Bohem zavržen, nýbrž že jeho vyvolení dál trvá a že má spolu s křesťanskou církví své místo v Božím plánu spásy.“

⁸¹ Ř 11,17-18.

⁸² Participuje na prezentaci židovství např. podílem na výstavách o židovství nebo Dnech kulturního dědictví, kdy zpřístupňuje bývalé synagogy, t.č. ve vlastnictví CČSH.

⁸³ Např. na dokumentu CPCE *Církev a Izrael*.

8. 4. Na Husitské teologické fakultě UK byl v r. 2005 otevřen Ústav židovských studií, který navázal na již v 90. letech vzniklou katedru judaistiky. HTF UK od roku 2009 organizuje pravidelná setkání představitelů světových náboženství v ČR, kterých se CČSH aktivně účastní.⁸⁴

9. Potřeba vzájemného dialogu, poznání, respektu a spolupráce

9.1 Církev československá husitská je přesvědčena, že lepší lidské společnosti lze dosáhnout jedině společným úsilím všech lidí. K tomuto cíli může výrazně napomoci dialog mezi věřícími a společenstvími různých náboženství i spolupráce ve všech oblastech, kde je to možné (modlitba jeden za druhého, společná modlitba, oslava Boha, poukazování na náboženský rozměr života a z něho plynoucí úctu, snaha o mír a spravedlnost, sociální služba).

9.2 Odmítáme zneužívání náboženství k politickým cílům a k ospravedlňování násilí či diskriminace. Podpora útlaku a pronásledování ze strany náboženských představitelů a věřících je zradou evangelijního poselství pokoje. Jsme přesvědčeni, že žádná náboženství tyto činy nemohou ospravedlnit.

9.3 Vztah vzájemné tolerance a úcty lze uskutečňovat jedině v upřímném dialogu, jehož cílem je vzájemné poznání a obohacování, překonávání různých předsudků, a pokojné soužití.

⁸⁴ Viz např. Prohlášení představitelů židovských, křesťanských a muslimských společenství v ČR z 25. října 2011.

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ VE VZTAHU K EKUMENĚ

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

„Sněmovní dokument „Církev československá husitská ve vztahu k ekumeně“ vyjadřuje vztah CČSH k ekumenismu v rovině teologické i praktické. Není úplným podáním teologie, učení a směřování CČSH ani výčtem všech aktivit CČSH v její praxi. Cílem dokumentu je naznačit teologická východiska ekumenického směřování CČSH a poukázat na jejich vyústění v praxi CČSH, která se od svého počátku profiluje jako ekumenicky otevřená. Může proto sloužit jak pro informaci o nynějším postoji CČSH k ekumenismu, tak poskytnout i částečný vhled do utváření tohoto současného postoje. Klade si proto též za cíl obeznámit čtenáře s šíří ekumenického záběru CČSH, včetně naznačených perspektiv do budoucnosti, byť ve svých základech.“ (z Preambule návrhu sněmovního dokumentu)

Návrh sněmovního dokumentu je rozdělen na tři kapitoly: I. Ekumenický rozměr života CČSH, II. Ekumenická praxe CČSH, III. Mezináboženský dialog.

I. část dokumentu naznačuje biblicko-teologická, historicko-teologická a ekleziologická východiska ekumenického směřování CČSH. V této části jsou základní pilíře teologie CČSH uváděny v ekumenickém kontextu. Články dokumentu reagují také přímo na Základy víry CČSH.

II. část dokumentu - v reakci na evropský ekumenický dokument Charta Oecumenica (2001) podepsaný v r. 2007 i většinou církví v ČR – ukazuje ekumenickou praxi CČSH ve svědectví a službě modlitbě a bohoslužbách, poukazuje na význam ekumenického dialogu a ekumenického vzdělávání a hlásí se ke spolupráci s ostatními církvemi a dalšími aktéry vědoma si společné odpovědnosti ve společnosti.

III. část dokumentu se věnuje mezináboženskému dialogu na podkladě biblické zvěsti formulované v Základech víry ale i v dalších dokumentech sesterských církví. Speciálně se zde věnuje i vztahu k dalším dvěma monoteistickým náboženstvím – židovství a islámu. Poslední kapitola této části i celého dokumentu apeluje na potřebu vzájemného dialogu poznání, respektu a spolupráce.

Návrh sněmovního dokumentu byl připraven ekumenicko-zahraněním sněmovním výborem v letech 2004 – 2012 pod vedením Prof. Dr. Zd. Sázavy a od r. 2005 pod vedením Dr. Hany Tonzarové a místopředsednictvím Dr. Světluše Košíčkové a Jany Krajčířkové (od r. 2005 tajemnice výboru). K členům, kteří působili ve výboru od jeho ustavení (spolu s výše jmenovanými též Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. A. Naimanová, Mgr. R. Němec, Dr. J. Silný, Mgr. J. Menzl, či krátce po jeho ustavení: Mgr. K. Mlýnková) se v druhé fázi obnovené práce na dokumentu (od r. 2007), z níž vznikla i třetí část o mezináboženském dialogu, přidali noví členové (Dr. K. Děkanovská) a v posledním roce závěrečných úprav dokumentu a zapracovávání připomínek z posledního kola celocírkevní diskuse a z naukoveho výboru se jednání aktivně účastnili jako hosté i Mgr. M. Kajlíková a Mgr. Vl. Moravec. Externím poradcem výboru byl biskup Mr. Petr Šandera. Na dokumentu tak pracovali členové napříč diecézemi i napříč věkem, muži i ženy, duchovní i laici.

Návrh prošel dvakrát (v r. 2007 a v r. 2012) připomínkami naukoveho výboru i celocírkevní diskusí a je připraven ke schválení na 6. zasedání VIII. sněmu CČSH.

V Praze 1. 7. 2014

Dr. Hana Tonzarová,
předsedkyně Ekumenicko-zahraněním výboru

IV. Listy, poselství a prohlášení

PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPSKÉHO SBORU K 80. VÝROČÍ CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

„Doznání vlastní hříšnosti jest podmínkou vespolného života společenského, předpokladem lásky k bližnímu, předpokladem a podmínkou kultury a vzdělanostního vývoje vůbec.“ (Karel Farský)

„Nenapravitelné je zlo, které nepřiznáme.“ (Jan Čep)

My biskupové chceme z lásky k své církvi při jejím výročí (a v závěru milénia) poděkovat i bilancovat.

Děkujeme všem věrohodným křesťanům naší církve a budeme se snažit navázat na ně svou vlastní hodnověrností lidskou i teologickou.

S lítostí chceme také pojmenovat a přiznat nedostatečnost svou i své církve před Bohem i lidmi v minulosti. Nejde nám o povrchní ani laciné gesto. Kdo nepokládá za nutné pokání, nechť je neupírá těm, kteří rozpoznali dluh vůči svým bratřím a sestřím - duchovním i laikům, pronásledovaným totalitním režimem i jemu zbaběle posluhující částí církve.

Z vlastní historie se nelze vyhat ani před ní utéci. Neobstáli jsme vždy se ctí. Omlouvali jsme své hříchy a zapomněli jsme, že Bůh hříchy neomlouvá, ale může je odpustit. Odpuštění potřebujeme všichni. Teprve v zakoušeném odpuštění a smíření je naděje budoucího věku.

Nemůžeme si stále účtovat svá vzájemná zranění ve své církvi, ve společnosti ani ve vztazích k ostatním církvím. Neodpustíme-li, zůstane hořkost na obou stranách - pachatelů i obětí. Obojími jsme byli občas všichni. Nejen v politickém, ale i v individuálně mravním smyslu.

Kdo se domnívá, že je bez hříchu, nechť hází dál kameny. Ale na mnohých z nás je odpustit a na mnohých z nás je odpuštění s vděčností přijmout.

Před Bohem může obstát jen člověk se srdcem otevřeným ke smíření a rukou nabídnutou k odpuštění.

V Praze dne 8. ledna 2000

Josef Špak, patriarcha
Jana Šilerová, biskupka olomoucká
Petr Šandera, biskup brněnský
Štěpán Klásek, biskup královéhradecký
Michael Moc, biskup plzeňský
Karel Bican, biskup pražský

SNĚMOVNÍ POSELSTVÍ CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Všem občanům České republiky a Slovenské republiky oznamujeme, že my, věřící CČSH, v naději Boží milosti vstupujeme do roku 2000 plni úsilí o nastolení duchovních hodnot – vyjádřených už ve Čtyřech pražských artikulích – které jsou důležité pro harmonický rozvoj naší demokratické společnosti.

Nejprve - Vynasnažíme se, aby veřejnost, která dnes sama u sebe na mnohých místech a v důležitých institucích pocituje absenci morálních a duchovních hodnot, jimiž by se měla řídit a spravovat ve všech sférách své činnosti, se svobodně, ve všech generacích a v touze po obnově opět navracela ke Kristu, a to podle slova Božího, jak je zvěstováno i ve sborech Církve československé husitské.

Podruhé - Aby tajemství svátosti těla a krve Páně pod obojí způsobou svobodně bylo podáváno všem věrným křesťanům podle ustanovení Ježíše Krista. Mělo by jim sloužit k posile, zvláště tam, kde je zapotřebí prokazovat vysokou úroveň a kvalitu života – v politickém dění, v ekonomice, ve zdravotnictví, v kultuře, ve vědě, školství, v péči o rodinu, mladá manželství, děti, stárnoucí i postižené spoluobčany, při ochraně přírodního bohatství a ohroženého životního prostředí aj. Taková posila, péče a ochrana vycházejí z úcty k životu i k Božímu řádu v něm a jsou v souladu i s posláním Církve čs. husitské – „současné snažení mravní a poznání vědecké naplnit Duchem Kristovým“.

Potřetí – Zavazujeme se k odpovědnému plnění zásad Kristových učedníků. Prohlašujeme, že neusilujeme o získání politické moci ani o nabývání nadměrného majetku. Naopak, v duchu Evangelia se hlásíme k hodnotám s nadčasovým významem. Cítíme se být povoláni napomáhat k vyrovnání dluhu, který po půl století působení ateizmu ve společnosti církev má. Chceme přispívat větší měrou k šíření Božího pokoje i poznání Ježíše Krista, jeho díla i zvěsti, které se spolu s antickou filozofií a římským právem stalo základem naší evropské civilizace.

Počtvrté – Nehodláme přehlížet nedostatečně postihované jevy ve společnosti, pramenící často z nenávisti, zloby a sobectví, z porušování individuální i sociální etiky. CČSH je připravena důvěryhodnou činností v náboženských obcích i na veřejnosti posílit snahu po nastolení vlády lásky, porozumění ve vzájemných vztazích a pořádku. Jsme rozhodnuti pomáhat při potlačení a odvracení všech špatností a forem zla. Ovšem především se zavazujeme přispět k jejich předcházení cestou duchovní obnovy, a to na principech osvědčených staletími a církvi svěřených v Bibli, zejména v Desateru Božích přikázání, v české reformaci i ve Čtyřech artikulích pražských, jež tímto poselstvím v obsahu i formě aktualizujeme.

V Praze v den zahájení VIII. sněmu Církve čs. husitské a u příležitosti jejího 80. výročí 8. ledna A. D. 2000.

HLEDEJTE PŘEDEVŠÍM BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ A SPRAVEDLNOST

Prohlášení 5. zasedání VIII. sněmu Církve československé husitské

„Hleďte především království Boží a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“
(Mt 6,33)

jsou Ježíšova slova, jež jako motto svého jednání přijalo 5. zasedání VIII. sněmu Církve československé husitské, které se sešlo 26. ledna 2008 v Praze – Dejvicích. Cíle zasedání sledují programovou linii VIII. sněmu, zahájeného v r. 2000, podporovat v bohosloveckém myšlení a církevní praxi prvky, jež vedou duchovní a laiky, aby se oddaně přimkli k Duchu Kristovu a věrohodně hledali i zastávali Jeho spravedlnost, kdekoli jsou v církvi i v národní společnosti postaveni. To se týká jak stanoviska k návrhu připravovaného zákona o narovnání vztahů mezi státem a církvemi, tak i navrhované novelizace vnitřních církevních řádů, jejichž projednání je na pořadu sněmu.

Náboženská touha „naplnit Duchem Kristovým současně poznání a mravnost“, jež tvořila myšlenkové i dějinné kořeny vzniku Církve československé husitské v roce 1920, souvisela s ideami svobody, rovnosti a demokracie, které motivovaly v r. 1918 obnovení naší politické a státní samostatnosti. V novém církevním společenství znovu našli náboženskou životní naději a mravní hodnoty mnozí, kteří se na válečném a politickém poli i v oblasti školské a sociální práce a kultury zasadili o vznik naší republiky. Tito a další členové církve mladší generace po celou dobu trvání našeho státu a zápasů o jeho udržení, kontinuitu a obnovení v souvislosti s II. světovou válkou zastávali ideje, z nichž naše společnost a v ní i církve vznikly. Mnozí vstoupili do odboje doma i v zahraničí, byli pronásledováni, uvězněni anebo položili život.

V poválečných vzrušených poměrech církev svým porozumivým postojem k lidským bolestem a čínorodostí zejména v sociální oblasti získala prestiž a prožívala rozvoj ideový i organizační.

V časech, kdy se vnitropoliticky rozhodovalo o další orientaci naší společnosti, se mnozí členové a sympatizanti církve, vyrostlí v ideách svobody a demokracie, jasně postavili proti totalitě, do níž byla zasazena naše republika po únoru 1948, za což zaplatili perzekucí nebo i uvězněním. Pohnuté osudy duchovních i laiků i dokumenty o hledání správné orientace jsou toho dodnes svědectvím. Období po roce 1948 s praktikami totalitního státu, k nimž patřil především státní dozor nad církvemi, prováděný od vládní až po okresní úroveň s dohledem i nad nejmenšími náboženskými obcemi a jejich faráři, znamenal pro Církev československou husitskou, jako tehdy druhou největší církev v našem státě, podstatné omezení života a činnosti, především ve školství, výchově, vzdělávání, duchovní péči a sociální práci, tehdy organizované na vysoké úrovni. Veškeré rozvojové záměry, koordinované s ekumenickou zahraniční účastí především angloamerickou, jež byly i hospodář-

sky a finančně zajišťovány, byly státem zastaveny. Moderně organizované církevní řídicí orgány a pracovní týmy pro uvedené společenské angažování naší církve byly zrušeny. Vynucené soustředění pouze na kultickou oblast postihlo především naši církve s její moderní školskou výukou, rozsáhlou duchovní péčí vzhledem k dětem, mládeži a sociální sítí pro postižené. Duchovní, jejich rodiny a především děti, jimž bývalo odepřeno studium, byli vytlačováni na okraj společnosti jako občané druhého řádu. Morální, ideové, personální ale i prokazatelně hospodářské a finanční ztráty lze jen zčásti vyčíslit; jsou však v rámci citlivého historického bádání jasně prokazatelné a také již doložené.

Nemalá řada našich členů se nesmířila s praktikami znesvobodňující totalitní moci. Svědectvím vůle k odporu je činnost církve v krátkém údobí uvolnění, jehož symbolem je pražské jaro 1968, kdy ústřední rada přijala plán obnovy, obnovila vynuceně zrušené řídicí orgány pro duchovní péči, školskou výuku a ekumenu, iniciovala doplnění učitelského sboru Husovy fakulty, rozšíření oborové výuky a přijetí několika velkých ročníků studentů s náležitými osobními předpoklady. Plodem zmíněného vzepjetí byl i VI. sněm ČČSH v r. 1971, který doplnil jméno církve a přijal Základy víry, na jejichž podkladě se rozvíjela upřímná a mnohostranná ekumenická vzájemnost, jejíž zralé plody sklízíme dodnes. Mnozí duchovní i v následující smutné době normalizace za podpory Ježíši a církvi oddaných laických pracovníků se nezištně věnovali svému náboženskému poslání. Tím chránili hodnoty lidství, které je stvořeno ke svobodné odpovědnosti vůči Bohu.

Děkujeme Duchu Kristovu, že dával svou přítomností v bohoslužbě a kázání církvi sílu setrvat v pravdě v dobách ústrků a potlačování. Zejména jsme Jemu vděční za ty, které vyvolil za své jasné svědky v náboženských obcích, ve společenském životě i v nauce církve. Bez Jeho milosti bychom neprošli údolí stínů. Právě tak Spasiteli, našemu poslednímu Soudci, před svými sestrami a bratry i před naší společností doznáváme, že ne jeden z našeho společenství opustil úzkou cestu hledání spravedlnosti Boží, ať již pro ztrátu víry a naděje nebo myšlenkové orientace, nebo se pustil cestou širokou (Mt 7,13). Nechceme ani popírat určitou loajálnost s někdejší politickou mocí části vedení naší církve v těžkých dobách totalitního útlaku a tím i jejich spoluodpovědnost za stav církve.

Boží milost nás podpírala skrze sestry a bratry z ekumeny domácí a zahraniční, právě tak jako skrze lidi dobré vůle, s nimiž jsme udržovali svobodný rozhovor o víře i společnosti. V řadě společenství v náboženských obcích, ekumenických kruzích i na naší Husově fakultě neustále hořela sesterská a bratrská láska k pravdě, k svobodě i vzájemná úcta. Proto jsme spontánně uvítali nastolení idejí a principů demokracie po roce 1989. Otevřely se nové otázky postmoderní či informační nebo multikulturní společnosti, v níž oceňujeme kladnější ocenění existence a působení církvi a možnost rozšíření působení církvi ve veřejné sféře. Naše Církev československá husitská se ze zdrojů své zakladatelské tradice znovu otevřela spolupráci se státem, který je založen na demokratických a humanitních hodnotách, a to zejména v oblasti kulturní, sociální a výchovné. Politické, právní i hospodářské a finanční otázky, zanechané minulými dobami, pozvolna dozrávaly v různých fázích úvah,

rozhovorů a jednání, jež vytvořila živou spolupráci uvnitř Ekumenické rady církví v České republice a také s Církví římskokatolickou. V návaznosti na předcházející jednání současná státní reprezentace připravila návrh zákona, jenž představuje zákonné řešení vztahu mezi státem a církvemi a zajišťuje jejich hospodářské zabezpečení. Podporujeme přijetí tohoto zákona a v tomto ohledu skončené sněmovní zasedání učinilo potřebná rozhodnutí.

Účastníci sněmu se modlí k Pánu církve za ekumenickou spolupráci, vzájemný respekt a toleranci, jež se v minulosti tak kladně projevily, i do budoucnosti. Naše země byla v dávné i ne příliš vzdálené minulosti poznamenána náboženskými spory. Neblahá nevraživost dala prostor kritice křesťanství i přispěla k praktickému ateizmu. Účastníci sněmu se obracejí k vlastním členům a vyzývají k podpoře díla církve v Duchu a v pravdě. Nelze zapomenout, že k duchovnímu růstu je nutné vytvořit finanční základ pro vlastní hospodaření náboženských obcí i nové programy, odpovídající situaci; příspěvky a dary tvoří k tomu nemalý podíl. Účastníci sněmu na závěr v duchu naší Liturgie prosí Boha o požehnání pro naše domovy, naše církve, drahou naši vlast i všechny lidi dobré vůle.

V Praze dne 26. ledna 2008

SLAVNOSTNÍ PROHLÁŠENÍ CČSH K 600. VÝROČÍ MISTRA JANA HUSA

přijaté na 6. zasedání VIII. sněmu CČSH 17. - 18. 10. 2014

„Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ (Janovo evangelium 18,37)

„Kdo chce víru platnou a živou míti, musí Boha nade všechny věci milovati, polože víru jako kořen v srdci a vyznání pravdy Boží jako ovoce v ústech, aby víra srdečná vyznání pravdy vždy plodila.“ (M. J. Hus, Provázek třípramenný)

1. Husovo výročí časem zvláštní příležitosti

Blížící se 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa přijímá VIII. sněm Církve československé husitské jako vzácnou příležitost pro církev, pro ekumenické společenství církví v České republice i celou českou společnost, jako i pro evropskou civilizaci nově se zamyslet nad významem a odkazem této mimořádné osobnosti našich dějin, ale také nad křesťanskými kořeny našeho národa a z nich vyrůstající tradice české reformace, která výrazně spoluutvářela jeho identitu v kontextu celé Evropy.

2. Církev československá husitská a její vztah k Mistru Janu Husovi

K osobě a odkazu Mistra Jana Husa se Církev československá husitská vždy intenzivně hlásila v návaznosti na utrakvismus, českou reformaci a hnutí katolického modernismu. Již v prvních dnech své existence se k odkazu kostnického mučedníka veřejně přihlásila v provolání „Národu československému“¹ ze dne 10. 1. 1920 a programem „Dokončení české náboženské reformace“ vyjádřeným prof. Statečným na I. sněmu Církve československé v r. 1924.²

Vztahem k Husovi a husitství se tematicky zabývala i na dalších sněmech, zvláště na svém VI. sněmu v roce 1971, který rozhodl o přijetí věroučného dokumentu Základy víry³ a o doplnění názvu církve charakteristikou „husitská“⁴. Polemicky vůči tehdejšímu oficiálnímu politickému pochopení husitství tak zdůraznila jeho náboženský a křesťanský význam.⁵ Dosud nejnovější vyjádření přijala Církev českoslo-

¹ Národu československému. In: Spisar, A., Ideový vývoj církve československé Praha 1936 s. 327nn.

² Zpráva o I. řádném sněmu církve československé konaném ve dnech 29. a 30. srpna 1924 v Praze – Smíchově, Nákladem ústřední rady CČS, cit. s. 41.

³ Základy víry Církve československé husitské uvádějí mezi věroučnými prameny Čtyři pražské artikuly a Českou konfesi.

⁴ Doplnění názvu církve charakteristikou „husitská“. Důvodová zpráva. In: Usnesení VI. řádného sněmu Církve československé husitské, Praha 1983, s. 58-62.

⁵ Tentýž sněm na dalším zasedání v roce 1981 dále reflektoval postoj Církve československé husitské k Husovi a husitství v poselství naukového výboru zvaném Husitská tradice ve víře a učení CČSH. Poselství naukového výboru VI. sněmu, přednesené dne 16. srpna 1981. In: Usnesení VI. řádného sněmu Církve československé husitské, Praha 1983 s. 63-67.

venská husitská na 2. zasedání VIII. sněmu v roce 2001, v němž reflektuje svůj vztah k odkazu české reformace.⁶

Studiu Mistra Jana Husa a husitství i vydávání pramenů a další literatury⁷ se věnovala Husova československá bohoslovecká fakulta a v návaznosti na ni Husitská teologická fakulta, inkorporovaná v r. 1990 do svazku Univerzity Karlovy. Oceňujeme jmenovitě odborný přínos církevních historiků a teologů prof. Miloslava Kaňáka, prof. Zdeňka Trtíka, dr. Vladimíra Sakaře, prof. ThDr. Zdeňka Kučery a prof. ThDr. Jana Blahoslava Láška, kteří zanechávají trvalé stopy v husitologickém bádání. Pod Husovým jménem vzniká v roce 2003 i celocírkevní vzdělávací zařízení Husův institut teologických studií.

Od počátku Církve československá husitská vybudovala ve městech i na vesnicích desítky nových sborů a adaptovala historické a další budovy, které nesou označení Husův sbor. V interiérech nalezneme četná zobrazení Mistra Jana Husa a jeho citáty.

Každoročně připomíná a slaví Církev československá husitská v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i na Slovensku 6. července svátek Mistra Jana Husa. Dne 6. července 2012 zahájila Církev československá husitská, při tradičních bohoslužbách v Betlémské kapli k výročí upálení Mistra Jana Husa, Husovské trienium, které směřuje k 600. výročí upálení Mistra Jana Husa v r. 2015.

3. Význam Jana Husa jako svědka Pravdy pro nás

V souvislosti s blížícím se jubilejním rokem Církve československá husitská zdůrazňuje význam Mistra Jana Husa především jako mučedníka - svědka Pravdy, jíž je Ježíš Kristus sám (J 14,6),⁸ kněze, kazatele Božího slova a reformátora církve motivovaného láskou ke Kristu a církvi.

Husův odkaz nás trvale motivuje studovat i promýšlet Písmo svaté, obecnou křesťanskou tradici i tradici české reformace, ale také nám připomíná etický, existenciální i společenský rozměr biblické víry s důrazem na sociální spravedlnost a solidaritu.

Kristus nás zve k novému životu Pravdy (J 8,32)⁹ ve společenství církve uprostřed světa. Důraz na nejvyšší hodnotu Pravdy, jíž je sám Kristus, nás zavazuje k trvalému úsilí o naši vnitřní duchovní proměnu a obnovu církve a společnosti. Husův odkaz nám také připomíná, abychom se v zápase o Pravdu Kristovu a obnovu církve i společnosti nebáli snášet nevýhody i protivenství a byli připraveni přinášet i potřebné oběti.

⁶Odkaz minulosti pro dnešek - Církev československá k proměně času, jehož I. část se zabývá „vztahem současné Církve československé husitské k odkazu husitského období české reformace“. Dokument publikován elektronicky jako jeden z přijatých dokumentů VIII. sněmu ČČSH na <http://www.ccsch.cz/snem.php?part=1#part>

⁷Hus stále živý. Sborník studií k 550. výročí Husova upálení. Uspořádal M. Kaňák Praha 1965; Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry dnešku. Uspořádali Zdeněk Kučera, Tomáš Butta, Církev československá husitská. Praha 2012.

⁸Viz zvláště pojem PRAVDY u Jana; kromě zmíněného dále např. J 1,14,17; 8,40; 17,17; 18,37.

⁹Dále např. také J 3,21; 4,23-24; 16,13; 17,17. 19.

4. Přínos husovského bádání pro ekumenický dialog a cesta ke spolupráci

Oceňujeme odborné úsilí a práci řady pracovníků z akademické obce, archivů, muzeí a církevních historiků, zejména evangelických badatelů Františka M. Bartoše a Amedeo Molnára, kteří přibližovali a nadále zprostředkovávají Husův odkaz odborné i širší veřejnosti. Jsme vděční za práci a publikace současných historiků, jmenovitě prof. Františka Šmahela, prof. Petra Čorneje a prof. Zdeňka Davida a dalších, kteří zprostředkovávají své bádání širokému okruhu čtenářů. S vědomím důležitosti a s vděčností sledujeme vydávání Husových textů v rámci projektu Opera omnia a zpřístupňování dalších pramenů.

Studium osoby, díla i myšlenkového odkazu Mistra Jana Husa a české reformace nabylo po roce 1990 nový ekumenický i mezinárodní rozměr, jak dosvědčuje i mezinárodní sympozium konané v r. 1993 v Bayreuthu za účasti historiků, teologů a představitelů církví z mnoha zemí,¹⁰ a Římské mezinárodní sympozium o Mistru Janu Husovi konané na Papežské Lateránské univerzitě ve dnech 15. – 18. prosince 1999.¹¹

Vážíme si postoje papeže Jana Pavla II., jenž v dané souvislosti vyzdvihl Husovu morální odvahu a jako cíl bádání a dialogu označil poznání pravdy, která osvobozuje k lásce a smíření. Oceňujeme jím vyslovenou hlubokou lítost nad krutou smrtí Mistra Jana Husa¹² i jeho výzvu k hledání místa pro Jana Husa mezi reformátory církve¹³ a otevření možnosti dialogu o M. J. Husovi.¹⁴

Radujeme se, že Mistru Janu Husovi je projevoována úcta jako svědkovi Ježíše Krista a reformátorovi i v protestantských církvích v naší zemi, zvláště v Českobratrské církvi evangelické a v Církvi bratrské, i v mezinárodním ekumenickém společenství, v církvích pravoslavných, starokatolické a anglikánské.

V rámci úsilí směřujícího k „uzdravení historické paměti“ vítáme snahu o hledání komplexního pohledu na osobu, dílo a odkaz Mistra Jana Husa, nezatíženého konfesními hledisky, který může přispět ke smíření mezi církvemi i mezi národy. Jako křesťanská církev, nesoucí Husovo jméno, usilujeme v součinnosti se zmíněnou

¹⁰ Český překlad příspěvků tohoto sympozia vydala Česká křesťanská akademie ve spolupráci s Husitskou teologickou fakultou UK pod názvem „Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi“ Praha 1995.

¹¹ Projev papeže Jana Pavla II. a Společné prohlášení k Římskému sympoziu o Mistru Janu Husovi publikovány jako dokumenty ČBK (fialová řada) pod názvem 11) Mezinárodní sympozium o Janu Husovi (2000); v elektronické podobě na <http://www.cirkev.cz/cirkev-ve-svete/dokumenty/fialova-rada/>. Z rukou papeže Jana Pavla II. obdrželi na tomto sympoziu reprezentanti HTF UK a ČČSH prof. ThDr. Zdeněk Kučera a prof. ThDr. J. B. Lášek vyznamenání Pro ecclesia et pontifice.

¹² Papež Jan Pavel II. vyjádřil „hlubokou lítost nad krutou smrtí, jíž byl Jan Hus vydán, a nad následnou ranou, která se tímto způsobem rozevřela v myslích a srdcích českých lidí a stala se zdrojem konfliktů a rozdělení.“ (Projev Papeže Jana Pavla II. k účastníkům Římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. „Jan Hus na přelomu tisíciletí.“ Husitský Tábor, Supplementum 1, Tábor 2001, cit. s. 685.)

¹³ „...přesněji vymezit místo, které Jan Hus zaujímá mezi reformátory církve“ (Projev papeže Jana Pavla II. k účastníkům Římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. Tamtéž cit. s. 685.)

¹⁴ Společná práce historiků i teologů podle papeže ukázala, že „osobnost, jakou je Mistr Jan Hus, jež byla v minulosti velkým bodem sváru, se nyní může stát předmětem dialogu.“ (Projev papeže Jana Pavla II. k účastníkům Římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. Tamtéž cit. s. 686.)

snahou o to, aby impuls Husova svědectví víry již nebyl vnímán jako důvod k rozdělení, ale naopak, aby jeho příklad vedl všechny křesťany k odpovědnosti vůči pravdě evangelia.

Jsmo otevřeni ekumenické spolupráci při přípravě a uskutečnění společných akcí a projektů jubilejního Husova roku.¹⁵

5. Husův duchovní a etický odkaz pro současnou společnost

Svým důrazem na pravdu jako nejvyšší hodnotu Jan Hus přesahuje církevní prostředí a oslovuje celou společnost. Vždyť „pravda a život v ní“ tvoří jedno z výrazných a základních témat a výzev české duchovní, kulturní i politické tradice. Od generace obrozenců přes myšlenkový odkaz prvního prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka, hnutí válečného odboje i reformní tendence občanské společnosti v období Pražského jara, zápas československého disentu s totalitní mocí zosobněný myšlenkou „životu v pravdě“ vyjádřenou ve volné návaznosti na Jana Patočku Václavem Havlem až po duchovní odkaz sametové revoluce v roce 1989 a v současnosti motivuje ty, kteří nadřadili život v pravdě nad osobním prospěchem.

Hodnoty, které hledal a zastával Mistr Jan Hus, přesahují obzor dějin, nemáme je ve své moci a život jednotlivce i celé společnosti bez nich ztrácí potřebnou hloubku a smysl. Chceme proto tento Husův odkaz spolu se všemi křesťany a lidmi dobré vůle dále připomínat, přispívat k jeho aktualizaci a podporovat tak rozvoj svobodné, občanské společnosti založené na respektu k člověku, jeho důstojnosti, solidaritě a na vzájemné úctě a dialogu v naší zemi i kdekoli na světě.

6. Vyznání a výzva ke svědectví slova i života

Vyznáváme a jsme přesvědčeni, že Pravda poznávaná v Ježíši Kristu, kterou dosvědčoval Mistr Jan Hus a již zůstal věrný až do smrti, se dotýká každého člověka jako univerzální osvobozující moc. Tuto Pravdu přes všechnu svou nedostatečnost chceme dosvědčovat slovem i životem jako zdroj nepřemožitelné naděje pro každého člověka i pro celý svět.

Čerpejme z duchovního a etického odkazu Mistra Jana Husa povzbuzení a posilu. Nalézejme odvahu k vnitřnímu obrácení a k životu v pravdě, a nesme důsledky svého rozhodování v odpovědnosti vůči Bohu, celé společnosti i svému svědomí.

Braňme projevům násilí ve věcech víry a náboženského života a zneužívání duchovní moci v politickém i ekonomickém životě. Mějme ohled na pronásledované, utiskované a slabé a prokazujme jim skutky milosrdenství a konkrétní pomoc.

¹⁵ Rok 2015 jako rok Mistra Jana Husa vyhlásilo město Kostnice v rámci 600. výročí Kostnického koncilu a na počátku adventu 2014 ho vyhlásí společně představitelé Církve československé husitské a Česko-bratrské církve evangelické. Církev československá husitská a Českobratrská církev evangelická podepsaly 3. 12. 2013 Dohodu o spolupráci k 600. výročí M. J. Husa a pod záštitou Ekumenické rady církví v ČR a pod záštitami nejvyšších činitelů státní správy připravují Husovské slavnosti 2015 v Praze 5. – 6. 7. 2015.

Pečujeme o společenství církve, k níž patříme, a rozvíjíme lidskou vzájemnost ve společnosti. Pečujeme po vzoru Mistra Jana Husa o kultivovanost řeči a podporujeme kulturu svého národa.

Povzbuzujeme a vyzýváme jednotlivé věřící i náboženské obce, aby v místech svého působení iniciovali a připravovali společné ekumenické bohoslužby, modlitební setkání a akce ve spolupráci s dalšími institucemi při příležitosti Husova 600. výročí, jemuž jdeme vstříc s připomínkou známých Husových slov, která nás provázejí: „...a proto prosím, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli.“¹⁶

¹⁶List přátelům v Čechách z 10. června 1415. In: Sto listů M. Jana Husi. Vybral, latinské přeložil a poznámkami doprovodil Bohumil Ryba, Praha 1949, cit. s. 197.

V. Usnesení 6. zasedání VIII. řádného sněmu

Šesté zasedání VIII. řádného sněmu Církve československé husitské (CČSH) které bylo svoláno oběžníkem patriarchy č.j.: 3459/2014 ze dne 10. září 2014 podle Ústavy CČSH článku 53 odstavce 4 s programem navrženým předsednictvem sněmu dne 2. 7. 2014 podle Jednacího řádu VIII. sněmu CČSH § 6 písm. b), se sešlo v souladu s řády CČSH ve dnech 17. – 18. října 2014 v Husově sboru CČSH v Praze 6 – Dejvicích, Wuchterlova 5.

Úvodní sněmovní bohoslužbu dne 17. října vedl biskupský sbor.

Po projednání všech bodů programu pracovní části 6. zasedání VIII. řádného sněmu dne 18. října 2014 bylo přijato toto

USNESENÍ

6. zasedání VIII. řádného sněmu CČSH

Řádného sněmu se zúčastnilo celkem 286 oprávněných delegátů, zastoupeno bylo 171 náboženských obcí.

Po zahájení jeho pracovního jednání br. patriarchou ThDr. Tomášem Buttou, ověření účasti oprávněných členů sněmu a přijetí slibu sněmovníků schválilo plénum pořad svého šestého zasedání a Jednací řád VIII. sněmu.

Byly provedeny doplňovací volby do předsednictva sněmu – zvolen br. biskup doc. ThDr. David Tonzar, Th.D jako zástupce pražské diecéze.

Složení předsednictva sněmu: předseda: patriarcha ThDr. Tomáš Butta, místopředsedové: Mgr. Jana Šilerová, br. Karel Potoček, členové: Ing. Jitka Bednářová, ThDr. Jan Hradil, Mgr. Michael Moc, ses. Zdeňka Šlězová, biskup doc. ThDr. David Tonzar, Th.D

Sněm schválil své pracovní orgány:

Sčítatele hlasů: Mgr. Lubomír Pliska, Mgr. Marek Ryšánek, Mgr. Eva Buttová, br. Petr Cicálek, Mgr. Milan Vostřel, Mgr. Vojtěch Basl, Mgr. David Smetana, Mgr. Tomáš Altman, ThDr. Jan Rokyta, Bc. Hana Šebíková, Mgr. Ladislava Svobodová, Mgr. Ing. Naděžda Kaňáková, br. Jaroslav Kalenský, Mgr. Ivan Jirovský, Mgr. Lukáš Volkman, Mgr. Phaniel Osweto, PhD., ses. Helena Zvolská, br. Miroslav Svoboda.

Hlavní sčítatelé: Mgr. Vojtěch Basl, Mgr. Ivan Jirovský

Zapisovatelé: Mgr. Jana Krajčířiková, Mgr. Tomáš Procházka

Ověřovatelé zápisu: Mgr. Oldřich Horek, br. Vojtěch Velíšek

Návrhová komise: Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Aleš Tomčík, PhDr. Mgr. Bohdan Kaňák, Mgr. Richard Ferčík, br. Jan Boček

Právní komise: Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Vladislav Pek, Mgr. Jaroslav Křivánek, Mgr. Lukáš Bujna, JUDr. Jindřich Pelouch

Sněmovní výbory

Na základě písemně předloženého seznamu členů sněmovních výborů sněm schválil personální složení sněmovních výborů.

Zpráva patriarchy

Sněm vzal se souhlasem na vědomí zprávu patriarchy ThDr. Tomáše Butty o stavu církve.

Předložení jednotlivých sněmovních předloh

Předsedové příslušných sněmovních výborů nebo jejich zástupci přečtením důvodových zpráv předložili jednotlivé sněmovní předlohy a doporučili sněmu jejich schválení: Předloha č. 1 – Stručný komentář k Základům víry CČSH a některým jejich formulacím - doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D

Předloha č. 2 – Služby v církvi - doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D

Předloha č. 3 – CČSH ve vztahu k ekumeně - Mgr. Hana Tonzarová, Th.D

Předloha č. 4 – Agenda – 2. část (pohřební obřady) – br. Josef Špak

Předloha č. 5 – Agenda – 3. část (obřady mimosvátostné) - br. Josef Špak

Předloha č. 6 – Pastorační pravidla ke svátostem - br. Štěpán Klásek

Předloha č. 7 – Kárný řád CČSH - JUDr. Dana Kořínková

Předloha č. 8 – Slavnostní prohlášení CČSH k 600. výročí Mistra Jana Husa – ThDr. Tomáš Butta

Stanovisko generální synody duchovních

Generální synoda duchovních se seznámila s předlohou č. 1 - „Stručný komentář k ZV CČSH a některým jejich formulacím“ a doporučuje sněmu předlohu k projednání se schválenou změnou komentáře k otázce č. 332: „Chléb a kalich s vínem jsou znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti ve společenství církve slavící večeři Páně.“

Generální synoda duchovních se seznámila s předlohami č. 2 - 8 a doporučuje sněmu tyto předlohy k projednání.

Stanovisko NVV a LPV k jednotlivým předlohám

Legislativně-právní výbor konstatoval, že předložené sněmovní předlohy jsou v souladu s Ústavou CČSH.

Věřoučná sekce naukového výboru konstatovala, že předložené sněmovní předlohy jsou v souladu s věroukou CČSH, vyjádřenou Základy víry CČSH.

Sněmovní prohlášení NVH

Sněm vzal s poděkováním na vědomí Sněmovní prohlášení historické sekce naukového výboru o bibliografii k Husovi, české reformaci a dějinám CČSH a děkuje autorům za její vytvoření.

Schválení sněmovních předloh

Sněm schválil předlohu č. 1 Stručný komentář k Základům víry CČSH a některým

jejich formulacím se změnou komentáře k otázce č. 332: „Chléb a kalich s vínem jsou znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti ve společenství církve slavící večeři Páně.“

Pro: 281, proti: 2, zdrželo se: 6

Sněm schválil předlohu č. 2 Služby v církvi.

Pro: 267, proti: 2, zdrželi se: 4

Sněm schválil předlohu č. 3 – CČSH ve vztahu k ekumeně.

Pro: 267, proti: 6, zdrželi se: 4

Sněm schválil předlohu č. 4 Agenda – 2. část.

Pro: 273, proti: 3, zdrželi se: 2

Sněm schválil předlohu č. 5 – Agenda – 3. část.

Pro: 271, proti: 4, zdrželo se: 5

Sněm schválil předlohu č. 6 – Pastorační pravidla ke svátostem.

Pro: 276, proti: 0, zdrželo se: 8

Sněm schválil předlohu č. 7 – Kárný řád CČSH.

Pro: 258, proti: 9, zdrželo se: 18

Sněm schválil předlohu č. 8 – Slavnostní prohlášení CČSH k 600. výročí Mistra Jana Husa.

Pro: 273, proti: 0, zdrželo se: 8

Sněm přijal usnesení v souvislosti s letošními komunálními volbami:

1. CČSH se distancuje od takového jednání bratří a sester, které směřuje k podpoře extremistických politických směrů, zvláště nacismu, fašismu a komunismu.

2. Pokud se některý duchovní takového jednání dopouští, postupuje vůči němu CČSH podle svých řádů, které jsou v této věci jednoznačné.

3. CČSH se omlouvá všem, které počinání takových bratří a sester zranilo.

Pro: 165, proti: 3, zdrželo se: 11

Sněm přijal toto své závěrečné usnesení:

1. VIII. sněm CČSH zasedal ve svých šesti zasedáních v letech 2000 - 2014.

2. V rámci těchto šesti zasedání byly přijaty nové řády církve, dokumenty věroučné, ekumenické, liturgické, historické i pastorační. Sněm dále ve svých zasedáních přijímal poselství a sněmovní rezoluce.

3. Sněm ukládá Ústřední radě CČSH vydat soubornou publikaci o VIII. sněmu CČSH a samostatně vydat Základy víry CČSH s Komentářem a Agendou č. 2 a č. 3.

4. Sněm vyzývá biskupský sbor, aby zveřejnil Slavnostní prohlášení církve k 600.

výročí Mistra Jana Husa.

5. Sněm vyzývá diecéze, náboženské obce a církevní zařízení, aby se aktivně zapojily do připomínání odkazu Mistra Jana Husa v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku a všech dalších místech.

6. Sněm ukládá církvi další práci v oblasti věroučné, liturgické, sociálně-etické, historické a právní.

7. Sněm vyzývá členy církve, aby se modlitebně i svým svěděním víry a konkrétní službou připravovali na 100. výročí církve v roce 2020.

8. VIII. sněm CČSH se prohlašuje za ukončený.

Pro: 176, proti: 0, zdržel: 0

Toto usnesení 6. zasedání VIII. sněmu bylo vyhlášeno v Úředních zprávách Církve československé husitské č. 3/2014 ze dne 21. 10. 2014.

Za návrhovou komisí:

Mgr. Iva Pospíšilová, Mgr. Aleš Tomčík, PhDr. Mgr. Bohdan Kaňák, Mgr. Richard Ferčík, Jan Boček

VI. Složení předsednictva sněmu a sněmovních výborů

ke dni 6. zasedání VIII. sněmu CČSH 18. 10. 2014

Předsednictvo sněmu

1. Předseda: ThDr. Tomáš Butta, Th.D.
2. Místopředsedkyně:
Mgr. Jana Šilerová (Olomouc)
3. Místopředseda:
Karel Potoček (Hradec Králové)
4. Ing. Jitka Bednářová (Brno)
5. ThDr. Jan Hradil, Th.D. (Bratislava)
6. Mgr. Michael Moc (Plzeň)
7. Zdeňka Šlězová (Hradec Králové)
8. Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D (Praha)

Naukový výbor – věroučná sekce

1. Předseda: ThDr. Petr Šandera
2. Tajemník a zapisovatel:
Doc. ThDr. Jiří Vogel
3. PhDr. Bohdan Kaňák Ph.D.
4. ThDr. Světluše Košíčková
5. Mgr. Zdeněk Krušina
6. Prof. ThDr. Zdeněk Kučera
7. Josef Špak
8. Mgr. David Tomčík
9. Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D.
10. Mgr. Jan Rohlíček
11. RNDr. Helena Bastlová
12. Prof. ThDr. Jan B. Lášek
13. Mgr. Pavel Kolář, Th.D.

Naukový výbor – historická sekce

1. Předseda: PhDr. Bohdan Kaňák Ph.D.
2. Místopředsedkyně: PhDr. Jitka Balatková
3. Tajemník a zapisovatel: Mgr. Vladimír Červený
4. RNDr. Helena Bastlová
5. Prof. Lubomír Kalusek
6. PhDr. Boris Kobrle
7. PhDr. Jana Kobrlová

8. Jiří Král
9. PhDr. Jan Krško
10. Jindřich Křížek
11. Prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek
12. Vratislav Marša, Dis.
13. PhDr. Jiří Prášek
14. Mgr. Michaela Procházková
15. PhDr. Milan Šmerda CSc.
16. Doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D.
17. Mgr. Olga Křížková

Sociálně-etický výbor

1. Místopředsedkyně: Mgr. Marta Jurková
2. Tajemnice, zapisovatelka:
RNDr. Helena Bastlová
3. PhDr. Karla Muselíková
4. Mgr. Niki Otisková
5. Mgr. František Rauscher
6. Mgr. Petra Šachová
7. RNDr. Ingrid Hrachovinová
8. Mgr. Bogdan T. Bláha

Liturgický výbor

1. Předseda: Josef Špak
2. Mgr. Eva Červená
3. Štěpán Klásek
4. PaedDr. Zdeněk Kovalčík
5. Mgr. Václav Křesina
6. Mgr. Eva Buttová
7. Mgr. Michaela Procházková
8. Mgr. Jana Špaková
9. Mgr. Vladimír Hraba
10. Mgr. Lukáš Bujna
11. Mgr. Hana Nováková
12. Lukáš Rýdlo
13. Ing. Vladimír Petratur, CSc.
14. Mgr. Michael Moc

Pastoračně-výchovný výbor

1. Předseda: Štěpán Klásek
2. Zpravodajka: Mgr. Alena Naimanová
3. Mgr. Růžena Adamová
4. Mgr. Jindřiška Buttová
5. Květuše Červená
6. ThDr. Renata Chytilová
7. Olga Malá
8. Mgr. Dagmar Příbylová
9. PhDr. et Mgr. Blanka Strašíková
10. Mgr. Vladimíra Marková

Ekumenicko-zahraniční výbor

1. Předsedkyně: Mgr. Hana Tonzarová, Th.D
2. Místopředsedkyně: ThDr. Světluše Košíčková
3. Tajemnice a zapisovatelka: Mgr. Jana Krajčířiková
4. Mgr. Ivana Dvořáková
5. Mgr. Zuzana Kalenská
6. Mgr. Jaroslav Mencl
7. Mgr. Alena Naimanová
8. Mgr. Rudolf Němec
9. Mgr. Iva Pospíšilová
10. ThDr. Jiří Silný
11. ThDr. Petr Šandera
12. Mgr. Hedvika Zimmermannová
13. Bohumil Kaman
14. Mgr. Kristýna Mlýnková
15. Mgr. Kateřina Děkanovská, Ph.D.
16. Mgr. Silvia Kamanová
17. Mgr. Michaela Kajlíková
18. Mgr. Sandra Silná

19. Mgr. Vladimír Volráb
20. Mgr. Vladimír Moravec

Legislativně-právní výbor

1. Předsedkyně: JUDr. Dana Kořínková
2. Místopředsedkyně: Mgr. Iva Pospíšilová
3. Tajemník a zapisovatel: Mgr. Martin Klofáč
4. JUDr. Michael Kučera
5. Doc. ThDr. David Tonzar Th.D.
6. ThDr. Jan Hradil, Th.D.
7. JUDr. Alena Brychtová
8. Mgr. Radek Zapletal
9. JUDr. Jindřich Pelouch
10. Mgr. Kateřina Poláková

Ekonomický výbor

1. Předseda: Mgr. Radek Zapletal
2. Místopředseda: RNDr. Lubomír Braný, CSc.
3. Ing. Jitka Bednářová
4. Ing. Milan Líška
5. Mgr. Michael Moc
6. Mgr. Iva Pospíšilová
7. Karel Potoček
8. Ing. Ivan Procházka
9. Ing. Karel Rauš
10. Jaroslava Otavová
11. Ing. Miroslava Studenovská
12. Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D.
13. Petra Kotková
14. Mgr. Veronika Žádníková
15. Mgr. Václav Balek

VII. Modlitby k jednotlivým zasedáním sněmu

Modlitba na zahájení sněmu první zasedání

Hospodine, věčný Otče a Pane celého světa,
chválíme tvé jméno v tomto shromáždění.
Ježíši Kriste, dobrý pastýři,
prosíme tě za Církev československou husitskou,
aby v přítomnosti naplňovala poslání, jež od tebe přijala.
Duchu Boží,
prosíme tě za sněm,
aby se stal prostorem pro hledání pravdy víry a řádu lásky.
Ať sněm není místem našich prázdných slov,
ale místem tvého vanutí.
Prosíme tě, veď naše myšlení
a požehnej tvořivou sněmovní práci,
aby byla konána odpovědně k budování církve
i pro službu a svědectví světu.
Ne nás, ale svoje jméno oslav.
Neboť tobě náleží všechna čest i sláva
Otcí, (†) Synu i Duchu svatému
po věky věků.
Amen.

8. 1. 2000

Modlitba při zahajovací bohoslužbě na druhém zasedání

Hospodine, náš Bože, buď požehnáno tvé jméno na věky.

Předkládáme ti v čase sněmu své modlitby s důvěrou, že jsi v Kristu s námi,
jak jsi své církvi zaslíbil.

„Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20).

Modlíme se za celý tebou stvořený svět a za všechny lidi.

Prosíme za církve Kristovu a za svou husitskou církev, která je její součástí.

Dej, abychom se ani po všech svých selháních nevzdávali poslání,
jež jsme od tebe přijali.

Dej nám sílu k tomu, abychom překonávali svou duchovní ochablost
a pracovní útlum;
ať nečekáme příhodnějších časů.

Ujmi se naší církve a získávej jí služebníky vidoucí, ochotné a věrné.

Prosíme za patriarchu, za biskupy, duchovní a jáhny, za kazatele
a členy rad starších a jejich rodiny;

dej, aby služba tobě zaujímala v našem životě přední místo
a abychom pro ni ochotně přinášeli i oběti.

Opatřuj naši církve zbožnými, věrnými a horlivými kněžími
a vyhledávej pro ni další bohoslovce.

Modlíme se za ty, kteří byli pokřtěni, aby se neztráceli,
ale vděčně přijímali tvou láskyplnou péči
a přispívali do společenství své náboženské obce.

Prosíme o další křtěnce.

Prosíme za své náboženské obce a úřady, ať v nich nemají místo pomluvy;
aby mezi námi nebyl nikdo znevažován – ať mladý či starší, učený nebo prostý,
přední či nenápadný.

Ať nikdo neškodí církvi projevy lehkomyšlnosti a pohrdání.

Dej, abychom jako posluchači Božího slova osvědčovali svou víru, poslušnost
a lásku ve sboru, doma a všude tam, kde vedeme svůj každodenní život.

*„Hospodine, Bože zástupů, obnov nás,
ukaž jasnou tvář a budeme zachráněni!“*

Amen.

9. 9. 2001

Modlitba v čase sněmu – třetí zasedání

Hospodine, svatý Bože a milosrdný náš Otče,
děkujeme ti za to, že jsi nás dnes takto shromáždil před svou tvář
a že nás svoláváš jako svůj zvláštní lid
- církev Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Pána.

On je tvůj pravý obraz, Prvorozený všeho stvoření, Alfa i Omega.

On je hlavou jediné církve, nebeské i pozemské.

Tvé jméno buď pochváleno.

Pane Ježíši Kriste,

odpusť nám naše lidská selhání a rozdělení církve v minulosti i přítomnosti.
Nejednota, neláska a nevraživost jsou známkou naší nedospělosti a hříšnosti.

Ty chceš, aby tvoji učedníci žili v jednotě,

tak jako ty jsi v jednotě se svým Otcem.

Za nás všechny jsi trpěl a přinesl nejvyšší oběť smíření.

Prosíme, veď svou církev k opravdové jednotě v řádu své lásky.

Veď k porozumění, smíření a k životu ve spravedlnosti všechny lidi
v naší vlasti, v zemích Evropy a na celé tebou stvořené Zemi.

Prosíme tě, Bože, za blízkost tvého svatého Ducha,

ať se stane obnovující mocí a silou v husitské církvi,

aby v přítomné době naše svědectví evangelia bylo účinné.

Ať nás vede tvůj Duch k životu ve tvých rádech.

Dej, ať nepodlehne falešným naukám, které odvádějí od Krista,
ale setrváváme ve tvém Slově.

Dej, ať shromáždění sněmu je vedeno a požehnáno tvou přítomností.

Tvoje milosrdenství buď, Hospodine, s námi, na tebe s důvěrou čekáme.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému po věky věků.

Amen.

19. 10. 2002

Modlitba k zahájení sněmu čtvrté zasedání

Všemohoucí, věčný Bože, v Ježíši Kristu, náš Otče,
jsme zde shromážděni ve tvém jménu,
s vědomím svým hříchů a slabosti,
se svými protichůdnými názory na situaci a její možné řešení,
se svými rozjitřenými pocity, touhami i obavami.

Jsme zde a prosíme:

Otče, dej nám Ducha svatého,
který ve tvé pravdě sjednocuje,
umožňuje skutečné porozumění
a překonává tak babylonské zmatení jazyků.
Shlédni na nás v naší bídě a pomoz nám,
ať nás tvůj Duch naplní a osvítí,
ať obnoví naše myšlení, naslouchání i mluvení,
naše rozhodování a vůbec celé toto sněmovní jednání,
ale také veškerý náš život ve společenství tvé církve.

Pomoz nám, abychom se v důvěře
zcela otevřeli jeho působení,
abychom nehledali každý to své,
nýbrž abychom hledali ve všem jedině tvou vůli.

Ne nás, ne nás, ale svoje jméno, Pane, oslav.
Prosíme pro lásku tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista,
který se za nás obětoval, vstal z mrtvých
a v nebeské svatyni se za nás přimlouvá.

Amen.

25. 6. 2005

Sněmovní modlitba – páté zasedání

Bože a Otče náš,
jenž jsi jako odvěká nepomíjející láska
vstoupil ve svém Synu Ježíši Kristu do dějin našeho světa.
Ty jsi Pánem veškerého času.
Vládneš nad ztrácející se minulostí, neuchopitelnou přítomností
i neprůhlednou budoucností.
Modlíme se za svou pozemskou vlast,
s níž nás spojují dávné i nedávné události, které si v tomto roce připomínáme.
Navzdory všem minulým neblahým událostem,
které poznamenaly život v naší zemi,
dáváš se nám poznávat jako milující Ochránce a Dárce trvalé naděje.
Děkujeme ti za všechny lidi, kteří usilovali a usilují o tvé království
a spravedlnost.
Děkujeme ti za církev, která jako společenství vlády trpícího a oslaveného Krista
má zaslíbení věčného života.
Modlíme se za všechny křesťany ve světě i v naší zemi.
Prosíme za svou Církev československou husitskou, za náboženské obce.
Ať naše sbory jsou stále místem, kde zaznívá tvé slovo a modlitby,
kde jsi chválen zpěvem a hudbou a kde můžeme pociťovat tvou blízkost a přítomnost.
Prosíme tě o tvůj soucit s námi, se svým nevděčným a nevěrným lidem.
Dej, aby naše sbory byly domovem důvěry a upřímných vztahů.
Pomoz nám překonávat vše, co narušuje společenství Ducha Kristova
a odporuje jeho lásce.
Ať hledáme především tvé království s důvěrou,
že vše potřebné nám pro toto naše poslání i náš pozemský život daruješ.
Prosíme tě za sněm.
Dej, ať naše jednání je otevřeno tvému vedení a naplňováno tvou moudrostí.
Prosíme o tvoji posilu k dobrému slovu i činu
a pomáhej nám ve všech nesnázích.
Ty jsi, Pane, naší nadějí!
Tobě náleží čest, úcta, velebení a věčná sláva,
Otče mocný Stvořiteli, Synu laskavý Vykupiteli a Duchu Oživiteli a Sjednotiteli,
Jedinému Bohu buď chvála nyní i stále.
Amen.

26. 1. 2008

Modlitba na zahájení šestého zasedání sněmu

Všemohoucí, věčný Bože,
shromáždili jsme se s vděčností jako tvůj lid.
Vyznáváme, že jsme částí tvé jedné, svaté, všeobecné a apoštolské Církvě,
kterou sis získal krví svého jednorozeného Syna.
Děkujeme ti za tvoji věrnou lásku v Ježíši Kristu,
v níž jsi nás provázel, chránil a zachovával.
Odpusť nám, že jsme ti - i přes všechnu svoji touhu a snahu -
nebyli vždy dostatečně věrní,
nedokázali jsme ti ochotně a pohotově naslouchat,
odpovídat na tvé volání a jednat vždy podle tvé vůle.
Vyznáváme, že naléhavě potřebujeme tvoji milost a pomoc.
Uč nás, prosíme, stále pravému pokání
a svým milosrdenstvím a láskou proměňuj naše srdce.
Chceme ti nyní předložit výsledky svých myšlenkových i modlitebních zápasů
a svého nedokonalého úsilí o poznání tvé Pravdy.
Přijmi ve své shovívavosti naše dílo a učíň,
aby naše služba přispívala ke slávě tvého jména a užitku tvé Církvě.
Chceme být tvoji a pro tebe konat svou službu.
Pomoz nám, aby v nás a mezi námi mohl „Kristus růst
a my se menšili“.
Veď nás svým životadárným Duchem a dávej nám poznávat svoji vůli
v našem sněmovním jednání a rozhodování,
ale také buď při nás ve všech dalších rozhodováních, která jsou před námi.
Prosíme, ať nám vládne tvůj svatý Duch a vede nás k jednotě ve tvé Pravdě,
jíž je Ježíš Kristus, tvůj Syn a náš Pán,
který byl za nás všechny vydán na smrt, byl vzkříšen a žije navěky.
Amen.

17. 10. 2014

Modlitba k zakončení sněmu

Všemohoucí, věčný Bože, náš nebeský Otče,
chválíme tě a oslavujeme tvé jméno,
neboť jsi nás stvořil, obětí svého Syna vykoupil a svým Duchem nás posvěcuješ.
Jedině tobě patří dobrořečení, čest, sláva i moc po věky věků.
Děkujeme ti, že skrze Ježíše Krista, svého Syna,
zůstáváš v Duchu svatém věrně uprostřed své Církve,
vedeš ji, spravuješ svým slovem a svátostmi, a dáváš jí nový život.
Jsme ti vděční za mnohé projevy tvé nezasloužené milosti a lásky.
Děkujeme ti i za poznání, které jsi nám daroval v čase sněmu
na cestě hledání tvé Pravdy a tvých řádů.
Děkujeme ti za plody našich modliteb,
vzájemných rozhovorů a společné práce sester a bratří.
Jsme tvoji a chceme jako tvoji žít v tomto světě a pro tebe konat svoji službu.
Prosíme za sebe navzájem, za všechny naše sestry a bratry,
za naše náboženské obce, diecéze, celou církev
i celé ekumenické společenství.
Ujímej se nás a pomáhej nám,
ať každý z nás - i společně - žijeme z moci tvého Ducha, necháváme se jím vést
a jím prostoupeni vydáváme o tobě dobré svědectví víry.
Pomoz nám více milovat tvou Pravdu, žít v jejím světle, činit ji
a dosvědčovat po příkladu tvých svědků, které si připomínáme:
Mistra Jana Husa a dalších osobností české reformace
i všech mnohých tvých svědků a mučedníků.
Zachovej nás ve společenství s nimi
v jedné, svaté, všeobecné a apoštolské Církvi.
Učiň si z nás horlivé a věrohodné svědky Kristova kralování
a hlasatele jeho Evangelia
ke tvé slávě i k dobru a spáse všech lidí a celého tvého tvorstva.
Skrze Ježíše Krista, našeho Pána.
Amen.

18. 10. 2014

VIII. Výběrová bibliografie k VIII. sněmu

O sněmech ČČSH

Zpráva o I. řádném sněmu církve československé konaném ve dnech 29. a 30. srpna 1924 v Praze-Smíchově, Praha 1924.

Zpráva o I. řádném sněmu církve československé konaném ve dnech 28., 29. a 30. března 1931 v Praze – Dejvicích. Praha 1931.

Kalenský J.: Sněmy Církve československé husitské. In: Matyáš M.: Ekumenické sněmy prvního tisíciletí v životě Církve československé husitské (Církevní sněmy a vyznání na cestě víry). Edice Rozhledy víry, Blahoslav, Praha 1997, s. 47-59.

Církev – teologie – sněm. Soubor přednášek z teologické konference v Brně – červen 2014. Vydala Církev československá husitská pro vnitřní potřebu. Praha 2014.

K VIII. sněmu

Rozšířené zasedání věroučné komise. ThR 1998 č. 3, s. 42-43.

Komuniké z Teologického kolokvia československé husitské církve. ThR 1998 č. 3, s. 41-42.

Salajka M.: O orientaci a směřování Církve československé husitské. ThR 1998 č. 3, s. 33-35.

Salajka M.: O orientaci a směřování ČČSH (Ke sněmu), ČZ 1998, č. 11, s. 5.

Salajka M.: O orientaci a směřování ČČSH (Ke sněmu) 2, ČZ 1998, č. 12, s. 5.

Salajka M.: O orientaci a směřování ČČSH (Ke sněmu) 3, ČZ 1998, č. 13, s. 6.

Salajka M.: O orientaci a směřování ČČSH (Ke sněmu) 4, ČZ 1998, č. 14, s. 3.

Salajka M.: O orientaci a směřování ČČSH (Ke sněmu) 5, ČZ 1998, č. 15, s. 5.

Kučera Z.: Vlvy husitské teologie. ThR 1998, č. 3, s. 35-41.

R.: První kroky (Ke sněmu), ČZ 1998, č. 16, s. 3.

Zítek V.: Před osmým sněmem naší církve. In: Kalendář Blahoslav 1999, s. 48.

Kučera Z.: Apoštolská víra – předpoklady výkladu Základů víry. ČZ 1999, č. 4, s. 6.

Kučera Z.: Husitská teologie – obzor výkladu Základů víry. ČZ 1999, č. 12, s. 4.

Kučera Z.: Základní otázky husitské teologie. ThR 1999 č. 1, s. 8-12.

Kučera Z.: První část komentářů k Základům víry. ThR 1999, č. 2, s. 23-38.

Kučera Z.: Principy husitské teologie a jejich rozvinutí. ThR 1999, č. 4, s. 79-83.

Butta T.: Příklad prvního sněmu v Jeruzalémě (biblické zamyšlení k VIII. sněmu ČČSH), ČZ 1999, č. 25, s. 3.

Špak, J.: Zpráva patriarchy o stavu a úkolech církve pro zahajovací zasedání VIII. sněmu ČČSH, ČZ 2000 č. 3, s. 5.

Sněmovní práce se otevřela těmito úkoly, ČZ 2000, č. 3, s. 5. 8.

- Butta T.: Církev československá husitská v období VIII. sněmu. In: Kalendář Blahoslav 2001, Praha 2000, s. 33-37.
- Butta T.: VIII. sněm Církve československé husitské v počáteční fázi. ThR 2000, č. 3, s. 260-263.
- Butta T.: K zásadám sněmovního dialogu, ČZ 2000, č. 13, s. 3.
- Butta T.: K teologické tématice VIII. sněmu ČČSH. (Referát pro generální synodu duchovních), ČZ 2000, č. 25, s. 6.
- Butta T.: Duchovní a společenský kontext sněmovní práce. ČZ 2001, č. 13, s. 4.
- Butta T.: Sněmovní práce ve službě obnovy církve. ČZ 2001, č. 20, s. 7.
- Základy víry a tematika svátostí v teologické diskusi VIII. sněmu. Sborník přednášek a referátů z teologické konference. Brno 27. – 31. 5. 2001. Praha 2001. 47 s.
- Butta T.: K úkolům a teologickým tématům VIII. sněmu. ČZ 2002, č. 10, s. 6.
- Butta T.: Na 3. zasedání VIII. sněmu byla přijata nová Ústava. ČZ 2002, č. 45, s. 1.
- Komentář k Základům víry ČČSH. Sborník pracovních textů. Sněmovní centrum. Praha 2004.
- Butta T.: Sněm je proces zrání a otevřené diskuse. ČZ 2004, č. 4, s.1.
- Butta T.: Čím může přispívat sněm k obnově církve. ČZ 2005, č. 6, s. 1. 3.
- Kučera Z.: Úvod ke studii Uvedení do Základů víry Zdeňka Trtíka. In: ThR 2004, č. 1, s. 85-90.
- Butta T.: Autorita v církvi jako téma sněmu. ČZ 2005, č. 28, s.1-2.
- Kučera Z.: Co máme činit, muži, bratři. Sk 2,37. Pokus o rozbor současné situace ČČSH – 1. část – naše církevní tradice. ČZ 2005, č. 34, s. 1. 3.
- Kučera Z.: Co máme činit, muži, bratři. Sk 2,37. Pokus o rozbor současné situace ČČSH – 2. část – naše církevní tradice. ČZ 2005, č. 34, s. 1. 3.
- Kučera Z.: Co máme činit, muži, bratři. Sk 2,37 – pokus o rozbor současné situace ČČSH – 3. část - její kořeny a naše perspektiva. ČZ 2005, č. 35, s. 1. 3.
- Butta T.: Základy víry ve sněmovních pramenech a dialogu. In: Nový zápas, 2005 č. 1, s. 12-18.
- Butta T.: Před 5. zasedáním VIII. sněmu Církve československé husitské, ČZ 2008 č. 3, s. 1.
- Šandera P.: Teologická práce od VI. sněmu po současnost. Základy víry a další diskuse nad nimi. In: Církev – teologie – sněm. Soubor přednášek z teologické konference v Brně – červen 2014. Vydala Církev československá husitská pro vnitřní potřebu. Praha 2014, s. 36-48.
- Butta T.: K přípravě 6. zasedání VIII. sněmu. ČZ 2004, č. 32, s. 4.

